

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ

ફર્ટ અપીલ નં. ૫૩૦૦/૨૦૦૭

સાથે

સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૪૮૬૨/૨૦૦૭

માં

ફર્ટ અપીલ નં. ૫૩૦૦/૨૦૦૭

સાથે

ફર્ટ અપીલ નં. ૪૫૭૪/૨૦૦૮

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય	એસડી / -
માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે.બી. પારડીવાળા	એસડી / -

=====

૧	શું લોકલ અખબારના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવા માટે મંજૂરી આપી શકાય?	હા
૨	રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવો કે નહીં?	પેરા ૧૨ થી ૧૮ અને ૨૫ થી છેલ્લો પેરેગ્રાફ સુધી
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ	ના

	કરવામાં આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સામેલ છે?	
પ	શું આ સિવિલ જજોને પરિપત્રિત કરવામાં આવવાનું છે ?	ના

=====

ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ એન્ડ અન્ય

વિરુદ્ધ

ટ્રાઈડન્ટ ઇન્ડિયા લિ. એન્ડ અન્ય

=====

ઉપસ્થિતી: શ્રી મિહિર ઠાકોર, વરિષ્ઠ વકીલ સાથે શ્રી અજય આર મેહતા, વકીલ
અપીલકર્તાઓ માટે શ્રી દેવાન પરીખ, વકીલ સામાવાળા નં. ૧ માટે

સામાવાળા નં. ૨ માટે નિયમની બજવણી કરવામાં આવી

=====

સમક્ષ: માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયાધીશ જે.બી. પારડીવાળા

તારીખ : ૦૬/૦૯/૨૦૧૩

સામાન્ય સી.એ.વી. ચુકાદો

(માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય દ્વારા)

૧. આ બે ફર્સ્ટ અપીલોને સાથે સાંભળવામાં આવી, કારણ કે આ અપીલો સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૭૫૨/૨૦૦૨ માં અમદાવાદની સિટી સિવિલ અદાલત નં. ૧૬ના ન્યાયાધીશ દ્વારા તા. ૨૮/૦૨/૨૦૦૭ના રોજ આપવામાં આવેલ તે જ ચુકાદા અને હુકમનામા વિરુદ્ધ દાખલ કરવામાં આવી છે, જેના દ્વારા વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે દાવાને ભાગે મંજૂર કર્યો હતો અને મર્યાદાના કાયદાથી અવરોધિત હોવાના આધારે અપીલકર્તાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ પ્રતિદાવાને નામંજૂર કર્યો હતો.

૨. અસંતોષ અનુભવીને, સામાવાળાએ ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૫૩૦૦/૨૦૦૭ દાખલ કરી છે, જ્યારે બીજી ફર્સ્ટ અપીલ, એટલે કે ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૪૫૭૪/૨૦૦૮, વાદીએ તે હુકમનામાના એ ભાગથી અસંતોષ અનુભવીને દાખલ કરી છે, જેના દ્વારા વાદીનો આંશિક દાવો નામંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩. સુવિધા હેતુસર, પક્ષકારોને દાવામાં જેમ સંબોધવામાં આવ્યા હતા તેમ અહીં પણ સંબોધવામાં આવે છે, અર્થાત્ અપીલકર્તાઓને “સામાવાળા” તરીકે અને પ્રત્યુત્તરદાતાને “મૂળ વાદી” તરીકે.

૪. વિદ્વાન નીચલી અદાલતના જ્યાયાધીશ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ અંતિમ હુકમનામું નીચે મુજબ દર્શાવવામાં આવે છે:

દિવાની દાવો નં. ૧૭૫૨/૨૦૦૨ આંશિક રીતે હુકમમાં લેવામાં આવે છે. વાદી-કંપનીને સામાવાળા પાસેથી તેમની વ્યક્તિ તથા મિલ્કતો સામે કાર્યવાહી કરીને રૂપિયા ૧,૫૪,૨૮,૨૮૨/-ની રકમ, તેમજ દાવાની તારીખથી વસૂલી સુધી વાર્ષિક ૧૨% દરે વ્યાજ સાથે, વસૂલ કરવાની ડિકી આપવામાં આવે છે અને તેને થયેલા દાવાના ખર્ચનો હક પણ રહેશે.

સામાવાળાને આથી વાદી-કંપનીના નામે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ અને બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સશેર્સશેર્સના હસ્તાંતરણ માટે આવશ્યક હસ્તાંતરણ નોંધ પસાર કરવા નિર્દેશ કરવામાં આવે છે. તે કરવામાં નિષ્ફળતા થવા પામે તો, વાદીને કાયદાની યોગ્ય પ્રક્રિયા અપનાવીને તે જ વસ્તુઓ પોતાના નામે હસ્તાંતરિત કરાવવા માટે કાર્યવાહી કરવાનો હક રહેશે અને કાનૂની પ્રક્રિયા અમલમાં મૂકતાં વાદી-કંપનીને થયેલા નાણાકીય નુકસાન માટે સામાવાળા જવાબદાર રહેશે.

સામાવાળા દ્વારા અદાલતમાં જમા કરાયેલ રૂપિયા ૨

કરોડની રકમમાંથી, રૂપિયા ૧,૫૪,૨૮,૨૮૨/-ની હુકમનામાની રકમ તથા ઉપજવાપાત્ર વ્યાજ, ખર્ચ અને અન્ય આકસ્મિક ખર્ચાઓની રકમ કપાત કર્યા બાદ, સુરક્ષાઓ અરજદાર-કંપનીના નામે હસ્તાંતરિત થયા પછી, બાકીની રકમ સામાવાળાને પરત કરવામાં આવે.

સામાવાળા દ્વારા કરાયેલ સામાવાળા દાવો આથી ખર્ચ સાથે નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

તે મુજબ હુકમનામા તૈયાર કરવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

આજે ખુદી અદાલતમાં, તારીખ ૨૮/૦૨/૨૦૦૭ના રોજ ઉચ્ચારવામાં આવ્યું.”

૫. જે દાવામાંથી હાલની અપીલો ઉદ્ભવે છે તે નાગરિક કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૦૮ [સંક્ષેપમાં “સંહિતા”] ના હુકમ ૩૭ હેઠળનો દાવો હતો, જેમાં વાદીએ સામાવાળા નં. ૧ થી ૬ ને દાવાની તારીખથી ચૂકવણીની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૨૫% ના દરે વ્યાજ સહિત રૂ.૨,૪૦,૩૯,૨૩૨/- ની રકમ ચૂકવવા દિશાનિર્દેશ આપવા અરજ કરી હતી.

૬. વાદીએ રજૂ કરેલો કેસ સંક્ષેપમાં આ પ્રમાણે છે:

[એ] વાદી એક કંપની છે, જે કંપનીઝ અધિનિયમ હેઠળ નિગમિત થયેલી છે અને તેનું નોંધાયેલ કાર્યાલય સત્કાર બિલ્ડિંગ, સી.જી. રોડ, અમદાવાદ ૩૮૦૦૦૯ ખાતે આવેલ છે.

[બી] સામાવાળા નં.૧ એક નોંધાયેલ ભાગીદારી ફર્મ છે, જે ભાગીદારી અધિનિયમ હેઠળ નિયમિત રીતે નોંધાયેલ છે. સામાવાળા નં. ૨ થી ૬ સામાવાળા નં.૧ ફર્મના ભાગીદારો છે.

[સી] વાદી મુખ્યત્વે પ્રવર્તમાન સંબંધિત આયાત-નિકાસ નીતિ હેઠળ જારી થતી વિવિધ પ્રકારની લાઇસન્સો, જેમ કે ડ્યૂટી એક્ઝેમ્પ્શન પાસ બુક [‘ડી.ઈ.પી.બી.’],ના વેપારના ધંધામાં સંકળાયેલી કંપની છે. આયાત-નિકાસ નીતિના ઉપબંધો અનુસાર, નિર્ધારિત માલનો નિકાસ કરવામાં આવે અને નિર્ધારિત માપદંડો પૂર્ણ થાય ત્યારે, નિકાસકાર તેના નામે વિવિધ પ્રકારની લાઇસન્સો મેળવવા હકદાર બને છે, જે તેને આવા નિકાસિત માલના ઉત્પાદન માટે ઉપયોગમાં લેવાતા કાચા માલની ડ્યૂટી મુક્ત આયાત કરવાની મંજૂરી આપે છે, અને તેવી જ એક લાઇસન્સ ડી.ઈ.પી.બી. છે. નિર્ધારિત શરતોના પાલન પર, ઉક્ત ડી.ઈ.પી.બી.

સ્થાનિક બજારમાં માલવસ્તુ તરીકે સ્વતંત્રપણે હસ્તાંતરપાત્ર છે. બજારમાં આવી લાઇસન્સોની નિયમિત સ્વતંત્ર ખરીદી-વેચાણ ચાલતી રહે છે.

[ડી] સામાવાળા નં.૧ ડિરેક્ટર જનરલ ઓફ ફોરેન ટ્રેડ સમક્ષ નિયમિત રીતે નોંધાયેલ એક નોંધાયેલ નિકાસ ગૃહ છે અને વિવિધ વસ્તુઓના નિકાસ તથા તેમાંથી લાઇસન્સો પ્રાપ્ત કરવાનો વ્યવસાય કરે છે.

[ઈ] વ્યવસાયના સામાન્ય પ્રવાહમાં, ડી.ઈ.પી.બી. લાઇસન્સોને લગતા વાદી અને સામાવાળા વચ્ચે અગાઉ વિવિધ વ્યવહારો થયા હતા. વાદીએ સામાવાળા પાસેથી ઓછામાં ઓછા બે પૂર્વવર્તી વ્યવહારોમાં રૂપિયા ૩.૫ થી ૪ કરોડ મૂલ્યની લાઇસન્સો ખરીદી હતી.

[એફ] વાદી અને સામાવાળા વચ્ચે સ્થાપિત થયેલા ઉપરોક્ત વ્યાવસાયિક સંબંધોના પ્રકાશમાં, સામાવાળાએ, કારણ કે તેમને આર્થિક સહાયની જરૂર હતી, આ બાબતે વાદીનો સંપર્ક સાધ્યો. સામાવાળા ફર્મના ફાઇનાન્સ મેનેજર અશોક પોરિયા તા. ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ અમદાવાદ ખાતે વાદીના કાર્યાલયે આવ્યા હતા. તેમણે વાદી પાસેથી આર્થિક સહાય મેળવવાની ઇચ્છા વ્યક્ત કરી. આપવામાં આવનાર નાણાંકીય સહાયની રકમ, આવી સહાયની પરતફેર વગેરે મુદ્દાઓ અંગે

ઉક્ત અશોક પોરિયા અને જતીન પરીખ વચ્ચે વિગતવાર વાટાઘાટો થઈ. હકીકતમાં, લગભગ આખો દિવસ ચાલેલી વાટાઘાટોના સમયગાળા દરમિયાન અશોક પોરિયા સામાવાળા ફર્મના ભાગીદારો સાથે સતત સંપર્કમાં રહ્યા હતા, જ્યારે જતીન પરીખ મુંબઈ ખાતેના અન્ય ડિરેક્ટર જિતેન્દ્ર મહેતા સાથે આ નાણાંકીય વ્યવહારમાં પ્રવેશવા અંગે સંપર્કમાં હતા. ઘણાં વિચારવિમર્શ બાદ અમદાવાદ ખાતે એક કરાર કરવામાં આવ્યો કે વાદી સામાવાળા ફર્મને અલ્પમુદતી આર્થિક સહાય આપશે અને વાટાઘાટોના ક્રમે નક્કી થયેલી નિયત તારીખોએ ઉક્ત રકમ અમદાવાદ ખાતે ચુકવાપાત્ર બનશે. આવી વિગતવાર વાટાઘાટોના આધારે વર્તમાન દાવાના પક્ષકારો વચ્ચે અમદાવાદમાં કરાર કરવામાં આવ્યો હતો. વિશેષ સાવચેતીના હેતુથી, વાટાઘાટોના ક્રમે સામાવાળાએ એવો પણ પ્રસ્તાવ મુક્યો કે ભૂતકાળમાં જેમ વાદીએ તેમની પાસેથી માંગણી કરી હતી તેમ તેઓ તેમની નાણાંકીય પરતફેરની જવાબદારી, તેમજ નાણાંકીય ખર્ચ સાથે, પૂર્ણ કરવા બદલ ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સો પણ પૂરા પાડી શકે. ઉક્ત ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સો પણ અમદાવાદ ખાતે વાદીના નામે પૂરાં પાડવામાં તથા હસ્તાંતરિત કરવામાં આવવાનાં હતાં.

[જી] વાદી અને સામાવાળા ફર્મ વચ્ચે થયેલા ઉક્ત કરાર અને સંમતિ મુજબ, વાદી સામાવાળાને રૂપિયા ૧.૧૫ કરોડ સુધીની આર્થિક સહાય આપશે અને સામાવાળા ઉક્ત સહાય પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી જ

દિવસની અંદર તે રકમ પરત ચૂકવશે તથા પ્રતિદિન ૦.૧૩ પૈસા જેટલો નાણાંકીય ખર્ચ પણ ચુકવશે. સામાવાળાએ અનુપૂરક વચનરૂપે એ બાબતે પણ સંમતિ આપી કે તેઓ નિર્ધારિત જપ દિવસની અવધિમાં પોતાના દેવાની જવાબદારી પૂર્ણ કરવા બદલ સ્વતંત્રપણે હસ્તાંતરપાત્ર ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સો પણ વાદીને હસ્તાંતરિત કરી શકે.

[એચ] તે મુજબ વાદીએ સામાવાળાના હિતે તા. ૨૩/૦૭/૨૦૦૧થી તા. ૩૦/૦૮/૨૦૦૧ દરમિયાન કુલ રૂપિયા ૧.૧૫ કરોડની વિવિધ માંગણી ડ્રાફ્ટો જારી કરી, જેમાં પરતફેરની અવધિ તા. ૨૦/૦૯/૨૦૦૧થી તા. ૧૫/૧૦/૨૦૦૧ સુધીની હતી.

[આઈ] હકીકતમાં, નિયત તારીખો પહેલાં જ, સામાવાળાએ સમજૂતી મુજબ તા. ૨૬/૦૭/૨૦૦૧ અને તા. ૦૪/૦૮/૨૦૦૧ના રોજ અમદાવાદ ખાતે બે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સો વાદીને ઉપલબ્ધ કરાવ્યાં અને તેના નામે હસ્તાંતરિત કર્યાં. અશોક પોરિયા ફરી એકવાર તા. ૦૪/૦૯/૨૦૦૧ના રોજ અમદાવાદ ખાતે વાદીના કાર્યાલયે આવ્યા અને સમાન શરતો પર રૂપિયા ૧ કરોડની વધુ નાણાંકીય સહાય માટે સમાન પ્રકારની બીજી અરજ કરી. ચર્યાના પ્રકાશમાં, જતીન પરીખે મુંબઈ ખાતેના પોતાના અન્ય ડિરેક્ટર સાથે ચર્યા કર્યા પછી આગ્રહ કર્યો કે થોડી

સુરક્ષા આપવામાં આવવી જોઈએ. અશોક પોરિયાએ સામાવાળા ફર્મના ભાગીદારો પાસેથી સૂચનાઓ મેળવવાની વાત કરી અને થોડા સમય પછી પરત આવી આ પ્રસ્તાવ મૂક્યો કે યુનિટ પાસે રૂપિયા ૧ કરોડ મૂલ્યના ૧૦% આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ છે, જે સુરક્ષા તરીકે રાખી શકાય અને નિયત તારીખે ચુકવણી ન થાય તો તે તેમના નામે હસ્તાંતરિત કરી શકાય. ઉક્ત વ્યવહારની રચના સરખી જ હોવા છતાં, આ કેસમાં પરતફેરની અવધિ ૯૦ દિવસની હતી. ભૂતકાળમાં સામાવાળા સાથે લેવડદેવડમાં વાદીને કોઈ મુશ્કેલી પડી ન હતી અને અગાઉની આર્થિક સહાય સંદર્ભે પણ અંદાજે રૂપિયા ૧૪ લાખ મૂલ્યના બે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સો નિયત તારીખ પહેલાં જ પૂરાં પાડવામાં આવ્યા હતા, આ હકીકતોના પ્રકાશમાં વાદીએ વધુ રકમ ઉછીની આપવા સંમતિ આપી. તે મુજબ, અમદાવાદ ખાતે થયેલા નવા કરાર અનુસાર વધુ માંગણી ડ્રાફ્ટો પણ જારી કરવામાં આવ્યા. આ પ્રસંગે પણ અશોક પોરિયા અને સામાવાળા ફર્મના ભાગીદારો વચ્ચે તેમજ જતીન પરીખ અને મુંબઈ ખાતે જિતેન્દ્ર મહેતા વચ્ચે ચર્ચાઓ થઈ હતી.

[જે] ઉપરોક્ત સંમતિઓ અને કરારોના પ્રકાશમાં, વાદીએ સામાવાળાને બે હપ્તાઓમાં અલ્પમુદતી નાણાંકીય સહાય આપી. તે મુજબ, વિવિધ તારીખોએ વાદીએ સામાવાળાને પ્રથમ હપ્તામાં રૂપિયા ૧,૧૫,૦૦,૦૦૦/- તથા બીજા હપ્તામાં રૂપિયા ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦/-

જેટલી રકમની માંગણી ડ્રાફ્ટો સોંપી. ઉક્ત બે હપ્તાઓ સંબંધિત માંગણી
ડ્રાફ્ટોની વિગત નીચે પુનઃઉતારવામાં આવે છે:

લોટ નં.	ટીઆઈએલ ક્ષીરા સીઆલસીએ સ ને ક્ષેત્ર ચુકવણીનો ડીડી નં.	ડીડી ની તારી ખ	ડીડી ની રકમ	પરત ચુકવણીનો પત્ર	દિવસોમાં સમયગા નો	પીડી સી ચેકની તારીખ	ચુકવણી અને પીડીસી ચેક વચ્ચેના દિવસોની સંખ્યા
ફર્સ્ટ	૯૪૭૬૮૫	૨૩/ ૦૭/ ૨૦૦ ૧	૨૫,૦૦,૦૦૦	૧૭/૦૮/ ૧૯૯૧	૪૫	૨૦/ ૦૮/ ૨૦૦ ૧	૬૦
	૯૪૮૮૧૦	૧૭/ ૦૮/ ૨૦૦ ૧	૧૦,૦૦,૦૦૦	૧૭/૦૮/ ૨૦૦૧	૪૫	૦૧/ ૧૦/ ૨૦૦ ૧	૪૬
	૯૪૯૨૭૭	૨૭/ ૦૮/ ૨૦૦ ૧	૨૦,૦૦,૦૦૦	૧૭/૦૮/ ૨૦૦૧	૪૫	૧૧/ ૧૦/ ૨૦૦ ૧	૪૬
	૯૪૯૨૭૬	૨૭/ ૦૮/ ૨૦૦ ૧	૫,૦૦,૦૦૦	૧૭/૦૮/ ૨૦૦૧	૪૫	૧૧/ ૧૦/ ૨૦૦ ૧	૪૬
	૯૪૯૪૩૯	૨૯/ ૦૮/ ૨૦૦ ૧	૨૫,૦૦,૦૦૦	૧૭/૦૮/ ૨૦૦૧	૪૫	૧૩/ ૧૦/ ૨૦૦ ૧	૪૬
	૯૫૦...૫	૦૧/ ૦૮/ ૨૦૦ ૧	૧૫,૦૦,૦૦૦	૧૭/૦૮/ ૨૦૦૧	૪૫	૧૪/ ૧૦/ ૨૦૦ ૧	૪૫
	૯૪૯૫૪૮	૩૦/ ૦૮/ ૨૦૦ ૧	૧૫,૦૦,૦૦૦	૧૭/૦૮/ ૨૦૦૧	૪૫	૧૫/ ૧૦/ ૨૦૦ ૧	૪૭
સેકન્ડ	TT	૦૫/ ૦૮/ ૨૦૦ ૧	૫,૦૦,૦૦૦	૦૫/૦૮/ ૨૦૦૧	૯૦	૦૫/ ૧૦/ ૨૦૦ ૧	૯૦

	૯૫૦૩૩૧	૦૬/ ૦૯/ ૨૦૦ ૧	૪૫,૦૦,૦૦૦	૦૫/૦૯/ ૨૦૦૧	૯૦	૦૬/ ૧૨/ ૨૦૦ ૧	૯૦
	૯૫૦૪૧૨	૦૬/ ૦૯/ ૨૦૦ ૧	૫૦,૦૦,૦૦૦	૦૫/૦૯/ ૨૦૦૧	૯૦	૦૬/ ૧૨/ ૨૦૦ ૧	૯૦
કુલ			૧,૦૦,૦૦,૦૦૦				
ફર્સ્ટ અને સેકન્ડ લોટનો કુલ સરવાળો			૨,૧૫,૦૦,૦૦૦				

[કે] હકીકતમાં, સામાવાળાએ પણ આ સમજણનો નોંધવહિવટ રહે તે હેતુથી તા. ૧૭/૦૮/૨૦૦૧ અને તા. ૦૫/૦૯/૨૦૦૧ના તેમના પત્રો જારી કર્યા હતા. સામાવાળાના ઉક્ત પત્રો જુદી યાદી સાથે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા.

[એલ] બીજા કરારમાં પ્રવેશ કરતી વખતે અથવા તેના આસપાસના સમયગાળા દરમિયાન, પ્રેમજી ચામ પણ અમદાવાદ આવ્યા હતા અને જતીન પરીખને મળ્યા હતા. જતીન પરીખે તેમને જણાવ્યું હતું કે કોઈ સુરક્ષા વિના માત્ર વિશ્વાસના આધારે મોટી રકમની નાણાંકીય સહાય બાકી છે અને મુંબઈ ખાતેના અન્ય ડિરેક્ટર આ વ્યવહાર અંગે અસ્વસ્થતા અનુભવી રહ્યા હતા. તેમણે પ્રેમજી ચામને વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેથી તો કાંઈક સુરક્ષા આપવી જોઈએ અથવા પરતફેરની રકમ ઘટાડવી જોઈએ.

પ્રેમજી ચામે જતીન પરીખને જણાવ્યું હતું કે તેમણે તેમના આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ તા. ૦૫/૦૮/૨૦૦૧ના આવરણપત્ર સાથે પહેલેથી જ પરત મોકલી આપ્યા છે અને આ બાબતે ચિંતા ન કરવી. તેમ છતાં, મુંબઈ ડિરેક્ટર વધુ સુરક્ષા ઈચ્છે છે તેથી કાંઈક વધુ સુરક્ષા જરૂરી છે એવો જતીન પરીખે આગ્રહ કર્યો. પ્રેમજી ચામે જણાવ્યું કે આ સમયે તે વધુ સારું કાંઈ કરી શકે તેવી સ્થિતિમાં નથી, પરંતુ તે તરત જ પ્રોમિસરી નોટો અમલમાં મૂકી શકે છે અને તેઓ પાછળની તારીખનાં ચેકો મોકલાવવાની વ્યવસ્થા પણ કરશે. તે અનુસાર, અમદાવાદ ખાતે પ્રેમજી ચામ દ્વારા નિયમિત રીતે અમલમાં મૂકાયેલી પ્રોમિસરી નોટો તૈયાર કરવામાં આવી અને જતીન પરીખને સુપરત કરવામાં આવી. ઉક્ત પ્રોમિસરી નોટોની નકલો, તેમજ તે સંબંધિત નિવેદન, જુદી યાદી સાથે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા.

[એમ] ઉપરોક્ત નાણાંકીય સહાયની પરતફેર આવરી લેતાં પાછળની તારીખનાં ચેકો પણ અમદાવાદ ખાતે ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવ્યા હતા. પાછળની તારીખનાં ચેકોની નકલો જુદી યાદી સાથે રજૂ કરવામાં આવી હતી.

[એન] ઉપર જણાવ્યા મુજબ, સામાવાળાએ બે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સ નં. ૨૪૧૦૦૦૨૩૮૦ તા. ૨૬/૦૨/૨૦૦૧ અને નં. ૨૪૧૦૦૦૨૫૭૮

તા. ૨૫/૦૭/૨૦૦૧ વાદીના હિતે હસ્તાંતરિત કર્યા હતા. તેમનું મૂલ્ય અનુક્રમે રૂપિયા ૫,૯૮,૦૨૨/- અને રૂપિયા ૮,૧૧,૮૯૨/- હતું. ઉક્ત ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સો સાથે ડેબિટ નોટો પણ મોકલવામાં આવી હતી. અલગ યાદી સાથે દેવાના નોંધોની નકલો દાવા અરજી સાથે રજૂ કરવામાં આવી હતી. તે જથી એ પણ દર્શાવે છે કે નાણાકીય ચાર્જિસ પક્ષકારો વચ્ચે થયેલ કરાર અનુસાર ગણવામાં આવ્યા હતા. અન્ય શબ્દોમાં કહીએ તો, ઉક્ત દેવાના નોંધોના શરતો મુજબ સામાવાળાને રૂપિયા ૧૪,૦૯,૯૧૪/- ની ઉક્ત જમા-રકમનો હક પ્રાપ્ત હતો. જે રીતે સંમત થયેલ હતું તે મુજબ, ઉક્ત ડીઈપીબી લાઈસન્સ અમદાવાદમાં પ્રાપ્ત થયા હતા. ફરીથી, અમદાવાદમાં ચુકવણી કરવાની તેમની બાધ્યતા અનુરૂપ, બે ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ નં. ૭૩૮૦૫૨ અને ૭૩૮૦૫૩, બન્ને તા. ૦૩/૧૦/૨૦૦૧ના, બેંક ઓફ બરોડા ખાતે ચુકવવા પાત્ર અને અમદાવાદ ખાતે ચૂકવાપાત્ર, અનુક્રમે રૂપિયા ૯ લાખ અને રૂપિયા ૨ લાખની રકમના, કુલ મળી રૂપિયા ૧૧ લાખના, વાદીને અમદાવાદમાં પણ પ્રાપ્ત થયા હતા.

[ઓ] ઉપરોક્ત ચુકવણી અને ઉપર વર્ણવ્યા મુજબ ડીઈપીબી લાઈસન્સની પુરવઠા ઉપરાંત, વાદીને તા. ૦૫/૦૯/૨૦૦૧ના પત્રની આડમાં અમદાવાદમાં રૂપિયા ૧ કરોડ મૂલ્યના ૧૦% આરબીઆઈ રાહત બોન્ડ્સની ફોટો નકલો પ્રાપ્ત થઈ હતી. ઉક્ત પત્રમાં સ્પષ્ટપણે

જાણાવવામાં આવ્યું હતું કે ઉક્ત ચુકવણીની બાધ્યતા નિભાવવાના હેતુસર વાદી તેમના લાભાર્થે ઉક્ત બોન્ડ્સનું હસ્તાંતરણ કરાવી શકશે. પરંતુ, આ તો માત્ર વાદી પાસેથી વધુ નાણાંકીય સહાય મેળવવા માટે સામાવાળા તરફથી અપનાવવામાં આવેલ એક કૌટિલ્ય હતું.

[પી] તા. ૦૫/૧૦/૨૦૦૧૦૫/૦૯/૨૦૦૧ના તેમના પત્રની આડમાં, સામાવાળાએ ૧૦% આરબીઆઈ રાહત બોન્ડ્સની ફોટો નકલો મોકલી હતી, મૂળ પ્રતીઓ નહીં. વધુમાં, બોન્ડના હસ્તાંતરણ સ્મારકની કુલ રકમ સંપૂર્ણપણે ખાલી દર્શાવવામાં આવી હતી, જાણે કે બોન્ડ્સ વિવિધ વ્યક્તિઓની માલિકીમાં હતા, જેમના નામો તા. ૦૫/૦૯/૨૦૦૧ના પત્ર સાથે પૂરી પાડવામાં આવેલ ચાદીમાં દર્શાવવામાં આવ્યા હતા. જોકે, બાદમાં જાણવામાં આવ્યું કે આ બોન્ડ્સ સામાવાળાએ બેંક ઓફ બરોડા પાસે ગીરવે મુક્યા હતા અને વાદી પાસે ગીરવે મુકવા માટે તેઓ ક્યારેય ઉપલબ્ધ નહોતા. સામાવાળાને પુરેપુરી જાણ હતી કે તેમણે બોન્ડ્સ બેંક ઓફ બરોડા પાસે ગીરવે મુક્યા હતા અને વાદીના હાથમાં તેમની કોઈ કિંમત નહોતી, તેમ છતાં કપટપૂર્વક સમય મેળવવાના ઇરાદાથી જ તેમણે બોન્ડ્સની ફોટો નકલો એમ મોકલવાનો પ્રયત્ન કર્યો જાણે કે તેઓ વાદીને ચુકવણી કરવાની વ્યવસ્થા કરી રહ્યા હોય. હકીકતમાં, બોન્ડ્સની મૂળ નકલો માં “હસ્તાંતરણ સ્મારક” માટેનો કોલમ સ્પષ્ટપણે દર્શાવતો હતો કે તે તા. ૨૭/૦૫/૧૯૯૮ના રોજ

સુરક્ષા તરીકે બેંક ઓફ બરોડા, એમ.જી. રોડ શાખા, પોરબંદરના હિતમાં હસ્તાંતરિત કરવામાં આવ્યા હતા, એટલે કે વર્તમાન વ્યવહાર કરતાં ઘણાં પહેલાં.

[ક્યૂ] ઉપરોક્ત સિવાય, નિર્ધારિત મુદતો એક પછી એક પસાર થતી રહી છતાં સામાવાળા તરફથી વાદીને એક પણ રકમ પ્રાપ્ત થઈ નહોતી. વાદી સતત સામાવાળા પાસે આપવામાં આવેલી રકમો નાણાકીય ચાર્જસ સાથે પરત ચૂકવવાની પુનરાવર્તિત માંગ કરતા રહ્યા. સામાવાળા સતત વાદીને ખાતરી આપતા રહ્યા કે રકમ ટૂંક સમયમાં પરત ચૂકવવામાં આવશે અને દરમિયાન, શક્ય હોય તો વધુ ડીઈપીબી લાઈસન્સ પૂરા પાડવાની પણ તેઓ વ્યવસ્થા કરી રહ્યા છે. આવા વિવિધ પુનરાવર્તિત વિનંતિઓ, માંગણીઓ અને વાદીએ વિવિધ પ્રસંગોએ કરેલ દબાણ છતાં, સામાવાળાએ વાદીને કોઈ વધુ રકમ ચૂકવી નહોતી.

[આર] વાદીએ સામાવાળા ફર્મ, તેના ભાગીદારો અને અધિકારીઓને પણ અરજ કરી હતી કે વાદીના નામે યોગ્ય રીતે હસ્તાંતરિત કરેલ મૂળ બોન્ડ્સ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે જેથી લાંબા સમયથી બાકી રહેલી મોટી રકમો સામે વસૂલાત થઈ શકે. વાદીએ સામાવાળાના ધ્યાન પર લાવ્યું હતું કે આવી નાણાકીય જવાબદારી વહન કરવામાં તેમને અત્યંત

મુશ્કેલી પડી રહી છે અને આવી નાણાંકીય મદદની રકમ, લાંબા સમયથી ચૂકવાપાત્ર હોવા છતાં, સામાવાળા દ્વારા અયોગ્ય રીતે અટકાવી રાખવામાં આવતા તેઓ તેમના વ્યવસાયમાં અનુરૂપ નુકસાન ભોગવી રહ્યા છે. પુનરાવર્તિત વિનંતિઓ છતાં, તા. ૦૫/૦૮/૨૦૦૧ના ઉક્ત પત્રની પ્રાપ્તિ પછી સામાવાળા તરફથી કોઈ વધુ કાર્યવાહી કરવામાં આવી નહોતી.

[એસ] ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, તા. ૨૦/૧૨/૨૦૦૧ના રોજ, વાદીના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર જતીન પારીખ વ્યક્તિગત રીતે પોરબંદર ગયા અને સામાવાળા ફર્મના ભાગીદાર પ્રેમજી કાનજી ચામ તથા સામાવાળા ફર્મના ફાઇનાન્સ મેનેજર અશોક પોરિયા સાથે મળ્યા. જતીન પારીખે બાબતની ત્વરિતતા સમજાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો અને હિસાબનો વિગતવાર હિસાબી પત્રક આપ્યો, જે દર્શાવતું હતું કે નાણાકીય ચાર્જસ વગર પણ રૂપિયા ૧,૮૦,૩૮,૦૮૬/- ની રકમ લાંબા સમયથી સામાવાળાએ વાદીને ચૂકવવાની બાકી અને ચુકવાપાત્ર હતી અને તેના પર તાત્કાલિક ધ્યાન આપવું આવશ્યક હતું. યોજાયેલી વિગતવાર બેઠક દરમિયાન, જતીન પારીખ સાથે સંયુક્ત બેઠક કરનાર પ્રેમજી ચામ અને અશોક પોરિયાએ તેમને વચન આપ્યું હતું કે તા. ૦૫/૦૮/૨૦૦૨ સુધીમાં, સંચિત નાણાકીય ચાર્જસ સાથે સંપૂર્ણ ચુકવણી મુક્ત કરવામાં આવશે.

[ટી] ઉપરોક્ત ખાતરી છતાં, આગળ કશું જ બન્યું નહીં અને તા. ૦૫/૦૧/૨૦૦૨ સુધી, જેમ વચન આપવામાં આવ્યું હતું તેમ, વાદીને સામાવાળા પાસેથી કોઈ પણ રકમ પ્રાપ્ત થઈ નહોતી. તે પરિસ્થિતિમાં, જતીન પારીખે ટેલિફોન દ્વારા પ્રેમજી ચામનો સંપર્ક કર્યો અને પોતાની માંગ ફરી દોહરાવી તેમજ તેમને યાદ અપાવ્યું કે તા. ૦૫/૦૧/૨૦૦૨ સુધી રકમ ચૂકવવાનું તેમના પાક્કુ વચન હોવા છતાં કોઈ ચુકવણી પ્રાપ્ત થઈ નથી. પ્રેમજી ચામે જતીન પારીખને ખાતરી આપી કે તેઓ અમદાવાદ આવી ત્યાં બેઠક કરશે અને મામલાનો એકદમ અંતિમ નિકાલ કરશે. તે અનુસંધાને, તા. ૧૦/૦૧/૨૦૦૨ના રોજ સત્કાર બિલ્ડિંગ ખાતે વાદીની કચેરીમાં બેઠક નક્કી કરવામાં આવી. વાદીની ફર્મના ડિરેક્ટર જીતેન્દ્ર મહેતાને પણ મુંબઈથી બેઠકમાં હાજરી આપવા આમંત્રિત કરવામાં આવ્યા અને તેઓ ખાસ કરીને આ બેઠક માટે અમદાવાદ આવ્યા. પ્રેમજી ચામ, અશોક પોરિયા અને તેમના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ પ્રશાંત ગાથા સાથે ઉક્ત બેઠકમાં હાજર રહ્યા. બેઠક તા. ૧૦/૦૧/૨૦૦૨ના રોજ સાંજે અંદાજે ૬ વાગ્યે યોજાઈ હતી. પ્રેમજી ચામે જતીન પારીખને થોડો સમય આપવા અરજ કરી અને જણાવ્યું કે બીજા દિવસે જરૂરી પરામર્શ પછી તેઓ પરત આવી ચુકવણીના સમયપત્રક સાથે આવશે. એ તબક્કે પણ પ્રેમજી ચામે તેમને જાણ કરી કે તેમની પાસે રૂપિયા ૧ કરોડ મૂલ્યના આરબીઆઈ બોન્ડ્સ છે, જેને તેઓ બજારમાં વેચી પણ શકે અને તેમાંથી પ્રાપ્ત થતી રકમ વાદીના ખાતામાં જમા કરવામાં આવશે. તેમણે આગળ

વધુ ખાતરી આપી કે તેમની પાસે બેંક ઓફ બરોડાના ૪૧,૦૦૦ શેર છે, જે બજારમાં અંદાજે રૂપિયા ૧૬ થી રૂપિયા ૧૭ લાખ સુધી મેળવી આપશે, અને તે પણ વેચીને વાદીને ચુકવણી કરી શકાશે, તથા બાકીની રકમ બાબતે તેઓ જરૂરી વ્યવસ્થા કરશે જેથી મૂળ રકમ શક્ય તેટલી વહેલી તકે ચૂકવી શકાય. પરંતુ, પ્રેમજી ચામે ન તો આવી ચુકવણીનું સમયપત્રક આપ્યું, ન તો આ સંદર્ભમાં કોઈ વધુ બેઠકમાં હાજરી આપી. વિવિધ પ્રયાસો બાદ, અનુસરે તા. ૧૭/૦૧/૨૦૦૨ના રોજ, જતીન પારીખ પ્રેમજી ચામનો સંપર્ક કરવામાં સફળ થયા અને પ્રેમજીએ તેમને ખાતરી આપી કે મુખ્ય પરતચુકવણી તા. ૩૧/૦૧/૨૦૦૨ સુધીમાં સમાપ્ત કરી દેવામાં આવશે. જતીન પારીખે પરતચુકવણી માટે ચોક્કસ તારીખ માગી હતી છતાં કોઈ તારીખ નક્કી કરવામાં આવી નહોતી, પરંતુ પ્રેમજી દ્વારા ખાતરી આપવામાં આવી હતી કે બહુભાગની પરતચુકવણી નિશ્ચિતપણે તા. ૩૧/૦૧/૨૦૦૨ સુધીમાં પૂર્ણ કરવામાં આવશે.

[ચૂ] તા. ૩૧/૦૧/૨૦૦૨ પણ પસાર થઈ જવા છતાં કોઈ રકમ ચૂકવવામાં આવી નહોતી. જતીન પારીખે ફરી પ્રેમજીને ટેલિફોન કર્યા અને માત્ર રકમની માંગ જ કરી નહીં, પરંતુ તા. ૧૦/૦૧/૨૦૦૨ની બેઠકમાં દર્શાવવામાં આવેલા બોન્ડ્સ અને શેર્સ ઓછામાં ઓછા પરતચુકવણી તરફ વાદીને સોંપવામાં આવે એવી પણ માંગ કરી. પ્રેમજીએ ખાતરી આપી કે રૂપિયા ૧.૯ કરોડની પરતચુકવણી તા. ૦૮/૦૨/૨૦૦૨ અથવા

૦૮/૦૨/૨૦૦૨ સુધીમાં પૂર્ણ કરવામાં આવશે. તે તારીખો પણ કોઈ ચુકવણી પ્રાપ્ત થયા વિના પસાર થઈ ગઈ. તેથી, તા. ૧૧/૦૨/૨૦૦૨ના રોજ, અશોક પોરિયા સાથે પણ ટેલિફોનિક ચર્ચાઓ કરવામાં આવી, જેમાં ફરીથી જતીન પારીખ દ્વારા ચુકવણીની માંગ, અથવા વિકલ્પરૂપે શેર્સ અને બોન્ડ્સની માંગ, જોરશોરથી કરવામાં આવી અને તેમણે જણાવ્યું કે હવે તરત જ અન્ય બાકી રકમો ચૂકવવાનો અથવા સમયપત્રક આપવાનો યોગ્ય સમય આવી ગયો છે અને ઓછામાં ઓછા વારંવાર દર્શાવવામાં આવતા બોન્ડ્સ અને શેર્સ અંતે વાદીને ચુકવણી માટે સોંપી દેવામાં આવે અને તેમના નામે હસ્તાંતરિત કરવામાં આવે. ઉલ્લેખિત ટેલિફોનિક ચર્ચામાં પણ, અશોક પોરીયાએ ફરીથી જણાવી દીધું હતું કે તેઓ ત્યાંના બજારમાં આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ વધુ ઊંચી કિંમતે વેચી શકવાની સ્થિતિમાં રહેશે અને તેથી રૂ. ૫૦ લાખની ચુકવણી ૧૩/૦૨/૨૦૦૨ સુધીમાં, રૂ. ૫૦ લાખની ચુકવણી ૧૪/૦૨/૨૦૦૨ સુધીમાં અને મૂળ રકમના બાકી રૂ. ૬૫ લાખની ચુકવણી ૧૮/૦૨/૨૦૦૨ સુધીમાં કરવામાં આવશે.

[વી] ઉપરોક્ત ખાતરીના પ્રકાશમાં, વાદીએ તા. ૧૨/૦૨/૨૦૦૨નો એક પત્ર લખી ઉપરોક્ત બધી બાબતોનો લેખાજોખો નોંધાવ્યો હતો. ઉલ્લેખિત પત્રની નકલ માત્ર ફેક્સ દ્વારા જ નહીં, પરંતુ મરુતિ કુરિયર મારફતે તા. ૧૨/૦૨/૨૦૦૨ના રોજ કુરિયર દ્વારા પણ મોકલવામાં

આવી હતી.

[ડબલ્યૂ] ઉપરોક્ત તારીખોએ પણ કોઈ ચુકવણી કરવામાં આવી નહોતી. તેમ છતાં, તા. ૨૨/૦૨/૨૦૦૨ના રોજ સવારે અશોક પોરીયા વાદીની કચેરીએ અમદાવાદમાં આવ્યા હતા અને તેમની સાથે માત્ર રૂ. ૭૦ લાખ મૂલ્યના આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સની મૂળ નકલો તથા બેંક ઓફ બરોડાનો તા. ૨૧/૦૨/૨૦૦૨નો પત્ર, જેના દ્વારા ઉલ્લેખિત બોન્ડ્સ પરનો લિયાન દૂર કરવામાં આવ્યો હતો, તેની નકલ પણ લાવ્યા હતા. માત્ર એ જ પ્રસંગે વાદીને ખબર પડી કે અગાઉ તેમને આપવામાં આવેલા બોન્ડ્સ વાસ્તવમાં બેંક ઓફ બરોડાના લિયાન હેઠળ હતા અને તે લિયાન માત્ર તા. ૧૨/૦૨/૨૦૦૨ના રોજ જ બેંક ઓફ બરોડાએ દૂર કર્યો હતો, અને તે બાબત બેંકના તા. ૨૧/૦૨/૨૦૦૨ના પત્ર દ્વારા સામાવાળાને જાણ કરવામાં આવી હતી. આ વાત સ્પષ્ટ દર્શાવે છે કે અગાઉ આપવામાં આવેલા બોન્ડ્સ છેતરપિંડીપૂર્વક એવા રીતે તૈયાર કરવામાં આવ્યા હતા કે જાણે તેઓ બેંક ઓફ બરોડાના લિયાન હેઠળ ન હોય અને મુક્તપણે હસ્તાંતર યોગ્ય હોય. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિ ધ્યાને લેતા, જતિન પરીખે અશોક પોરીયાની સાથે થોડું કડક સંવાદ કર્યો કે વેપારીઓએ આ પ્રકારનું વર્તન શા માટે કરવું જોઈએ અને સામાવાળાએ પૂર્વે બનાવટી હસ્તાંતરણ સ્મરણપત્ર સાથેના બોન્ડ્સ આપી તેમને શા માટે ગેરમાર્ગે દોર્યા. અશોક પોરીયાએ તેને જાણ કરી કે, જે પણ બાબત હોય, હવે તેઓ ટૂંક સમયમાં

સંપૂર્ણ આર્થિક ખર્ચ સહિત આખી બાબતનો નિકાલ કરી દેશે અને ઓછામાં ઓછું મૂળ રકમ તો તરત જ ચૂકવવામાં આવશે, અને તેથી જતિન પરીખે આ મુદ્દે વ્યગ્ર ન થવું જોઈએ, કારણ કે તેને માત્ર મૂળ રકમ જ નહીં પરંતુ આર્થિક ખર્ચની રકમ પણ તાત્કાલિક પ્રાપ્ત થશે. આ પ્રસંગે પણ અશોક પોરીયાએ બોન્ડ્સ તો સોંપ્યા, પરંતુ કોઈ હસ્તાંતરણ દસ્તાવેજો સોંપ્યા નહોતા અને જણાવ્યું હતું કે હસ્તાંતરણ દસ્તાવેજો ટૂંક સમયમાં આપવામાં આવશે.

[એક્ષ] ફરીથી ખાતરી આપવામાં આવી હોવા છતાં, આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સના હસ્તાંતરણ દસ્તાવેજો ક્યારેય આપવામાં આવ્યા નહોતા. જતિન પરીખ અને જિતેન્દ્ર મહેતાએ અસંખ્ય યાદ અપાવણીઓ કરી હતી. ખાતરીઓ સિવાય વાદીને સામાવાળા પાસેથી વધુ કંઈ પ્રાપ્ત થયું નહોતું. ત્રણ પ્રસંગે, જિતેન્દ્ર મહેતા મુંબઈથી પોરબંદર પણ ગયા હતા, કારણ કે બાબત નિયંત્રણની બહાર જતી હતી અને વાદીને એવો વિશ્વાસ થવા લાગ્યો હતો કે હવે તેમની સાથે કપટપૂર્વક વર્તન કરવામાં આવી રહ્યું છે અને સામાવાળા પાસે ઉદ્દેખિત રકમ ચૂકવવાની કોઈ નિષ્ઠાપૂર્વકની મનશા નહોતી. દરમિયાનમાં તા. ૧૮/૦૩/૨૦૦૨, તા. ૧૯/૦૩/૨૦૦૨, તા. ૨૫/૦૩/૨૦૦૨, તા. ૨૬/૦૩/૨૦૦૨, તા. ૩૦/૦૩/૨૦૦૨ વગેરેના અનેક પત્રો પણ લખવામાં આવ્યા હતા.

[વાય] ઘણો ઉપદ્રવ અને સમજાવટ બાદ, આ ચર્ચાઓ દરમિયાન, સામાવાળા વાદીને અને/અથવા તેના આદેશે બેંક ઓફ બરોડાના ૪૧,૦૦૦ શેર્સ હસ્તાંતરિત કરવા સંમત થયા અને તા. ૨૧/૦૩/૨૦૦૨ના રોજ સમજુતીનામું કરવામાં આવ્યું. તે સ્પષ્ટ દર્શાવે છે કે રૂ. ૧.૯૦ કરોડની બાકી રહેલી મૂળ અગ્રિમ રકમ સામે, ભૌતિક તથા ડીમેટ બંને સ્વરૂપના ૪૧,૦૦૦ શેર્સ વાદીને પ્રતિ શેર રૂ. ૪૭ના મૂલ્યે હસ્તાંતરિત કરવાના હતા અને જેઓ હકીકતમાં હસ્તાંતરણ માટે રજૂ કરવામાં આવ્યા હોય તથા વાદી અથવા તેના હુકમના હિતમાં વાસ્તવમાં હસ્તાંતરિત થયા હોય તેવા શેર્સના સંબંધમાં જ જમા આપવાની હતી. તે મુજબ, ઉલ્લેખિત બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સના હસ્તાંતરણ માટે અધિકૃત પ્રતિનિધિ કાર્વે કન્સલ્ટન્સી સમક્ષ હસ્તાંતરણ અરજીઓ કરવામાં આવી હતી. હાલની વાદ દાખલ થયેલી તારીખ સુધીમાં કુલ ૩૫,૦૦૦ શેર્સના હસ્તાંતરણો કરવામાં આવ્યા છે. આથી નિઃસંદેહ સામાવાળાને મૂળ રકમ અને બાકી આર્થિક ખર્ચ સામે રૂ. ૧૬,૪૫,૦૦૦/-નો જમા હક પ્રાપ્ત થાય છે [જો ૧૧,૦૦૦ શેર્સ હજી ડીમેટ ન થયા હોય તો].

[ઝેડ] ઉપરોક્ત સિવાય, સામાવાળા દ્વારા કોઈ ચુકવણી કરવામાં આવી રહી નથી. વારંવાર વાદીએ માંગણીઓ કરી છે, છતાં વધુ કોઈ રકમ ચૂકવવામાં આવતી નથી. આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સના હસ્તાંતરણ દસ્તાવેજોના અમલ માટે પણ અરજીઓ કરવામાં આવી છે. પુનરાવર્તિત

અરજઓ છતાં, આવા હસ્તાંતરણ દસ્તાવેજોનો અમલ પણ કરવામાં આવતો નથી.

[એએ] ઉપરોક્ત હકીકત સ્પષ્ટ દર્શાવે છે કે સામાવાળા બાકી રહેલી ચુકવણી કરવા માટે તૈયાર અને ઈચ્છુક નથી. તે આ પણ દર્શાવે છે કે સામાવાળા પાસે અચલ મિલ્કત અને આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ જેવી મૂલ્યવાન ચલ મિલ્કત સ્વરૂપે સંપત્તિઓ હોવા છતાં, તેઓ સ્વીકાર્ય રીતે બાકી રહેતી મૂળ રકમ અને આર્થિક ખર્ચની ચુકવણી કરવાની પોતાની જવાબદારી વાદી પ્રત્યે છેતરપિંડીપૂર્વક અને કપટપૂર્વક નિભાવવા ઈચ્છતા નથી. આમ, સામાવાળા ઉદ્દેશપૂર્વક અને છેતરપિંડીથી વાદીને ઉદ્દેખિત બાકી રકમથી વંચિત કરવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે.

[એબી] વધુ કોઈ ચુકવણી પ્રાપ્ત થતી ન હોવાથી, અગાઉ જારી કરાયેલા તમામ પોશ્ટ-ડેટેડ ચેકો ચુકવણી માટે બેંકમાં રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. અપેક્ષા મુજબ, પૂરતા નાણાંની જોગવાઈ ન હોવાને કારણે ઉદ્દેખિત તમામ ચેકો બેંક દ્વારા અનાદરિત કરવામાં આવ્યા હતા.

[એસી] ઉપર વર્ણવાયેલા તથ્યો સ્પષ્ટ દર્શાવે છે કે અમદાવાદ ખાતે વાદી અને સામાવાળા વચ્ચે એક કરાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેના દ્વારા

વાદીએ સામાવાળાને ટૂંકા ગાળાની આર્થિક સહાય ઉપલબ્ધ કરાવી હતી, જે સામાવાળાએ પક્ષકારો વચ્ચે પૂર્વનિર્ધારિત આર્થિક ખર્ચ સાથે અમદાવાદ ખાતે વાદીને પરત કરવાની હતી. સામાવાળાએ અમદાવાદ ખાતે થોડી રકમો ચૂકવી હતી અને અમુક ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સો પણ અમદાવાદ ખાતે ઉપલબ્ધ કરાવ્યાં હતાં તથા આગળ બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સ પણ અમદાવાદ ખાતે પૂરાં પાડ્યાં હતાં અને ત્યારબાદ આર.બી.આઈ. બોર્ડ્સ પણ અમદાવાદ ખાતે પૂરાં પાડ્યાં હતાં, તેમ છતાં સામાવાળા ઉદ્દેખિત કરાર હેઠળની પોતાની સ્વીકારેલી જવાબદારી નિભાવવામાં નિષ્ફળ રહ્યાં છે. વાદીને મૂળ રકમ તરીકે રૂ. ૧,૭૮,૯૦,૧૮૬/- જેટલી બાકી રહેલી આર્થિક સહાયની પરતફેર અને વાદ દાખલ કરવાની તારીખ સુધી આર્થિક ખર્ચ તરીકે વધુ રૂ. ૬૧,૪૯,૦૪૬/- મેળવવાનો પણ હક છે. આ રીતે કુલ બાકી રકમ રૂ. ૨,૪૦,૩૯,૨૩૨/- થાય છે. આથી, નિયત તારીખે વાદીને સ્વીકારેલી આર્થિક સહાયની રકમ તથા પૂર્વનિર્ધારિત આર્થિક ખર્ચ પરત ન કરીને સામાવાળાએ કરારનો સ્પષ્ટ ભંગ કર્યો છે. તેથી, સિવિલ પ્રોસીજર કોડના હુકમ ૩૭ મુજબ સંક્ષિપ્ત કાર્યવાહી હેઠળ, વાદમાં માગવામાં આવેલ મુજબ, વાદી ઉદ્દેખિત રકમની વસૂલી મેળવવાનો હકદાર છે. વિવાદાસ્પદ રકમો સ્પષ્ટપણે સ્વીકારેલી છે. વધુમાં, ભાગરૂપે ચુકવણીઓ કરવામાં આવી હોવા છતાં અને ઉદ્દેખિત ગોઠવણના આધારરૂપે સામાવાળાએ વિવિધ દસ્તાવેજોનો અમલ કર્યો હોવા છતાં,

સામાવાળાએ કરારમાંના પોતાના ભાગનું પાલન કર્યું નથી અને તેઓએ આર્થિક ખર્ચ સહિત તેમની સંપૂર્ણ બાકીદારી વાદીને પરત કરી નથી. વાદીની વારંવારની અરજઓ અને માંગણીઓ છતાં તથા સામાવાળા દ્વારા વારંવાર અપાયેલી ખાતરીઓ અને આશાઓ છતાં, કોઈ રકમ પ્રાપ્ત થતી નથી. હકીકતમાં, આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સનું હસ્તાંતરણ કરાવવા માટે પણ માંગણીઓ કરવામાં આવી હોવા છતાં, વાદી પોતાની બાકી રકમ વસૂલ કરી શકે તે માટે જરૂરી એવા હસ્તાંતરણ દસ્તાવેજોનો અમલ પણ કરવામાં આવતો નથી. વાદી અનુસાર, સિવિલ પ્રોસીજર કોડના હુકમ ૩૭માં જોગવાઈ કરેલી સંક્ષિપ્ત કાર્યવાહી હેઠળ આ વાદમાં માગવામાં આવેલ રાહતો મેળવવાનો તે સ્પષ્ટ હકદાર છે.

[એડી] આ કેસમાં કારણકાર્ય ત્યારે ઊભું થયું જ્યારે સામાવાળા, તેમના પ્રતિનિધિઓ અને અધિકારીઓએ અમદાવાદ ખાતે વાદી પાસેથી આર્થિક સહાય મેળવવા માટે વાદી સાથે કરાર કર્યો અને જ્યારે ઉદ્દેખિત કરાર સંબંધિત વિગતવાર વાટાઘાટો પણ અમદાવાદ ખાતે વાદી અને સામાવાળા, તેમના અધિકારીઓ તથા પ્રતિનિધિઓ વચ્ચે કરવામાં આવી. હાલની કાર્યવાહી માટેનું કારણકાર્ય તે સમયે પણ ઊભું થયું જ્યારે સામાવાળાએ અમદાવાદ ખાતે તેમના પરતફેર સંબંધિત કરારનો ભાગરૂપે અમલ કર્યો હોવા છતાં, અમદાવાદ ખાતે પક્ષકારો વચ્ચે નક્કી થયેલા મુજબ બાકી રહેલી આર્થિક સહાયની રકમ તથા આર્થિક ખર્ચ વાદીને

અમદાવાદ ખાતે ચૂકવવામાં નિષ્ફળ રહ્યા. સામાવાળા પેઢીના ભાગીદાર પ્રેમજી ચામ તા. ૧૦/૦૧/૨૦૦૨ના રોજ અમદાવાદ આવ્યા હતા અને ચુકવણી કરવામાં આવશે તેવી ખાતરી આપી હતી, ત્યારે પણ દાવાનૂ કારણ ઉદ્ભવ્યું હતું. વિવિધ પ્રસંગોએ પ્રેમજી ચામ તથા અન્ય ભાગીદારો અને સંબંધિત વ્યક્તિઓ તથા સામાવાળા પેઢીના અધિકૃત પ્રતિનિધિઓ બાકી રહેલા દાવાઓના સમાધાનના હેતુથી અમદાવાદ ખાતે વાદીના કાર્યાલયે આવ્યા હતા, ત્યારે દાવાનૂ કારણ ઉદ્ભવ્યું હતું. આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ અમદાવાદ ખાતે વાદીને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવ્યા હતા ત્યારે દાવાનૂ કારણ ઉદ્ભવ્યું હતું અને પ્રેમજી ચામે અમદાવાદ ખાતે વચનપત્રોમાં પ્રવેશ કર્યો હતો ત્યારે દાવાનૂ કારણ ઉદ્ભવ્યું હતું અને અમદાવાદ ખાતે ચૂકવણીપાત્ર એવા બે માંગણી ડ્રાફ્ટ જારી કરવામાં આવ્યા હતા ત્યારે દાવાનૂ કારણ ઉદ્ભવ્યું હતું અને બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સની ભૌતિક સોંપણી અમદાવાદ ખાતે વાદીના હિતમાં કરવામાં આવી હતી ત્યારે દાવાનૂ કારણ ઉદ્ભવ્યું હતું તથા બે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સની સોંપણી અમદાવાદ ખાતે કરવામાં આવી હતી ત્યારે દાવાનૂ કારણ ઉદ્ભવ્યું હતું. વર્તમાન મામલામાં દાવાનૂ કારણ અમદાવાદ ખાતે ઉદ્ભવ્યું હતું.

૭. સામાવાળાએ, દાવાનો પ્રતિરોધ કરવાની પરવાનગી મેળવ્યા પછી,

૩. ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ના પ્રતિદાવા સમાવે તેવી લેખિત જવાબી રજૂઆત દાખલ કરી હતી અને સામાવાળાનો બચાવ સંક્ષેપમાં આ પ્રમાણે રજૂ કરી શકાય:

૭.૧ સામાવાળાએ, જવાબમાં વિશેષરૂપે સ્વીકારવામાં આવ્યા હોય તે સિવાય, અરજદારના દાવાના કોઈપણ તથ્યો સ્વીકાર્યા નહોતા.

૭.૨ દાવા અરજીમાં દર્શાવેલ કોઈપણ રકમ અથવા અન્ય કોઈ રકમ સામાવાળા પાસેથી વાદીને ચૂકવવાની બાકી નથી, અને તેના વિરુદ્ધ, રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ વાદી પાસેથી સામાવાળાને લેવાપાત્ર છે, જેના સંપૂર્ણ વિગતો લેખિત જવાબ સાથે રજૂ કરાયેલા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલમાં દર્શાવવામાં આવી છે. ઉક્ત ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટનો અહેવાલ લેખિત જવાબનો ભાગ ગણવામાં આવવો જોઈએ. સામાવાળામાંથી સામાવાળા નં.૨, ૪ અને ૫ સ્ત્રીઓ છે, જ્યારે સામાવાળા નં.૧ ભાગીદારી પેઢી છે અને સામાવાળા નં.૬ કુટુંબ ટ્રસ્ટ છે. તેથી, સામાવાળામાંથી માત્ર સામાવાળા નં.૩ પ્રેમજીભાઈ કાનજીભાઈ ચામ જ ભાગીદારી પેઢીના કારોબારમાં ભાગ લે છે અને તે જ તેનો વહીવટ સંભાળે છે, અને હિસાબી બાબતોની જટિલતાઓ અંગે તેને પૂરતું જ્ઞાન ન હોવાથી, તે પોતાના કર્મચારીઓ પર વિશ્વાસ અને ભરોસો રાખતો હતો અને વાદી સાથે ધંધો અને લેવડદેવડ કરતો હતો. આ દાવો દાખલ થયા

પછી અને આ દાવાની કાર્યવાહી વધુ આગળ વધ્યા પછી, હિસાબોમાં હેરફેર તેની નજરે આવતા, શરૂઆતથી, અર્થે ૧૯૯૮ થી અંત સુધી જે કંઈ લેવડદેવડ થઈ હતી તેની સાચી માહિતી મેળવવા માટે તેણે એક ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને કામ સોંપ્યું હતું, અને તમામ હિસાબો તથા દસ્તાવેજો મળ્યા પછી, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટે અહેવાલ રજૂ કર્યો હતો. ઉપર દર્શાવ્યા મુજબનો ઉક્ત અહેવાલ જવાબ સાથે રજૂ કરવામાં આવ્યો છે, અને તે હિસાબો જોતા, તેમના દાવામાં દર્શાવેલ કોઈપણ રકમ અથવા અન્ય કોઈ રકમ સામાવાળા પાસેથી વાદીને બાકી અને ચુકવવાની રહેતી નથી, અને તેના વિરુદ્ધ, ઉપર દર્શાવેલ રકમ વાદી પાસેથી સામાવાળાને લેવાપાત્ર છે, જે સામાવાળા પ્રતિ દાવા દ્વારા વાદી પાસેથી વસૂલ કરવા હકદાર છે.

૭.૩ સામાવાળા નં. ૧ એક ભાગીદારી પેઢી છે અને સામાવાળા નં. ૨ થી ૬ તેના ભાગીદારો છે, અને ભાગીદારી પેઢીના વ્યવહારોમાં પ્રવેશવા માટે અથવા ભાગીદારી પેઢીની જવાબદારી ઊભી કરવા માટે અથવા કોઈ કરારો અમલમાં મૂકવા માટે અથવા બાંહેધરીઓ આપવા માટે અથવા હસ્તાક્ષર કરવા માટે અન્ય કોઈ કર્મચારીને અથવા અન્ય કોઈ વ્યક્તિને સત્તા આપવામાં આવી નહોતી, અને જો કોઈ કર્મચારી અથવા ભાગીદાર સિવાયની કોઈ વ્યક્તિએ ભાગીદારી પેઢીની જવાબદારી ઊભી કરી હોય અથવા કોઈ કર્મચારી અથવા અન્ય કોઈ વ્યક્તિએ કોઈ નાણાકીય વ્યવહાર અંગે હસ્તાક્ષર કર્યા હોય, તો તે જ બાબત સામાવાળા પર

બંધનકારક ગણાવી શકાય નહીં.

૭.૪ સામાવાળા ફર્મના કર્મચારી અશોક પોરિયા અને વાદીના ડિરેક્ટર વચ્ચેનું સાંઠગાંઠ સામાવાળાના ધ્યાન પર આવતાં, સામાવાળાના ભાગીદાર પ્રેમજીભાઈએ અશોક પોરિયા પાસેથી અનેક મુદ્દાઓ અંગે સ્પષ્ટીકરણો માંગ્યા હતા; તે સમયે પોરિયાએ બહાના બતાવવાનું શરૂ કર્યું અને પોતાની ગેરરીતિઓ બહાર આવશે તે સમજ્યો. તેથી, તેણે સામાવાળાની નોકરી છોડી દીધી. એક એસ.એન. જયસવાલ, સામાવાળા નં. ૧ ની સહોદર સંસ્થા ચામ સિન્થેટિક્સ પ્રા. લિ. માં જનરલ મેનેજર તરીકે કાર્યરત હતો. તેણે પોતાના સગા દીપક ગુપ્તાને સામાવાળા પાસે નોકરીમાં રાખ્યો હતો. પરંતુ, દાવો દાખલ થયા પછી સામાવાળાને જાણ થઈ કે આ દીપક ગુપ્તા અને જયસવાલ પણ અશોક પોરિયાના સાગરીતો હતા, અને આ તમામ વ્યક્તિઓએ મળી સામાવાળાને અંધારામાં રાખી અનેક ઉચાપતો કર્યા હતા, અને જ્યારે તેઓને ખબર પડી કે સામાવાળાને આ ઉચાપતો વિષે જાણ થઈ ગઈ છે, ત્યારે દીપક ગુપ્તા અને જયસવાલે પણ નોકરીઓ છોડી દીધી.

૭.૫ આ સંદર્ભમાં, બચાવ પક્ષના સોગંદનામાના પેરા નં. ૨, ૩, ૪, ૫, ૬ અને ૭ માં ઉલ્લેખિત તથ્યો જવાબનો ભાગ બનવા જોઈએ.

૭.૬ બચાવ પક્ષના સોગંદનામાના અનુચ્છેદ ૯ માં, સામાવાળાએ એ રજૂ કર્યું છે કે “આ જવાબમાં ઉલ્લેખ કર્ય મુજબ, અહિંના મૂળવાદીએ અહિંના સામાવાળાને દરના તફાવત અંગેની ક્રેડિટ નોટો આપી છે”, જે બાબત સામાવાળાએ ગેરસમજના કારણે દર્શાવી છે, કારણ કે તેમનો એવો અર્થ જણાવવાનો હતો કે મૂળવાદીએ સામાવાળાના નામે રહેલી ક્રેડિટ નોટો પ્રાપ્ત કરી છે. આ ક્રેડિટ નોટોમાંથી કોઈપણ પર સામાવાળાના કોઈ ભાગીદારની સહી નથી, અને આ તમામ ક્રેડિટ નોટોમાં રમેશ કે. ચામે પ્રમુખ તરીકે સહી કરી છે. કાયદાના દૃષ્ટિકોણથી તથા હકીકતના દૃષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે તો, ભાગીદારી પેઢીમાં પ્રમુખનું પદ હોય જ શકે નહીં એવું પ્રત્યક્ષ થાય છે. જો આ ક્રેડિટ નોટો સાચી હોત, તો સામાવાળા નં. ૧ ના ભાગીદાર તરીકે કોઈ ભાગીદારની સહી લેવામાં આવી હોત. આ તમામ ક્રેડિટ નોટોને જોતા, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ સ્પષ્ટ જણાય છે કે આ તમામ કાર્યો સામાવાળાના કર્મચારી અશોક પોરિયા અને મૂળવાદીના નિયામકની મિલીભગતથી, સામાવાળાના ભાગીદારોની પાછળથી અને તેમની જાણ વગર કરવામાં આવ્યા છે. વધુમાં, આ તમામ ક્રેડિટ નોટોની રકમોને જોતા, મૂળવાદી સાથે થયેલ કરાર અનુસાર ડીઈપીબી લાયસન્સોના વેચાણ પર પ્રીમિયમના ૧૨ ટકા દરે (મૂળવાદીને) ચુકવપાત્ર રકમ કરતાં આ રકમો ઘણું જ વધુ અને અતિશય દર્શાવવામાં આવી છે. આ હકીકત જવાબ સાથે રજૂ કરાયેલા ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટના અહેવાલના પાના નં. ૧૯ થી ૨૩ ની વિગતો જોતા

સ્પષ્ટપણે જોવા મળશે, અને તે મુજબ મૂળવાદીએ ફાઈનાન્સ ચાર્જસના મથાળા હેઠળ સામાવાળા પાસેથી રૂપિયા ૧,૨૮,૬૯,૮૪૧/- વધારાના લીધા છે, જે રકમ સામાવાળાને મૂળવાદી પાસેથી પરત મેળવવાની છે. ૧ એપ્રિલ, ૧૯૯૯ થી મૂળવાદી સાથે સામાવાળાના વ્યવહારો અંગેની વિગતો ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટના અહેવાલના પાના નં. ૧૦, ૧૧ અને ૨૪ થી ૩૦ માં સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવવામાં આવી છે. આ તમામ વિગતો જોતા, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ સામાવાળાને મૂળવાદી પાસેથી મળવાપાત્ર છે, અને સામાવાળા પાસેથી મૂળવાદીને કોઈ રકમ મળવાપાત્ર નથી.

૭.૭ બચાવમાં દાખલ કરાયેલા સોગંદનામાના પેરા ૧૦ માં દર્શાવેલ હકીકતોને જવાબના ભાગરૂપે ગણવામાં આવી શકે.

૭.૮ બચાવ પક્ષના સોગંદનામાના પેરા ૧૧ માં ઉલ્લેખિત હકીકતને જવાબના એક ભાગરૂપે ગણવામાં આવી શકે છે, અને જે કરારનો ઉલ્લેખ વાદીએ તેના દાવા અરજીના પેરા ૬ માં ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ ના રોજ કરવામાં આવ્યો હોવાનું જણાવ્યું છે, તે આ દાવામાં રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. વાદીએ પુનર્જવાબ સાથે પણ તે કરાર રજૂ કર્યો નથી. જો વાદી એવો દાવો કરે છે કે એવો કોઈ કરાર કરવામાં આવ્યો હતો, તો તેને તે કરાર રજૂ કરવો જોઈએ હતો,।

૭.૯ વાદીએ જેમ લખ્યું છે તેમ, તેણે સામાવાળાને ટૂંકી મુદતની ઉધાર રકમ આપી છે, તેથી, જો તેને તેમ માનવામાં આવે, તો તેને ધિરાણ વ્યવહાર કહેવો જોઈએ, અને ધિરાણ આપવા માટે બોમ્બે મની લેન્ડર્સ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર વાદી પાસે પરવાનો હોવો આવશ્યક છે, અને વાદીએ આ દાવામાં એવો કોઈ પરવાનો રજૂ કર્યો નથી. તેથી, તેમનો દાવો નામંજૂર થવા પાત્ર છે. આ દાવામાં વાદીએ એવો ભાસ ઊભો કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે કે જાણે ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ પહેલાં વાદી અને સામાવાળા વચ્ચેના વ્યવહારોનું સમાધાન થઈ ગયું હતું, અને જાણે ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ સામાવાળાએ તેમની પાસેથી નવી સિરેથી ઉધાર રકમ માગી હતી, અને જાણે તે માંગને ધ્યાનમાં લઈને વાદીએ સામાવાળાને રૂ.૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- ની ઉધાર રકમ આપી હતી. હકીકતમાં, સત્ય સંપૂર્ણપણે ભિન્ન છે. સામાવાળા લગભગ ૧૯૯૮ના વર્ષથી વાદી સાથે વ્યવહારો કરતા હતા અને પરસ્પર તથા ચાલુ ખાતું ચાલી રહ્યું હતું, અને આ હકીકત સાથે રજૂ કરાયેલ ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટના અહેવાલમાંથી જાણી શકાય છે. વાદીએ દુર્ભાવના પૂર્વક તેમના દાવામાં આ તમામ હકીકતો છુપાવી છે, અને જાણે તેમની સાથે માત્ર રૂ.૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- નો જ વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો હતો તેમ દર્શાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે.

૭.૧૦ સામાવાળા આ હકીકત સ્વીકારતા નથી કે કરાર અને સમજૂતી

અમલમાં મુકવામાં આવ્યા હતા, જે હકીકત વાદીએ દાવા અરજીના પેરા ૭ માં દર્શાવી છે. વાદી અને સામાવાળા વચ્ચે એવો કોઈ કરાર ક્યારેય અમલમાં મુકાયો જ નહોતો. સામાવાળાએ વાદી પાસેથી જે રકમ પ્રાપ્ત કરી હતી, તે સામાવાળાના હિસાબી પુસ્તકોમાં પહેલેથી જ જમા તરીકે દર્શાવવામાં આવી છે અને તે હકીકત ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલના પાના નં. ૨૯ પર દર્શાવવામાં આવી છે. વાદી દ્વારા જણાવ્યા મુજબ, જો ૪૫ દિવસની અંદર રકમ ચૂકવવામાં ન આવે તો દરદિવસે ૧૩ પૈસાના દરે નાણાકીય ખર્ચ ચૂકવવાપાત્ર બનશે એવી શરત પર સહમતી થઈ હતી, તેવી હકીકત પણ સાચી નથી. અગાઉ જણાવ્યા મુજબ, ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સના હસ્તાંતરણ પર વસૂલ થયેલી પ્રીમિયમની રકમ ઉપર વાદીને માત્ર ૧૨ ટકા જ મેળવવાનું હતું; તે સિવાય સામાવાળાને અન્ય કોઈપણ ખર્ચ ચૂકવવાનો ફરજિયાત નહોતો.

૭.૧૧ એ હકીકત અંગે કોઈ વિવાદ નથી કે, જે અરજદારે તેમના દાવા અરજીના પેરા ૮ માં દર્શાવ્યું છે કે રૂ. ૧.૧૫ કરોડની રકમ ૨૩/૦૭/૨૦૦૧ થી ૩૦/૦૮/૨૦૦૧ દરમિયાન માંગ ડ્રાફ્ટ દ્વારા સામાવાળાને ચૂકવવામાં આવી હતી. તેમ છતાં, ઉલ્લેખિત હકીકત કે ઉક્ત રકમ ૨૦/૦૮/૨૦૦૧ થી ૧૫/૧૦/૨૦૦૧ દરમિયાન પરત ચૂકવવાની હતી, તે સાચી નથી. બચાવમાં કરાયેલ સોગંદનામાના પેરા ૧૨ માં સામાવાળાએ રજૂ કર્યું છે કે અરજદારમાંથી સામાવાળાને

નાણાકીય સહાય તરીકે રૂ. ૧.૧૫ કરોડ પ્રાપ્ત થયાં હતાં, તે સાચું નથી અને તે સ્વીકારવામાં આવતું નથી. સામાવાળાએ ઉલ્લેખ કર્યો છે કે તેમણે નાણાકીય સહાયના સ્વરૂપમાં રકમ પ્રાપ્ત કરી નથી. અરજદારનું દાવા અરજી અંગ્રેજીમાં ટાઇપ કરાયેલ છે અને તેમાં ફાઇનાન્શિયલ અસિસ્ટન્સ શબ્દો વપરાયેલા છે, જેનો અર્થ અમે ‘નાણાકીય/આર્થિક મદદ’ એવો અર્થઘટન કર્યો હતો અને તે મુજબ તેનો ઇનકાર કર્યો હતો, કારણ કે સામાવાળાએ અરજદાર પાસેથી એવી કોઈ નાણાકીય/આર્થિક મદદ ક્યારેય માંગી જ નહોતી. તેમ છતાં, અગાઉ ઉલ્લેખ કરેલ મુજબ, સામાવાળાએ અરજદાર પાસેથી ઉક્ત રકમ પ્રાપ્ત કરી હતી, જે સામાવાળાએ પોતાના હિસાબના પુસ્તકોમાં દર્શાવી છે.

૭.૧૨ વાદીઓએ તેમના દાવા અરજીના પેરા ૯ માં કરેલા કથનોમાંથી સામાવાળાએ વાદી પાસેથી વધુ રૂપિયા ૧ કરોડ પ્રાપ્ત કર્યા હોવાનો કરવામાં આવેલ કથન સિવાય, બાકીના તમામ તથ્યો સચ્ચા નથી.

૭.૧૩ વાદીના દાવા અરજીના પેરા ૧૦ માં જણાવ્યા મુજબ વાદીએ સામાવાળાને રૂ.૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ આપી હતી તે હકીકત સિવાય અન્ય કોઈ હકીકત સત્ય નથી અને સામાવાળા તે જ સ્વીકારતા નથી. વાદી દ્વારા આક્ષેપ મુજબ વાદી અને સામાવાળા વચ્ચે કોઈ કરાર થયેલ નથી, અને જપ દિવસ અથવા ૯૦ દિવસની સમયમર્યાદા નક્કી

કરવામાં આવી હતી તે હકીકત પણ સત્ય નથી. વાદીએ આપેલી રકમો સામાવાળાના ડીઈપીબી લાયસન્સના વ્યવહારો બાબતે આપવામાં આવેલી હતી, અને તે મુજબ સામાવાળાની હિસાબી પુસ્તકોમાં વાદીના ચાલુ અને પરસ્પર ખાતામાં વાદી પાસેથી સામાવાળાને પ્રાપ્ત થયેલી રકમો દર્શાવવામાં આવી છે, અને સામાવાળાના હિસાબો મુજબ તથા અત્રે સાથે રજૂ કરાયેલા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલ મુજબ, સામાવાળાની પુસ્તકોમાં વાદીના ખાતામાં તે રકમો જમા આપ્યા પછી પણ વાદી પાસેથી સામાવાળાને રૂ.૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ લેવાની બાકી રહે છે, જેની સંપૂર્ણ વિગતો ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલમાં તથા જવાબના પેરા (૩૫) માં દર્શાવવામાં આવી છે.

૭.૧૪ વાદીએ તેમની દાવા અરજીના પેરા ૧૧ માં તારીખ ૧૭/૦૮/૨૦૦૧ અને ૦૫/૦૮/૨૦૦૧ના પત્રોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. તે પત્રો સામાવાળાના ભાગીદારોની સહી કરીને આપવામાં આવેલા નથી. પરંતુ દાવા અરજી સાથે રજૂ કરાયેલ તે બન્ને પત્રોની ફોટોકોપી જોતા સ્પષ્ટપણે જણાય છે કે તેમાં ‘મેનેજર – ફાઈનાન્સ – અશોક પોરિયા’ ટાઈપ કરાયેલ છે અને તેમાં એવું દર્શાવાયેલ છે કે અશોક પોરિયાએ તેમાં સહી કરી છે. તે ફોટોકોપીમાં શરૂઆતમાં “વિષયક ઉપરોક્ત સંદર્ભે” લખાયેલ છે, પરંતુ ‘સંદર્ભ’માં કશું જ લખાયેલ નથી. સામાવાળાએ આ પત્રો ક્યારેય લખ્યા નથી; તે વાદીના ડિરેક્ટર અને સામાવાળાના

કર્મચારી સાથેની મિલીભગતમાં સામાવાળા નં.૧ ના નામના લેટરહેડ પર તૈયાર કરાવવામાં આવ્યા છે. ભાગીદારી પેઢીમાં મેનેજર – ફાઈનાન્સનું પદ ક્યારેય હોઈ શકે નહીં, કારણ કે ભાગીદારી પેઢીના નામે તમામ કારભાર ભાગીદારો અથવા કોઈ એક ભાગીદાર સંભાળે છે, અને કાયદામાં પણ તેવી જ જોગવાઈ છે. અગાઉ જણાવ્યા મુજબ, સામાવાળાએ અશોક પોરિયાને આવા પત્રો લખવાનો કોઈ સત્તાધિકાર પણ આપ્યો નહોતો. વાદીએ આ બન્ને પત્રોની ફોટોકોપી રજૂ કરી છે, પરંતુ તેમની દાવા અરજીના પેરા ૬, ૭ અને ૮ માં જેમના ઉલ્લેખ કર્યા છે તે કરારો અથવા તેની ફોટોકોપી રજૂ કરી નથી. તેથી, સ્પષ્ટપણે જણાય છે કે વાદીએ આ ખોટા અને બનાવટી પત્રો ઘડ્યા છે. વધુમાં, વાદીએ દાવા અરજી સાથે વચનપત્રો અને ચેકોની ફોટોકોપી રજૂ કરી છે, જેમાં સામાવાળા નં.૧ નો સિક્કો લગાડવામાં આવેલ છે અને ભાગીદારની સહી લેવામાં આવી છે. જો વાદીના દાવામાં કોઈ સચ્ચાઈ હોત, તો તેમણે આ વચનપત્રો અને ચેકોમાં પણ અશોક પોરિયા અથવા સામાવાળાના કોઈ કર્મચારીઓની સહી લીધી હોત, અથવા ઉપરોક્ત બે પત્રોમાં દર્શાવ્યા મુજબ સામાવાળા નં.૧ ના ભાગીદારોની સહી લીધી હોત.

૭.૧૫ દાવા અરજીના પેરા ૧૨ માં જે તમામ પ્રોમિસરી નોટો અને અનુતારીખિત ચેક્સનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, તે હવે રદબાતલ અને અમાન્ય ગણાય છે, કારણ કે લેખિત જવાબ સાથે રજૂ કરાયેલ ચાર્ટર્ડ

એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલને જોતા સામાવાળા પાસેથી વાદીને કોઈ રકમ બાકી નીકળતી નથી, અને અગાઉ જણાવ્યા મુજબ તે પ્રોમિસરી નોટો અને ચેક્સ રૂ.૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- સંબંધિત હતા, અને તે રકમ સામાવાળાના હિસાબી પુસ્તકોમાં વાદીના ખાતામાં જમા ગણ્યા બાદ પણ, ઉપર જણાવ્યા મુજબ રૂ.૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ વાદી પાસેથી સામાવાળાને બાકી છે. બચાવના સોગંદનામાના પેરા ૧૪ માં વર્ણવાયેલા તથ્યોમાંથી, સામાવાળાએ ઉલ્લેખ કર્યો છે કે “નીચે દર્શાવ્યા મુજબના ક્રેડિટ નોટો અહીંના સામાવાળાને વાદી દ્વારા આપવામાં આવ્યા હતા”, જે ઉલ્લેખ સામાવાળાને હિસાબી બાબતો અંગે અલ્પ સમજ હોવાને કારણે કરવામાં આવ્યો હતો. સામાવાળાનું કહેવાનું એવું હતું કે “તે ક્રેડિટ નોટો સામાવાળા દ્વારા વાદીને જારી કરવામાં આવ્યા હતા”. તેથી, અગાઉ દર્શાવ્યા મુજબ, સામાવાળાએ વાદીને ક્રેડિટ નોટો જારી કર્યા હતા તે દર્શાવવામાં આવ્યું છે, જેની વિગત તે પેરામાં દર્શાવવામાં આવી છે. તે વિગતોમાં, નં. ૪ માં ભૂલપશ રૂ.૧,૬૯,૪૧૮/- દર્શાવવામાં આવ્યા છે, જેના સ્થાને રૂ.૧,૬૯,૧૪૧/- હોવા જોઈએ. એ જ રીતે, નં. ૭ માં રકમ રૂ.૩,૧૬,૮૩૫/- તરીકે લખવામાં આવી છે, જ્યારે તે રૂ.૩,૧૬,૮૬૫/- હોવી જોઈએ, અને આ તમામ ૭ મુદ્દાઓનો કુલ રૂ.૭૨,૫૧,૧૫૪/- દર્શાવવામાં આવ્યો છે, જેના સ્થાને રૂ.૭૨,૫૧,૧૩૪/- થવો જોઈએ. વધુમાં, નં. ૮ માં રૂ.૨,૬૫,૬૫,૩૬૯/- દર્શાવવામાં આવ્યા છે, જેના સ્થાને

રૂ.૨૬,૭૬,૩૬૯/- થવું જોઈએ અને નં. ૯ માં રૂ.૫,૫૫,૮૧૩/- દર્શાવવામાં આવ્યા છે, જેના સ્થાને રૂ.૫,૩૬,૨૪૦/- થવું જોઈએ. વધુમાં, નં. ૧૦ માં રૂ.૨૫,૦૬,૩૦૭/- દર્શાવવામાં આવ્યા છે, જેના સ્થાને રૂ.૨૫,૦૬,૭૩૭/- થવું જોઈએ, અને આ નં. ૮, ૯ અને ૧૦ નો કુલ રૂ.૫૭,૧૮,૯૧૯/- દર્શાવવામાં આવ્યો છે, જેના સ્થાને રૂ.૫૭,૧૯,૩૪૬/- થવો જોઈએ, અને આ રીતે, નં. ૧ થી ૭ ના કુલ અને નં. ૮ થી ૧૦ ના કુલનો સરવાળો રૂ.૧,૨૯,૭૦,૦૭૩/- દર્શાવવામાં આવ્યો છે, જેના સ્થાને રૂ.૧,૨૯,૭૦,૪૮૦/- થવો જોઈએ અને આ ક્રેડિટ નોટો ઉપરાંત, કિંમતના તફાવત અંગે જે.આર. ૧૫૭૦ માટે રૂ.૫,૦૫,૧૦૦/- નો એક વધુ ક્રેડિટ નોટ જારી થવાનો બાકી રહી ગયો હતો, અને જ્યારે તે રકમ ઉમેરવામાં આવે છે ત્યારે મહાસરવાળો રૂ.૧,૩૪,૭૫,૫૮૦/- થાય છે, જેના સંપૂર્ણ વિવરો તેની સાથે રજૂ કરાયેલ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલમાં દર્શાવવામાં આવ્યા છે, અને તેનો સંક્ષિપ્ત વિગતવાર ઉલ્લેખ નીચે દર્શાવવામાં આવે છે:

ક્રમ નં.	જે.આર.	રકમ રૂ.
૧.	૧૦૮૭	૫૯,૭૭,૦૫૪/-
૨.	૧૨૩૩	૨,૮૦,૫૧૮/-
૩.	૧૨૨૬	૧,૬૬,૪૮૯/-
૪.	૧૨૨૯	૧,૬૯,૧૪૧/-

૫.	૧૨૨૪	૭૩,૩૨૯/-
૬.	૧૫૧૯	૨,૬૭,૭૩૮/-
૭.	૧૫૨૮	૩,૧૬,૮૩૫/-
૮.	૨૩૦	૨૬,૭૬,૩૬૯/-
૯.	૧૦૦૭	૫,૩૬,૨૪૦/-
૧૦.	૩૦૬	૨૫,૦૬,૭૩૭/-
૧૧.	૧૫૭૦	૫,૦૫,૧૦૦/-
કુલ (TOTAL)		૧,૩૪,૭૫,૫૮૦/-

૭.૧૬ બચાવના સોગંદનામાના પેરા ૧૪ ના અંતે એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે રૂ.૫૩,૨૬,૭૧૩/- ની રકમ અરજદાર તરફથી સામાવાળા પાસે બાકી અને લેણી છે. તે સંદર્ભે, સોગંદનામું દાખલ થયા પછી, અરજદાર અને સામાવાળા વચ્ચે થયેલા તમામ વ્યવહારો સંબંધિત હિસાબોની તપાસનું કામ એક ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટને સોંપવામાં આવ્યું હતું અને તે તપાસના અંતે તેણે એક અહેવાલ આપ્યો હતો, જે જવાબ સાથે રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. તે મુજબ, રૂ.૫૩,૨૬,૭૧૩/- ના બદલે રૂ.૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ અરજદાર પાસેથી લેણી છે.

૭.૧૭ અરજદારના દાવા અરજીના પેરા ૧૩ માં ઉલ્લેખિત પોસ્ટ-ડેટેડ ચેક્સ શા માટે અને કઈ પરિસ્થિતિમાં આપવામાં આવ્યા હતા તેની વિગતો, તેમજ બચાવમાં કરાયેલ સોગંદનામાના પેરા ૧૫ માં દર્શાવેલ નિવેદનોને પ્રત્યુત્તરના ભાગરૂપે ગણવામાં આવે, અને તે પેરામાં દર્શાવેલ રૂપિયા ૫૩,૨૬,૭૧૨/- ની રકમના સ્થાને રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ અરજદાર પાસેથી અમને બાકી રહેતી રકમ તરીકે ગણવામાં આવે.

૭.૧૮ વાદીના દાવા અરજીના અનુચ્છેદ ૧૪ માં દર્શાવેલ બે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સ અને તે સંબંધિત ડેબિટ નોટની વિગતો બાબતે કોઈ વિવાદ નથી, પરંતુ તે ડેબિટ નોટના આધારે પક્ષકારો વચ્ચે થયેલા કરાર મુજબ નાણાકીય ખર્ચની ગણતરી અંગે દર્શાવેલ હકીકત સત્ય નથી. ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સ નં. ૨૪૧૦૦૦૨૩૯૦, તા. ૨૬.૬.૨૦૦૧નું મૂળ મૂલ્ય રૂ. ૫,૪૬,૧૩૯/- હતું, જેના વેચાણ મૂલ્ય તરીકે રૂ. ૫,૯૮,૦૨૨/- પ્રાપ્ત થયેલ છે અને તે જ રીતે લાઈસન્સ નં. ૨૪૧૦૦૦૨૫૭૯, તા. ૨૫/૦૭/૨૦૦૧નું મૂળ મૂલ્ય રૂ. ૭,૩૮,૦૮૪/- હતું, જેના વેચાણ મૂલ્ય તરીકે રૂ. ૮,૧૧,૮૯૨/- પ્રાપ્ત થયેલ હતું. સામાવાળાએ તે બાબતે ડેબિટ નોટો જારી કરી છે. તે ડેબિટ નોટોમાં કોઈ નાણાકીય ખર્ચનો ઉલ્લેખ નથી. રૂ. ૧૧,૦૦,૦૦૦/- ના બે ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ વાદીને આપવામાં આવ્યા હતા

તે હકીકત બાબતે કોઈ વિવાદ નથી.

૭.૧૯ વાદીના દાવા અરજીના પેરા ૧૫ માં વાદી પાસેથી વધુ રકમ હડપ કરવા અંગે કરવામાં આવેલ આક્ષેપ સંપૂર્ણપણે ખોટો છે. સામાવાળાએ તા. ૦૫/૦૮/૨૦૦૧ ના પત્રમાં આવા કોઈ તથ્યનો ઉલ્લેખ કર્યો નથી.

૭.૨૦ વાદીના દાવા અરજીના પેરા ૧૬ના સંદર્ભમાં, સામાવાળાએ ૦૫/૦૮/૨૦૦૧ના રોજ આર.બી.આઈ. રાહત બોન્ડની ફોટોકોપી મોકલી હતી તે હકીકત અંગે કોઈ વિવાદ નથી. સામાવાળાએ ઉક્ત બોન્ડ બેંક ઓફ બરોડામાં સુરક્ષા તરીકે આપ્યો હતો તે હકીકત અંગે પણ કોઈ વિવાદ નથી. તેમ છતાં, સમય મેળવવા માટે દુર્ભાવનાપૂર્વકના ઇરાદાથી આ બોન્ડની ફોટોકોપી મોકલવામાં આવી હતી તે હકીકત સાચી નથી. બેંક ઓફ બરોડાનું ધિરાણ પરત ચૂકવવામાં આવ્યું હતું. વાદીના દાવા અરજીના પેરા ૧૬ની બાકીની હકીકતો ખોટી છે. ૨૭/૦૫/૧૯૬૭ના રોજ પોરબંદર, એમ.જી. રોડ શાખાની બેંક ઓફ બરોડામાં ઉક્ત બોન્ડ સુરક્ષા તરીકે આપવામાં આવ્યો હતો તે હકીકત અંગે કોઈ વિવાદ નથી. તેમ છતાં, તે ધિરાણ ૧૨/૦૨/૨૦૦૨ના રોજ પહેલેથી જ પરત ચૂકવવામાં આવ્યું હતું અને તે બોન્ડસ ભારમુક્ત હતા.

૭.૨૧ વાદીની દાવા અરજીના પેરા ૧૭ માં ઉલ્લેખિત હકીકતો સાચી

નથી, કારણ કે સામાવાળાને વાદીને કોઈપણ રકમ પરત ચૂકવવાની જરાય જરૂર નહોતી, અને વાદીએ જે રીતે જણાવ્યું છે તે મુજબ સામાવાળાએ એવી કોઈ વાતચીત પણ કરી નહોતી.

૭.૨૨ વાદીની દાવા અરજીની પેરા ૧૮ માં ઉલ્લેખિત હકીકતો સત્ય નથી અને સામાવાળા તે જ સ્વીકારતા નથી.

૭.૨૩ વાદીના દાવા અરજીના પેરા ૧૯ માં ઉલ્લેખિત તથ્યો સાચા નથી અને સામાવાળા તે જ સ્વીકારતા નથી. જતિન પરીખે પોરબંદરે પ્રેમજીભાઈને ન તો મળ્યા હતા, ન તો ખાતાઓનું કોઈ વિગતવાર હિસાબપત્રક આપ્યું હતું, તેમજ રૂપિયા ૧,૯૦,૩૯,૦૮૬/- નાણાકીય ખર્ચ સિવાયની રકમ પણ દર્શાવવામાં આવી હતી તે હકીકત પણ સાચી નથી. વધુમાં, ૫/૦૨/૨૦૦૧ પહેલાં બાકી રહેલી સમગ્ર રકમ ચૂકવી દેવામાં આવશે એવું વચન આપવામાં આવ્યું હતું તે હકીકત પણ સાચી નથી.

૭.૨૪ વાદીના દાવા અરજીના પેરા ૨૦ માં દર્શાવેલ હકીકતો ખોટી અને વાંકીચૂકી/સત્યથી ઘણું દૂર છે. સામાવાળાની માલિકીના રૂ. ૭૦ લાખના આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ વાદીને આપવામાં આવ્યા હતા અને બેંક ઓફ બરોડાના રૂ. ૪૭/- ના દરે રૂ. ૧૯,૨૭,૦૦૦/- મૂલ્યના ૪૧,૦૦૦

શેર્સ પણ આપવામાં આવ્યા હતા.

૭.૨૫ ઉપરોક્ત ઉપરાંત, અરજદારે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ પર રૂપિયા ૪૫,૦૦૦/-, રૂપિયા ૩,૦૫,૦૦૦/- અને રૂપિયા ૩,૩૩,૭૫૦/- જેટલું વ્યાજ પણ પ્રાપ્ત કર્યું છે, આમ કુલ મળીને રૂપિયા ૬,૮૩,૭૫૦/- થાય છે, અને તેથી, આ હકીકત હોવા છતાં, સામાવાળાને ખરાબ માણસો/દુષ્ટ તરીકે દર્શાવવાના દુરાશયપૂર્ણ ઇરાદાથી, અરજદારે આ હકીકતો તેમના દાવામાં દર્શાવી નથી.

૭.૨૬ વાદીની અરજિના પેરા ૨૧ માં દર્શાવાયેલા તથ્યો સચ્ચા નથી અને સામાવાળા તે જ સ્વીકારતા નથી. ૦૮/૦૨/૨૦૦૨ અથવા ૦૮/૦૨/૨૦૦૨ પહેલાં રૂપિયા ૧.૯ કરોડની રકમ પરત ચુકવવામાં આવી હતી તે હકીકત સચ્ચી નથી, તેમજ આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સને બજારમાં વધુ કિંમતે વેચી અને તેમને રકમ ચુકવવામાં આવી હતી તે હકીકત પણ સચ્ચી નથી.

૭.૨૭ વાદીની દાવા અરજીની પેરા ૨૨ માં ઉલ્લેખિત હકીકતો સત્ય નથી. સામાવાળાએ ૧૨/૦૨/૨૦૦૨ તારીખનું પત્ર પ્રાપ્ત કર્યું નથી. જો વાદીએ અશોક પોરિયા સાથે સાંઠગાંઠ કરીને આવું કોઈ પત્ર મેળવ્યું હોય, તો સામાવાળા તે જ બાબતને માન્યતા આપતા નથી.

૭.૨૮ ફરીયાદીની ફરીયાદના પેરા ૨૩ માં ઉલ્લેખિત આ હકીકત બાબતે કોઈ વિવાદ નથી કે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ ફરીયાદીને ૨૨/૦૨/૨૦૦૨ ના રોજ આપવામાં આવ્યા હતા. બાકીની બધી હકીકતો ખોટી છે અને સામાવાળા તેને સ્વીકારતા નથી.

૭.૨૯ વાદીના દાવા અરજીના પેરા ૨૪ માં ઉલ્લેખિત હકીકતો સત્ય નથી. આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ વાદીને આપવામાં આવ્યા ન હતા, એવી હકીકત સત્ય નથી. વાદીએ સામાવાળાને જુદી જુદી તારીખોએ પત્રો લખ્યા હતા, તે બાબત પણ સામાવાળા સ્વીકારતા નથી.

૭.૩૦ વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલ દાવા અરજીના પેરા ૨૫ માં ઉલ્લેખિત આ હકીકત અંગે કોઈ વિવાદ નથી કે બેંક ઓફ બરોડાના ૪૧,૦૦૦ શેર્સ વાદીને રૂપિયા ૪૭/- ના દરે આપવામાં આવ્યા હતા. તેમ છતાં, તે સમયે સામાવાળા પાસેથી વાદીને રૂપિયા ૧.૯૦ કરોડ બાકી હતા તેવી હકીકત સાચી નથી.

૭.૩૧ વાદીની દાવા અરજીના પેરા ૨૬ માં ઉલ્લેખિત હકીકતો સાચી નથી અને સામાવાળા તે જ સ્વીકારતા નથી.

૭.૩૨ વાદીની દાવા અરજીની પેરા ૨૭ માં ઉલ્લેખિત હકીકતો સાચી નથી. સામાવાળા તરફથી વાદીને કોઈપણ બાકી રકમ ક્યારેય ચૂકવાપાત્ર

નથી. તેથી, તે રકમ ન ચૂકવવાનો અથવા તે રકમ ચૂકવવા તૈયાર ન હોવાનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતો નથી.

૭.૩૩ વાદીની અરજીના પેરા ૨૮ માં ઉલ્લેખિત આ હકીકત અંગે કોઈ વિવાદ નથી કે તેમણે અનુતારીખિત ચેકો બેંકમાં જમા કર્યા હતા. વાદીએ આ ચેકો સામાવાળાને પરત આપવાની ખાતરી આપી હતી અને તે ખાતરી મુજબ સામાવાળાને આ ચેકો પરત આપવાને બદલે તેમણે તે બેંકમાં જમા કર્યા હતા. જોકે, સામાવાળા પાસેથી વાદીને કોઈ રકમ બાકી નહોતી, અને આ ચેકો અપ્રસ્તુત બની ગયા હોવાથી, તેઓ માન્ય રાખવામાં આવ્યા નહોતા/ સ્વીકારવામાં આવ્યા નહોતા.

૭.૩૪ સામાવાળાએ તેમને બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સ અને આર.બી.આઈ.ના બોન્ડ્સ આપ્યા હતા તે હકીકત સિવાય, વાદીની અરજીના પેરા ૨૯માં ઉલ્લેખિત બાકીની તમામ હકીકતો સાચી નથી. રૂપિયા ૧,૭૮,૯૦,૧૮૬/- ની નાણાકીય સહાય અને રૂપિયા ૬૧,૪૯,૦૪૬/- ના નાણાકીય ખર્ચ સામાવાળા પાસેથી વાદીને બાકી છે તેવી હકીકત પણ સાચી નથી. સામાવાળા પાસેથી વાદીને કુલ રૂપિયા ૨,૪૦,૩૯,૨૩૨/- બાકી છે તેવી હકીકત પણ સાચી નથી.

૭.૩૫ વાદીએ સંપૂર્ણ ખોટા અને અપૂર્ણ તથ્યો દર્શાવી તથા બનાવટી

હિસાબો રજૂ કરીને માનનીય અદાલતને ગેરમાર્ગે દોરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, અને આ પરિસ્થિતિઓમાં સામાવાળા વિરુદ્ધ વાદીનો દાવો ટકાઉ નથી.

૭.૩૬ દાવેદારે પોતાના દાવા અરજીના પેરા ૩૦ માં જે દાવો દાખલ કરવાનો કારણ દર્શાવ્યું છે, તે સત્ય નથી અને સામાવાળા તે જ બાબતને સ્વીકારતા નથી, તેમજ તે કારણ સંબંધિત જે કોઈ કથનો કરવામાં આવ્યા છે તે પણ સત્ય નથી અને અમે તે જ બાબતને સ્વીકારતા નથી.

૭.૩૭ હિસાબો અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલ મુજબ, રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ વાદી તરફથી સામાવાળાને બાકી અને ચૂકવપાત્ર છે, જેના વિગતવાર તથ્યો નીચે રજૂ કરવામાં આવે છે :- +

ઋણ		જમા તરફે લખાતી રકમ	
૧૯૧૧૨૨૭૪	ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલના પાના નં. ૧૫ મુજબ	૧૨૮૬૯૮૪૧	નાણાકીય ખર્ચની તે રકમોની પરતફેર, જે વાદીએ કરારથી

			વધારામાં વસૂલ કરી હતી, જેની સંપૂર્ણ વિગતો સાથે જોડાયેલ અહેવાલમાં આપવામાં આવી છે
		૧૧૦૦૦૦૦	સામાવાળા દ્વારા જાતિન પરીખને અંગડિયા મારફતે ૨૩.૧૧.૨૦૦૧ ના રોજ મોકલવામાં આવેલી રોકડ રકમ
		૧૮૨૯૬૪૦	ચામ મરીન પ્રોડક્ટ્સનો ખોટો સમાયોજન કરવામાં આવ્યો

		૭૦૦૦૦૦૦	આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સનું મૂલ્ય
		૬૮૩૭૬૦	આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ પર વ્યાજ રૂપિયા ૪૫,૦૦૦/- + રૂપિયા ૩,૦૫,૦૦૦/- + રૂપિયા ૩,૩૩,૭૫૦/- = રૂપિયા ૬,૮૩,૭૫૦/-
		૧૯૨૭૦૦૦	બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સશેર્સશેર્સનું મૂલ્ય
		૧૪૦૬૪૭	ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટના અહેવાલના પાના

			નં.૩૩ પરથી એવું જણાય છે કે વાદીએ ડીઈપીબી લાઈસન્સ સામાવાળાની સહભાગી સંસ્થા એમ/એસ. ચમ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઈઝેશન મારફતે ઊંચા ભાવે ખરીદાવ્યું હતું અને વાદીએ તે નીચા દરે ખરીદ્યું હતું (જેને
			કોઈપણ પરિસ્થિતિમાં બનવું નહીં). તેથી, તેની હાનિ.
		૨૬૧૮૭૫	ચાર્ટર્ડ

			અકાઉન્ટન્ટના અહેવાલના પાના નં. ૩૨ પરથી એવું જણાય છે કે વાદીએ સામાવાળાને એમ/એસ. આદિત્ય એન્ટરપ્રાઇઝ પાસેથી ડીઇપીબી લાઇસન્સ ઊંચી કિંમતે ખરીદવા કરાવ્યું હતું અને વાદીએ તે નીચા ભાવે ખરીદ્યું હતું. તેથી, તે અંગે ગુકસાન થયું.
૨૫૮૧૨૭૫૩	ઉધાર	૨૫૮૧૨૭૫૩	
૧૯૧૧૨૨૭૪	જમા		

૬૭૦૦૪૭૯	વાદીની પાસેથી સામાવાળાના કારણે		
---------	--------------------------------------	--	--

૭.૩૮ ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલ અનુસાર, અંદાજે ૧૯૯૮ થી લઈને જવાબ રજૂ કરવાની તારીખ સુધી વાદી અને સામાવાળા વચ્ચે થયેલા તમામ વ્યવહારોના સાચા હિસાબ કરવામાં આવે તો રૂ. ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની કુલ રકમ દાવાની તારીખથી ૧૨ ટકા વ્યાજ સાથે તથા સંપૂર્ણ ખર્ચ સહિત વાદી પાસેથી સામાવાળાને બાકી અને ચુકવવાની રહે છે. સામાવાળાએ યોગ્ય અને વાજબી ગણાય તેવી અન્ય કોઈ રાહત માટે પણ અરજ કરી હતી.

૭.૩૯ કારણ કે સામાવાળા તરફથી વાદીને ચુકવવાનો કોઈ બાકી જથ્થો બાકી રહ્યો નથી, તેથી સામાવાળાએ વાદીની દાવાને ખર્ચ સાથે નામંજૂર કરવાની, તેમજ સામાવાળાએ માનનીય અદાલતના હુકમના અનુસંધાને ૮ જુલાઈ, ૨૦૦૫ના રોજ માનનીય અદાલતમાં જમા કરાવેલ રૂ. ૨ કરોડની રકમ તેમને પરત ચુકવવાનો હુકમ કરવાની, અને વધુમાં, તે રકમ જમા કરાવ્યાની તારીખથી લઈને તે સામાવાળાને પરત ચુકવાય ત્યાં સુધી, તેના પર ૧૨ ટકા દરે વ્યાજ પણ વાદી પાસેથી અપાવવાની અરજ કરી.

૮. સામાવાળા દ્વારા કરવામાં આવેલ સામા દાવા-દાવા સામે વાદીએ પ્રત્યુત્તર દાખલ કર્યો હતો અને વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ તે પ્રત્યુત્તરની વિગતોનો સાર આ રીતે રજૂ કરી શકાય છે:

૮.૧ સર્વપ્રથમ તબક્કે જ, સામો દાવો નામંજૂર કરવો આવશ્યક છે. પ્રતિદાવાનો આધાર તથ્યાત્મક રીતે ખોટો છે તે બાબતથી અલગ પણ, એવો કોઈ દાવામાં જરાય પણ સાર છે એમ માની લેવામાં આવે તો પણ, તે મર્યાદાકાળથી ઘણો વધુ વિલંબે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. તેમ છતાં, અહીં પછી કરવામાં આવેલી રજૂઆતો દર્શાવશે કે, બાબતને કોઈપણ દૃષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે તો પણ, ઉક્ત દાવો પ્રથમદર્શને જ ખોટો છે અને તે માત્ર એવો બચાવ ઘડી કાઢવાનો સામાવાળા તરફથી કરવામાં આવેલો અંતિમ પ્રયત્ન છે, જે અસ્તિત્વમાં જ નથી.

૮.૨ પેરા ૨ ની વિગતો અંગે, વાદીઓએ દાવા અરજીમાં જે રીતે દાવો કર્યો છે તે મેળવવા તેઓ હકદાર નથી અને જણાવ્યા મુજબ રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ મેળવવા સામાવાળા હકદાર છે, તે નકારવામાં આવે છે. ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટનો અહેવાલ સામાવાળાના જવાબના ભાગરૂપે ગણવામાં આવે તેવી કોઈ જ વાત ઉદ્ભવતી નથી. કોઈપણ દૃષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે તો, ઉક્ત અહેવાલ માત્ર સામાવાળાના પ્રાથમિક દૃષ્ટિએ અસહાય્ય બચાવને ટેકો આપવા માટેના

એકમાત્ર હેતુસર હિસાબોનું પુનર્લેખન કરવા પર આધારિત છે. ઉક્ત બચાવને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ દ્વારા પ્રમાણિત કરવામાં આવ્યો છે કે અન્ય રીતે, તે સંપૂર્ણપણે અસંગત છે. હકીકત એ જ છે કે જે હિસાબો રજૂ કરવામાં આવ્યા છે, તે પ્રાથમિક દૃષ્ટિએ ખોટા છે અને પક્ષકારો વચ્ચેના વ્યવહારોને અનુરૂપ નથી. કોઈપણ રીતે જોવામાં આવે તો, આટલા વર્ષો પછી હવે પુનર્લેખિત કરાયેલા ઉક્ત હિસાબો, પક્ષકારો વચ્ચે ભૂતકાળમાં કરવામાં આવેલા વ્યવહારોને નિયંત્રિત કરી શકતા નથી કે તેમની બાબતમાં સંબંધિત ગણાઈ શકતા નથી. ઉક્ત અહેવાલ ભૂતકાળમાં પક્ષકારો વચ્ચે સ્વીકારાયેલા આંકડાઓનું પુનર્લેખન કરવા અને સામાવાળાના બચાવને અનુરૂપ થાય તે માટે કેટલીક ઉતારાઓનું વધુ કંઈ કર્યા વિના પુનર્લેખન કરવા સિવાય બીજું કંઈ નથી. હિસાબોનું આવું પુનર્લેખન કાયદામાં દાવાના કોઈ આધાર તરીકે ભાગ્યે જ અર્થઘટિત થઈ શકે. પ્રતિદાવાનો મૂળ આધાર જ ગેરકાયદેસર છે અને ટકી શકે તેવો નથી. સામાવાળા નં. ૧ પેઢીના ભાગીદારો કોણ છે તે સંબંધિત કથન અંગે, ભાગીદારી દસ્તાવેજ અને આ સંદર્ભના દસ્તાવેજો જો અને જ્યારે રજૂ કરવામાં આવશે ત્યારે તે પ્રશ્નનો જવાબ આપશે. આ સંદર્ભના કથનો સ્વીકારવામાં આવતા નથી. વધુમાં, માત્ર સામાવાળા નં. ૩ પ્રેમજીભાઈ કાનજીભાઈ ચામ જ એકલા સામાવાળા પેઢીના કારભારની દેખરેખ રાખતા હતા, તે પણ નકારવામાં આવે છે. વધુમાં, ઉક્ત પ્રેમજીભાઈ કે. ચામને હિસાબી વગેરે બાબતે જાણ નહોતી અથવા જ્ઞાન ન હતું અને તેથી

તેઓએ વાદીઓના ધંધા અને વ્યવહારો ચલાવવા માટે પોતાના કર્મચારીઓ પર આધાર રાખ્યો હતો, તે પણ નકારવામાં આવે છે. હિસાબોમાં કહેવાતી અનિયમિતતાઓના પ્રકાશમાં ૧૯૯૮ થી ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ દ્વારા હિસાબોનું પુનર્લેખન કરવામાં આવ્યું હતું, તે નકારવામાં આવે છે. ઉક્ત પુનર્લેખિત હિસાબો મુજબ વાદીઓ સામાવાળાને કોઈ રકમ ચૂકવવા બાકી છે, તે પણ નકારવામાં આવે છે.

૮.૩ પેરા ૩ ની વિગતોનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. ભાગીદારો સિવાય કોઈપણ વ્યક્તિ અથવા કર્મચારીને ભાગીદારી પેઢીની તરફથી કોઈપણ વ્યવહાર કરવા માટે કોઈ પરવાનગી અથવા સત્તા આપવામાં આવી નહોતી, તે બાબતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. ઉપરોક્ત કથન સાચું નથી તે હકીકત ઉપરાંત, વિવિધ વ્યક્તિઓ દ્વારા કરવામાં આવતા વ્યવહારો અંગે સામાવાળાને પૂર્ણ જાણકારી હતી અને આવા તમામ લેવડદેવડની સંપૂર્ણ જાણ હોવા છતાં તેઓ આ સંદર્ભમાં પોતાની જવાબદારીમાંથી છટકવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. સામાવાળા સત્તાના અભાવનો ભ્રમ ઉભો કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે, જ્યારે તેમના વ્યવસાયની સામાન્ય પ્રથામાં, હાલના અપીલકર્તા દ્વારા તેમની પેઢી સાથે સમયાંતરે કરવામાં આવેલા વ્યવહારો અંગે, ભલે તે તેમના ભાગીદારો મારફતે હોય અથવા તેમના કર્મચારીઓ મારફતે હોય, તેઓને સંપૂર્ણ જાણકારી હતી. આક્ષેપ મુજબ, અશોક પોરિયા અને અપીલકર્તાના

નિયામકો વચ્ચે કોઈ સાંઠગાંઠ હતી, તે બાબતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. અશોક પોરિયા તથા અન્ય લોકો પાસે સત્તાનો અભાવ હતો એવો આક્ષેપ કરીને કાયદા હેઠળ પોતાની જવાબદારી ટાળવાનો સામાવાળા તરફથી આ ફરી એક પ્રયાસ છે. વધુમાં, અશોક પોરિયા, દીપક ગુપ્તા અથવા એ.એન. જયસ્વાલ વચ્ચે કોઈ સાંઠગાંઠ છે, તે બાબતનો પણ ઇનકાર કરવામાં આવે છે. સામાવાળાએ આવા વ્યવહારોનો લાભ લીધો છે, પરંતુ સત્તાના અભાવ તથા તેમના કર્મચારીઓ વચ્ચેની સાંઠગાંઠ અંગે ખોટા કથનો કરીને તેઓ આ બાબતે પોતાની જવાબદારીમાંથી છટકવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. આવા કર્મચારીઓ અને અપીલકર્તા વચ્ચે અથવા કર્મચારીઓ પરસ્પર વચ્ચે કોઈ સાંઠગાંઠ હતી, તે બાબતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. ઉક્ત અશોક પોરિયા અથવા દીપક ગુપ્તા અથવા એ.એન. જયસ્વાલ હાલમાં સામાવાળા સાથે કાર્યરત છે કે નહીં, તે બાબત અપીલકર્તાને જાણમાં નથી અને તેથી તે તેનો સ્વીકાર કે ઇનકાર કરતો નથી. તેમ છતાં, એવું જણાય છે કે પોતાના બચાવને ટેકો આપવા હેતુથી સામાવાળાએ તેઓને તેમની નોકરીમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા છે એવું દર્શાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો હોઈ શકે છે.

૮.૪ પેરા ૪ ની વિગતો અંગે, વાદીએ દાવા અરજીમાં, સમન્સના સમર્થનમાં આપેલ સોગંદનામામાં તેમજ પ્રત્યુત્તર સોગંદનામામાં જે જણાવવામાં આવ્યું છે તેના પર આધાર રાખવાની પરવાનગી માંગી અને

અરજ કરે છે કે તેની વિગતોને પ્રત્યુત્તરનો ભાગ ગણવામાં આવે.

૮.૫ પેરા ૫ ની વિગતોનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આ સામાવાળા તરફથી તે નિવેદનોને પાછા ખેંચવાનો પુનઃ પ્રયાસ છે, જે તેમણે અગાઉ સંપૂર્ણ સમજણ સાથે કર્યા હતા. હવે તેમને એવો દાવો કરવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી કે તેમની તરફથી કોઈ ગેરસમજ હતી, જેના પરિણામે ઉક્ત નિવેદન કરવામાં આવ્યું. માત્ર ગેરસમજનો દાવો કરીને સામાવાળાને તેમની કબૂલાતમાંથી બહાર આવવાની પરવાનગી આપી શકાતી નથી. એવો ઇનકાર કરવામાં આવે છે કે વાદીએ ઉક્ત પેરામાં જણાવ્યા મુજબ સામાવાળાના હિતમાં ક્રેડિટ નોટ્સમાં ઉપરથી લખાણ કર્યું છે. ક્રેડિટ નોટ્સ રમેશ કે. ચામના હસ્તાક્ષર હેઠળ જારી કરવામાં આવી છે. સામાવાળા ફરીથી એવો અજીબ દાવો કરીને નબળી દલીલનો આશરો લેવા પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે કે પ્રમુખ અથવા ભાગીદાર અથવા અધ્યક્ષ વગેરે હોઈ જ શકે નહીં. વાદી માટે કદાચ આ બાબત કોઈ મહત્વની ન હતી કે રમેશ કે. ચામે તે પર અધ્યક્ષ તરીકે કે પ્રમુખ તરીકે કે ભાગીદાર તરીકે હસ્તાક્ષર કર્યા હતા, જ્યાં સુધી ક્રેડિટ નોટમાં સમાવાયેલ વ્યવહાર અને તેની બાબતો પક્ષકારો વચ્ચે સ્પષ્ટપણે સમજાયેલી હતી. આ સામાવાળા તરફથી વેપારી જગતમાં દૈનિક ધોરણે થતા વ્યવહારોમાં રહેલી નાની અચોક્કસતાઓ પર ફરીથી આધાર રાખવાનો પ્રયાસ છે. એવો ઇનકાર કરવામાં આવે છે કે ઉક્ત કામ અશોક પોરિયાએ વાદીના

નિયામકો સાથે મળીને અને સામાવાળાના ભાગીદારોની જાણ બહાર કર્યું હતું. ક્રેડિટ નોટ્સ પર રમેશ કે. ચામે ચથાવિધી હસ્તાક્ષર કર્યા છે અને ઉક્ત ક્રેડિટ નોટ્સની બાબતો તથા તેના અર્થ અંગે, વાદી અને સામાવાળા વચ્ચેના મૂળભૂત વ્યવહારના સંદર્ભમાં, વાદી તથા સામાવાળા બંને તરફ સંપૂર્ણ સમજણ હતી. હવે આ તબક્કે, માત્ર નિર્ણય બચાવ ઊભો કરવાના હેતુસર, સામાવાળા દ્વારા ઉક્ત સમજણને પડકારવું ખૂબ મોટું થઈ ગયું છે. એવો ઇનકાર કરવામાં આવે છે કે જણાવ્યા મુજબ ડીઈપીબી લાયસન્સોના વ્યવહાર સંદર્ભે પ્રીમિયમ રકમ તરીકે ૧૨% વ્યાજ ચૂકવવું આવશ્યક હતું. આરોપ મુજબ એવું કોઈ ૧૨% વ્યાજ ચૂકવવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. પક્ષકારો વચ્ચેના વ્યવહારો હંમેશા સારી રીતે સમજાયેલા અને દસ્તાવેજીકૃત હતા. તે દર્શાવે છે કે ડીઈપીબી લાયસન્સો કરારોમાં સમાવાયેલ વાટાઘાટથી નક્કી કરાયેલા દરો મુજબ વેચવાના હતા. ઉક્ત સમજણને સામાવાળા તરફથી ભિન્ન અને વિચિત્ર અર્થ આપવાનો પ્રયાસ માત્ર હાસ્યાસ્પદ જ નથી, પરંતુ અન્યથા પણ ભૂલભર્યો છે અને બચાવ ઊભો કરવાનો એક અજીબ પ્રયાસ છે. આ સંદર્ભમાં ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલ પર, અને ખાસ કરીને પૃષ્ઠ ૧૯ થી ૨૩ પર, આધાર રાખવો ફરીથી હાસ્યાસ્પદ છે. માત્ર હિસાબો ફરીથી લખી નાખવાથી તે બચાવ બની શકતો નથી. એવો ઇનકાર કરવામાં આવે છે કે વાદીએ સામાવાળા પાસેથી નાણાકીય ચાર્જિસના ખાતામાં રૂ. ૧,૨૮,૬૯,૮૪૧/- જેટલી વધુ રકમ લીધી છે, જે વાદી સામાવાળાને

આપવાની બાકી છે, જેમ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે. એવો પણ ઇનકાર કરવામાં આવે છે કે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના પ્રમાણપત્રના પૃષ્ઠ ૧૦, ૧૧ અને ૨૪ થી ૩૦ એ આ બચાવને સમર્થન આપે છે કે વાસ્તવમાં વાદી સામાવાળાને રૂ. ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ આપવાની બાકી છે. હિસાબોનું ફરીથી લખાણ હિસાબી સિદ્ધાંતોની ભાવના અથવા કોઈ હિસાબી પરંપરા પર આધારિત નથી. તે માત્ર સામાવાળા અને તેમના બચાવને મદદરૂપ થવા માટે હિસાબો ફરીથી લખવા બરાબર છે. આવા પ્રકારનું હિસાબોનું પુનર્લેખન સામાવાળાને કોઈ બચાવ ઊભો કરવાની સગવડ આપી શકતું નથી. ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને સામાવાળાના દાવાઓ અનુસાર હિસાબ લખાવવામાં આવે છે અને ત્યારબાદ સામાવાળા એ જ હિસાબ પર તેમના બચાવ તરીકે આધાર રાખે છે.

૮.૬ પેરા ૬ ની વિગતો અંગે, વાદી દાવા અરજીમાં, સમન્સના સમર્થનમાં કરાયેલા સોગંદનામામાં તેમજ પ્રતિઉત્તર સોગંદનામામાં જણાવવામાં આવેલ બાબતો પર અવલંબે છે અને વાદી અરજ કરે છે કે તે જને હાલના પ્રતિઉત્તરનો ભાગ તરીકે ગણવામાં આવે.

૮.૭ પેરા ૭ અંગે, વાદી કહે છે કે અરજીપત્રમાં ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ દર્શાવેલ સમજણ મૌખિક સમજણ હતી અને કોઈ લખિત કરારના આધારે નહોતી. તે બંને વ્યાપારી સંસ્થાઓ વચ્ચે થયેલા વ્યવહારોના પ્રવાહમાં

રહેલા વિશ્વાસના આધારે હતી. મુંબઈ મની લૉઝ અધિનિયમ હેઠળના પરવાનાં અંગે, વિવાદિત વ્યવહાર બાબતે કોઈ પરવાનો જરૂરી નથી. ઋણ મેળવતી વખતે સામાવાળાએ એવો કોઈ પરવાનો માંગ્યો નહોતો અને જ્યારે ઋણ પરત ચૂકવવાનું રહે ત્યારે તેમની તરફથી એવો પરવાનો માંગવો કદાચ ન્યાયસંગત ગણાઈ શકે તેમ નથી. કોઈપણ દષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે તો પણ ઉક્ત અધિનિયમની જોગવાઈઓ મૂળભૂત જવાબદારીને નાબૂદ કરતી નથી. તેમ છતાં, ઉક્ત અધિનિયમની જોગવાઈઓ હાલના કેસના તથ્યો પર લાગુ પડતી નથી. સમગ્ર વ્યવહારોના પ્રવાહનો ઉદ્દેશ કરવામાં આવે તો પણ, વાદી અરજીપત્રમાં દર્શાવેલી રકમોનો દાવો કરવા હકદાર છે. બંને વ્યવહારો સંપૂર્ણપણે સ્વતંત્ર વ્યવહારો છે. ઉક્ત પેરામાં ઉદ્દેખિત ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટના હિસાબો ભૂતકાળમાં થયેલા વ્યવહારોનો ચાલતો હિસાબ નથી, પરંતુ પ્રથમ વખત લેવાયેલી ત્રુટિપૂર્ણ બચાવના આધારે હિસાબોનું પુનર્લેખન છે.

૮.૮ પેરા ૮ની બાબતમાં, તેની વિગતોનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. દાવા અરજીના પેરા ૭ની વિગતો યોગ્ય તથ્યો દર્શાવે છે. પક્ષકારો વચ્ચે એવો કરાર થયો હતો કે નાણાકીય સહાયની રકમ ૪૫ દિવસની અંદર પરત ચૂકવવાની રહેશે, નહિંતર સામાવાળા દ્વારા પ્રતિદિન ૧૩ પૈસા જેટલો નાણાકીય ભાર ચૂકવવાનો રહેશે. ઉક્ત શરતો પક્ષકારો વચ્ચે

સ્પષ્ટપણે સારી રીતે સમજાયેલી હતી. તેથી, સામાવાળા ઉક્ત મૂળ કરાર હેઠળની પોતાની જવાબદારીનો ઇન્કાર કરી શકે એવો કોઈ પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. ઉક્ત પેરામાં જેમ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે તેમ લાઈસન્સ પ્રીમિયમ પર ૧૨% વ્યાજ ચૂકવવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. વધુમાં, ઉપરોક્ત રજૂઆતોના પ્રકાશમાં, ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટના અહેવાલનો ઉલ્લેખ પણ સામાવાળાના મામલાને કોઈ વધુ સુધારો આપી શકતો નથી. પેરા ૮ની વિગતો ફરી એકવાર સામાવાળાના કપટપૂર્ણ બચાવ અને તેમના જવાબની તુરછતાને દર્શાવે છે. પક્ષકારો વચ્ચે સ્પષ્ટ સમજણ હતી કે દાવા અરજીના પેરા ૮માં જણાવ્યા મુજબ રકમો પરત ચૂકવવાની ફરજિયાત છે. સામાવાળાએ જાણપૂર્વક, સંપૂર્ણ સમજણ સાથે અને ઇરાદાપૂર્વક પોતાના જવાબી સોગંદનામામાં નિવેદનો કર્યા છે, અને હવે તેઓ ઉક્ત પેરામાં જેમ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે તેવી રીતે તેની વિગતોમાંથી પીછેહઠ કરવાની તેમને મંજૂરી આપી શકાય નહિ. “નાણાકીય સહાય” અને “નાણાકીય મદદ” વચ્ચે ભેદ દર્શાવીને પોતાની સ્વીકારોક્તિઓમાંથી બહાર આવવાનો તેમનો પ્રયત્ન હાસ્યાસ્પદ છે અને તે સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે આ વિલંબિત અવસ્થાએ સામાવાળાએ પોતાનો કેસ ફરીથી રજૂ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે, જે જજમેન્ટ સમન્સના જવાબમાં દાખલ કરેલા તેના સોગંદનામા સાથે પણ સુસંગત નથી.

૮.૯ પેરા ૧૦ માં સમાવિષ્ટ બાબતો નકારી કાઢવામાં આવે છે. વાદી

દાવા અરજીમાં તેમજ સમન્સના સમર્થનમાં દાખલ કરાયેલ સોગંદનામું અને પ્રત્યુત્તરમાં જે જણાવવામાં આવ્યું છે તેના પર અવલંબે છે.

૮.૧૦ પેરા ૧૧ની બાબતોનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. દાવા અરજીના પેરા ૧૦માં બાબતો યોગ્ય રીતે જણાવવામાં આવી છે. વાદી અને સામાવાળા વચ્ચે એવી વિશિષ્ટ સમજૂતી થઈ હતી કે દાવા અરજીમાં જણાવ્યા મુજબ સામાવાળા અનુક્રમે ૪૫ દિવસ અને ૮૦ દિવસની અંદર વિવાદીત રકમો પરત કરશે. ડીઈપીબી લાઈસન્સોની ખરીદી અને વેચાણના વ્યવહાર સંબંધે કોઈ ચાલુ હિસાબ હતો અને હાલમાં ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલથી પ્રમાણિત કરાયેલા આવા ચાલુ હિસાબ મુજબ ઉપરોક્ત રૂ. ૨.૧૫ કરોડની નાણાકીય સહાયની ગણતરી કર્યા છતાં દાવેદારે સામાવાળાને રૂ. ૬૭,૦૦,૪૭૯/-ની રકમ પરત આપવાની રહે છે, તે વાતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. દાવેદારે પોતાના જવાબ સાથે રજૂ કરેલો ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટનો અહેવાલ ચાલુ હિસાબ નથી. વધુમાં રજૂ કરવામાં આવે છે કે આ વ્યવહારો સંબંધે કોઈ ચાલુ હિસાબનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઋણ સંબંધિત વ્યવહારો સ્વતંત્ર વ્યવહારો છે.

૮.૧૧ પેરા ૧૨ ની વિગતોનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આ સંદર્ભમાં, વાદી પોતાના દાવા અરજીના પેરા ૧૧ ની વિગતોનો ઉલ્લેખ કરે છે.

૧૭/૦૮/૨૦૦૧ અને ૦૫/૦૯/૨૦૦૧ તારીખના કરારો કરવામાં આવ્યા હતા. રજૂ કરવામાં આવે છે કે સામાવાળાએ સંપૂર્ણ જાણ સાથે નાણાકીય સહાય મેળવી હતી અને હવે તેઓ અશોક પોરિયા પાસે સત્તા માટેની વોરંટી ગેરહાજર હોવાનો આડશ લઈને છુપાવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. ઉક્ત અશોક પોરિયાને એવી સત્તા આપવામાં આવી હતી તે હકીકત સિવાય પણ, કોઈપણ દષ્ટિએ જોવામાં આવે તો, સામાવાળાએ આવી ઋણસહાયના બધા લાભો મેળવ્યા છે અને હવે તેઓ ઉક્ત વ્યવહાર હેઠળની જવાબદારીનો ઇનકાર કરી શકતા નથી. ઉક્ત કરારો સામાવાળા દ્વારા પરત કરવામાં આવ્યા નથી તે બાબતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. સામાવાળાના કર્મચારીઓએ તેમના લેટરહેડનો દુરુપયોગ કરીને તે બનાવ્યા છે તે બાબતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. મેનેજર [ફાઈનાન્સ] નું પદ છે કે નહીં, તે વર્તમાન વાદી માટે અપ્રાસંગિક છે, કારણ કે સામાવાળાએ ખુદી આંખે તેની પાસેથી નાણાકીય સહાય મેળવી છે. ઉક્ત કરારો પર હસ્તાક્ષર કરવા માટે અશોક પોરિયા પાસે સામાવાળા તરફથી કોઈ સત્તા ન હતી તે બાબતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. પક્ષકારો વચ્ચેના કરારો ક્યારે લેખિત હતા કે ક્યારે એવા ન હતા તે અંગે વાદીએ પોતાના દાવા અરજીમાં યોગ્ય રીતે જણાવ્યું છે. માત્ર એટલા કારણો કે કેટલીક સમજણો લેખિત હતી અથવા કેટલીક મૌખિક હતી, સામાવાળા પોતાની જવાબદારીમાંથી બહાર આવી શકતા નથી. ઉક્ત કરારો બનાવટી અને ખોટી રીતે ઉભા કરાયેલા છે તે બાબતનો ઇનકાર

કરવામાં આવે છે. વાદી તથા સામાવાળા બન્નેએ ઉક્ત કરાર અનુસાર વર્તન કર્યું છે અને તેથી તે બનાવટી હોવાનો પ્રશ્ન ઊભો થઈ શકતો નથી. સામાવાળા ઉક્ત કરારો વિશે સારી રીતે માહિતગાર હતા અને ઉક્ત કરાર અનુસાર થયેલા સમગ્ર વ્યવહારોની તેમને જાણ હતી. તેમણે તેની હેઠળ લાભ મેળવ્યો છે અને હવે પોતાની જવાબદારી ટાળવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. તેથી, ઉક્ત કરારોમાં પ્રવેશ કરતી વખતે અશોક પોરિયાની સત્તાનો સામાવાળા ઇનકાર કરે તેવો કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થઈ શકતો નથી. ચેક હોય કે વચનપત્રો હોય કે કરારો હોય, તમામ દસ્તાવેજો પર હંમેશા એ જ વ્યક્તિએ હસ્તાક્ષર કરવા જ જોઈએ એવું સૂચવવું હાસ્યાસ્પદ છે. વિવાદાસ્પદ વચનપત્રો, ચેકો અને કરારોના બાધ્યકારી સ્વરૂપનો આ ભાગ્યે જ કોઈ જવાબ બની શકે. આ સંદર્ભમાં, વાદી દાવા અરજીમાં અને સમન્સને ટેકો આપતા સોગંદનામામાં તથા પ્રત્યુત્તરમાં જે જણાવ્યું છે તેના પર આધાર રાખે છે. અશોક પોરિયાના હસ્તાક્ષર વચનપત્રોમાં કે ચેકોમાં હોવા જરૂરી નથી અથવા વાદીના ભાગીદારના હસ્તાક્ષર ઉક્ત કરારોમાં હોવા જરૂરી નથી.

૮.૧૨ પેરા ૧૩ની બાબતોનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. તેની બાબતો સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવે છે કે સામાવાળા દરેક તબક્કે ખોટો અને તુરછ બચાવ ઊભો કરી રહ્યા છે અને આ હાલના પેરામાં જે જણાવાયું છે તેની બાબતો પણ તેણે બચાવના સોગંદનામામાં જે જણાવ્યું છે તેની સાથે મેળ ખાતી

નથી. સામાવાળા માત્ર બચાવ ગૂંથવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે, તે હકીકત હોવા છતાં કે તેઓ જાણે છે કે હકીકતમાં સામાવાળા વાદીને દાવા અરજીમાં દર્શાવેલ રકમો દેવા પાત્ર છે. ઉપરોક્ત જવાબ અને પ્રતિદાવાની બાબતોના પ્રકાશમાં ઉત્તરતારીખી ચેકો અને વચનપત્રોને સમજાવીને દૂર કરી શકાતા નથી. એ વાતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે કે ઉક્ત રૂપિયા રૂ.૧૫ કરોડની ગણતરી કર્યા પછી પણ, વાદીના હિસાબો અનુસાર, વાદી સામાવાળાને રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- દેવા પાત્ર છે. ઉક્ત પેરાની બાબતો દર્શાવે છે કે સામાવાળા દરેક તબક્કે જાણપૂર્વક ખોટાં નિવેદનો કરી રહ્યો છે અને તેથી આ હાલના જવાબ તથા પ્રતિદાવામાં તે જે કહી રહ્યો છે તે પ્રથમદ્રષ્ટ્યા અને સ્પષ્ટ રીતે વિશ્વસનીય નથી અને બનાવટી છે. સામાવાળાએ હવે તેમને તે અસુવિધાજનક લાગતું હોવાથી તેમના અગાઉના જવાબના સોગંદનામામાં જે જણાવ્યું હતું તેને સમજાવીને દૂર કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. સામાવાળાને આ રીતે તે બાબત સમજાવીને દૂર કરવાનો અધિકાર નથી. વધુમાં, દરભેદ અંગે જે.આર.-૧૫૭૦ સંબંધિત રૂપિયા ૫,૦૫,૧૦૦/-ની કોઈ જમા નોંધ છે, તે બાબતનો પણ ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આવી કોઈ જમા નોંધ ક્યારેય જારી કરવામાં આવી નથી અને તે સામાવાળાના બચાવને અનુકૂળ પડે તે માટે બનાવટી દસ્તાવેજ હોવાનું જણાય છે. ભલે તે વાદીને જમા આપે છે, વાદી રજૂ કરે છે કે આવી કોઈ જમા નોંધ સામાવાળાએ વાદીને ક્યારેય જારી કરી નથી, તેમજ આવી કોઈ જમા નોંધ હાલના વાદીના હિસાબોમાં ક્યારેય નોંધાઈ નથી અને

વાદી પણ સામાવાળા વિરુદ્ધ ઉક્ત હદ સુધી કોઈ જમા દાવો કરતો નથી. વાદી તેના હિસાબો પર આધાર રાખે છે, જે તે પહેલેથી જ અદાલત સમક્ષ રજૂ કરી ચૂક્યો છે, અને તેમને બાકી ન હોય તેવી કોઈ જમા માંગવાની ઈચ્છા રાખતો નથી. સામાવાળા પાસેથી તેમને પ્રાપ્ત થયેલી જમા નોંધોની કુલ રકમ રૂપિયા ૧,૧૮,૪૯,૬૩૭/- છે.

૮.૧૩ વાદીએ આ સંબંધે અગાઉની કાર્યવાહી દરમિયાન ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટ દ્વારા વિધિવત્ પ્રમાણિત વિગતો અગાઉથી જ અદાલત સમક્ષ મૂકી છે. વાદી તેનાથી વધુ કોઈ ક્રેડિટ મેળવવા ઈચ્છતા નથી. સામાવાળા મેઘા માર્કેટિંગ અને સૌમિલ કોર્પોરેશન જેવી અન્ય કંપનીઓને તેમના દ્વારા જારી કરાયેલ ક્રેડિટ નોટોનો હિસાબમાં સમાવેશ કરવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે, જ્યારે તે વર્તમાન મુદ્દા સાથે અસંબંધિત છે. વાદી પેરા ૧૩ની બાબતો અને તેમાં દર્શાવેલ આંકડાઓ સ્વીકારતો નથી. તેઓ આ બાબતે અદાલત સમક્ષ અગાઉથી જ રજૂ કરાયેલા પોતાના હિસાબો પર આધાર રાખવા માગે છે અને રજૂ કરે છે કે ક્રેડિટ નોટોની વિગતો તેમાં દર્શાવ્યા મુજબ જ છે. સામાવાળાનો એવો આક્ષેપ નકારવામાં આવે છે કે વાદી સામાવાળાને રૂપિયા ૫૩,૨૬,૭૧૩/- અથવા રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- જેટલી કોઈ રકમ બાકી રાખે છે. ઉક્ત પેરાની બાબતો પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે સામાવાળા અદાલત સમક્ષ સત્ય વર્ણવવાનો પ્રયત્ન કરવાની બદલે, સંબંધિત સમયે તેમને અનુકૂળ અને પસંદ પડે

તેવી કોઈપણ બચાવ-દલીલ ઊભી કરવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો છે. આવો બચાવ ઘડાયેલો, ખોટો, તુચ્છ અને બનાવટી છે. અનુપરીત રીતે બનાવાયેલ ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટનું પ્રમાણપત્ર આવા કોઈપણ બચાવને સમર્થન આપી શકતું નથી.

૮.૧૪ પેરા ૧૪ ની વિગતો અંગે, તે વિગતોનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. અરજદાર દાવા અરજીમાં, સમન્સના સમર્થનમાં કરાયેલા સોગંદનામામાં તેમજ પ્રતિઉત્તરરૂપ સોગંદનામામાં જે જણાવવામાં આવ્યું છે તેના પર આધાર રાખે છે.

૮.૧૫ પેરા ૧૫ અંગે, ફરરા નં. ૧૫ ના સંબંધમાં, તેના મજકૂરનો સંપૂર્ણપણે ઇનકાર કરવામાં આવે છે.. તે બાબતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે કે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સ નં. ૨૪૧૦૦૦ ૨૩૯૦ તા. ૨૬/૦૬/૨૦૦૧ ની વેચાણ કિંમત ૫૯૮૦૨૨/- છે અને તેની મૂળ કિંમત રૂપિયા ૫૪૬૧૩૯/- છે અને તેથી તે રકમનો ડેબિટ નોટ જારી કરવામાં આવ્યો છે. તેમજ આ બાબતનો પણ ઇનકાર કરવામાં આવે છે કે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સ નં. ૨૪૧૦૦૦ ૨૫૭૯ તા. ૨૫/૦૭/૨૦૦૧ ની મૂળ કિંમત રૂપિયા ૭,૩૮,૦૮૪/- છે અને તેની વેચાણ કિંમત રૂપિયા ૮,૧૧,૮૯૨/- છે અને તેથી ઉક્ત મૂલ્યનો ડેબિટ નોટ જારી કરવામાં આવ્યો છે. રજૂ કરવામાં આવે છે કે, અત્યાર સુધીના દાવાપત્રો

અને સોગંદનામામાં જણાવ્યા મુજબ, ડેબિટ નોટો પક્ષકારો વચ્ચે થયેલા મૂળ કરાર અને મૂળ કરાર મુજબ ચુકવવાનો રહેલો નાણાકીય ભાર ધ્યાનમાં રાખીને વિશેષરૂપે જારી કરવામાં આવી છે. સામાવાળાના જવાબના પેરા ૧૫ નો મજમૂન માત્ર આંખમાં ધૂળ નાંખવાનો પ્રયાસ છે અને સામાવાળા દ્વારા તેવા દસ્તાવેજોના બંધનકારક સ્વભાવને સમજાવીને ટાળવાનો પ્રયાસ છે, જે દસ્તાવેજો પોતે જ પોતાની વાત કહી જાય છે.

૮.૧૬ પેરા ૧૬ની બાબતો નકારવામાં આવે છે. વાદી દાવા અરજીમાં, સમન્સના સમર્થનમાં કરાયેલા સોગંદનામામાં તેમજ પ્રત્યુત્તર સોગંદનામામાં જે જણાવવામાં આવ્યું છે, તેના પર આધાર રાખે છે.

૮.૧૭ પેરા ૧૭ની બાબતો નકારવામાં આવે છે. આ સંદર્ભમાં, વાદી દાવા અરજીમાં, સમન્સના સમર્થનમાં દાખલ કરાયેલ સોગંદનામામાં તેમજ પ્રતિઉત્તરરૂપ સોગંદનામામાં જે જણાવવામાં આવ્યું છે તેના પર આધાર રાખે છે. ઉક્ત પેરાની બાબતો સ્પષ્ટપણે વાદીના કેસને સમર્થન આપે છે કે જે કરવામાં આવ્યું હતું તે વાદીને ગેરમાર્ગે દોરવાના ઇરાદાથી કરવામાં આવ્યું હતું અને ઋણની ચુકવણી ફક્ત ૧૨/૦૨/૨૦૦૨ના રોજ જ કરવામાં આવી હતી.

૮.૧૮ પેરા ૧૮, ૧૯, ૨૦, ૨૧, ૨૨, ૨૩, ૨૪, ૨૫, ૨૬, ૨૭ અને ૨૮ ની બાબતોનો ઈનકાર કરવામાં આવે છે. આ સંદર્ભે, વાદી દાવા અરજીમાં, સમન્સના સમર્થનમાં કરાયેલા સોગંદનામાં તેમજ પ્રતિઉત્તરરૂપ સોગંદનામાં જે જણાવાયું છે તેના પર આધાર રાખે છે.

૮.૧૯ પેરા ૨૯ ની વિગતો નકારી કાઢવામાં આવે છે. વાદી પર ચેકો પરત આપવાની કોઈ ફરજ ઉભી થતી નથી. ઉક્ત કથનો અસંગત છે અને પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અવિશ્વસનીય છે. સામાવાળાની તરફથી નાણાકીય સહાય સંબંધિત ફરજો પૂર્ણ કરવા માટે આપવામાં આવેલા ચેકો ભુગતાવવામાં વાદી સ્પષ્ટપણે હકદાર હતો. પેરા ૨૯ ની વિગતો અન્યથા પણ નકારી કાઢવામાં આવે છે. આ સંદર્ભે, વાદી દાવા અરજીમાં, સમન્સના સમર્થનમાં કરાયેલા સોગંદનામાં તેમજ પ્રત્યુત્તર સોગંદનામાં જે જણાવવામાં આવ્યું છે તેના પર આધાર રાખે છે.

૮.૨૦ પેરા ૩૦, ૩૧, ૩૨, ૩૩ અને ૩૪ની વિગતો નકારી કાઢવામાં આવે છે. વાદી દાવા અરજીમાં, સમન્સના સમર્થનમાં કરાયેલા સોગંદનામાં તેમજ પ્રત્યુત્તરરૂપ સોગંદનામાં જણાવેલ બાબતો પર આધાર રાખે છે.

૮.૨૧ પેરા ૩૫ ની વિગતો નકારી કાઢવામાં આવે છે. સામાવાળાને રૂ.

૬૭,૦૦,૪૭૯/- જેટલી રકમ વાદી પાસેથી લેવાની છે, એવો જે આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે તે ખાસ કરીને નકારવામાં આવે છે. ઉક્ત જવાબના પેરા ૯ માં સમાવેશ થયેલ ગણતરીઓ ખાસ કરીને નકારવામાં આવે છે. ઉક્ત કોષ્ટકની ઉપરની બાજુએ દર્શાવેલ રકમો યોગ્ય બચાવથી પ્રથમ દષ્ટિએ સમર્થનપાત્ર નથી અને તે ઉપરોક્ત અહીં જણાવેલ બાબતો પર આધારિત છે. આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ અંગે, વાદીના ખાતામાં ડેબિટ નોંધવાનો પ્રશ્ન ત્યારે જ ઉદ્ભવી શકે જ્યારે તે વાસ્તવમાં રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાના ખાતામાં વાદીના નામે હસ્તાંતરિત કરવામાં આવે. રૂ. ૧,૪૦,૬૪૭/- અને રૂ. ૨,૬૧,૮૭૫/- ની રકમ અંગે, રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તે માત્ર *ઈપ્સી ડિક્રિસ્ટ* અને અનુમાન પર આધારિત છે અને કોઈ વિશિષ્ટ બચાવના આધારે નથી. વાદી આ બાબતમાં રજૂઆતો કરવાની અને જ્યારે તથા જો યોગ્ય કથનો કરવામાં આવે ત્યારે સ્પષ્ટીકરણો કરવાની મુક્તિ માગે છે. તેમ છતાં, રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઉક્ત કોષ્ટકમાં આ સંદર્ભે દર્શાવેલ વિગતો કોઈપણ રીતે બચાવ કરી શકતી નથી. જો આ માન્ય ગણવામાં આવે, તો કોઈપણ વ્યક્તિ કોઈપણ વ્યવહારમાં નુકસાન ભોગવે જ નહીં અને જેને સાથે તેણે વેપાર કર્યો હોય તે વ્યક્તિ પાસેથી તે જ રકમ દાવો કરવાનો તેને અધિકાર થઈ જાય.

૮.૨૨ પેરા ૩૬, ૩૭, ૩૮ અને ૩૯ ની વિગતો નકારવામાં આવે છે. વાદી દાવા અરજીમાં, સમન્સના સમર્થનમાં કરેલા સોગંદનામામાં તેમજ

પ્રતિઉત્તરરૂપ સોગંદનામામાં જે જણાવવામાં આવ્યું છે તેના પર અવલંબે છે. તેથી રજૂ કરવામાં આવે છે કે બચાવ ખોટી રીતે ઘડાયેલો, તુરછ અને પશ્ચાત્તિંચિત છે. તે માત્ર વાદીને તેમને બાકી પડતું જે છે તેનાથી વંચિત રાખવાના ઇરાદાથી જ ઉભો કરવામાં આવ્યો છે.

૮.૨૩ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળાએ માત્ર હિસાબોને ફરીથી લખવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. સામાવાળાના નિર્દેશ મુજબ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ દ્વારા હિસાબો લખવામાં આવ્યા છે. તેમાં સમાવિષ્ટ નોંધો કોઈ હકીકતો, પુરાવા અથવા આધાર પર આધારિત નથી, પરંતુ માત્ર સામાવાળાએ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને જે જાણ કરી છે તેના આધારે જ કરવામાં આવી છે. તે કોઈ હિસાબી પદ્ધતિને અનુરૂપ સમગ્ર વ્યવહારનો ચાલુ હિસાબ નથી. જણાવેલ હિસાબોમાં સમાવિષ્ટ નોંધો વર્તમાન વાદી દ્વારા સ્પષ્ટપણે સ્વીકારવામાં આવી નથી, સિવાય કે જેટલી હદ સુધી તે વાદીના હિસાબોમાં રહેલી નોંધોથી સમર્થિત હોય અને જે પહેલેથી જ અદાલત સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવી ચૂકી છે. જવાબમાં ગણતરીઓ અંગે કોઈ કથન કરવામાં આવ્યું નથી અને માત્ર ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલને જવાબના ભાગરૂપે સામેલ કરી દેવાથી, તેને નિશ્ચિત મુદ્દાઓ પર બચાવ ઉભો કરવો એમ ગણાવી શકાય નહીં. તેથી, વાદી અહેવાલમાં સમાવિષ્ટ પ્રત્યેક અને દરેક નોંધ સાથે વિગતવાર વ્યવહાર કરતો નથી, પરંતુ જેટલી હદ સુધી તે વાદીના હિસાબમાં સ્વીકારવામાં આવી હોય

તેટલી હદ સિવાય તે તમામનો ઇનકાર કરે છે. રકમોની અથવા દરના તફાવતોની પુનઃગણતરી કરવાનો અને વર્તમાન મામલે જે રીતે કરવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે તે રીતે એકતરફી રીતે ૧૨% નાણાકીય ખર્ચનો આરોપણ કરવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. માત્ર ૧૨% વ્યાજ જ વસૂલ કરવાની કોઈ સમજૂતી હતી તે નકારવામાં આવે છે. સામાવાળા પોતાના હેતુની પૂર્તિ માટે એકતરફી રીતે જે રીતે હિસાબોને ફરી ગોઠવવાનો પ્રયાસ કરે છે તે રીતે હિસાબોને ફરીથી રચવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી અને કારણ કે સામાવાળાના જવાબમાં નિશ્ચિત નોંધો અંગે નિશ્ચિત કથનો કરવામાં આવ્યા નથી, તેથી વાદી સામાવાળા દ્વારા રજૂ કરાયેલા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના પ્રમાણપત્રમાં રહેલી પ્રત્યેક અને દરેક નોંધ સાથે વ્યવહાર કરતો નથી. તેમ છતાં, તેઓ યોગ્ય તબક્કે સ્પષ્ટીકરણો કરશે અને હાલમાં રજૂ કરવામાં આવી રહેલા હિસાબોમાં કરવામાં આવેલી વિવિધ ભૂલો, ચૂક તેમજ ખોટી નોંધો દર્શાવશે. વાદી ફરીથી સામાવાળા દ્વારા અનુસરમાં રજૂ કરાયેલા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલનો જોરદાર ઇનકાર કરે છે.

૮.૨૪ પ્રતિદાવામાં હાલમાં કરવામાં આવતા દાવાઓ પ્રથમદર્શને સમયમર્યાદાથી અવરોધિત છે. તેઓ ૨૦૦૧ કરતા ઘણી પહેલાના સમયગાળાને સંબંધિત છે. હાલમાં કરવામાં આવતો દાવો તે સમયે થયેલા ઉક્ત વ્યવહારોના નવા અને વિલક્ષણ અર્થઘટનના આધારે તે ઉક્ત

વ્યવહારોને ફરીથી ખોલવા સમાન છે. સામાવાળાને નિષ્પન્ન થયેલા વ્યવહારોને ફરીથી ખોલવાની અને આ અંગે આટલા વિલંબિત તબક્કાએ કથનો કરવાની પરવાનગી નથી. તેથી, ઉક્ત સામો દાવો અન્યથા પણ સમયમર્યાદાથી અવરોધિત છે. તેથી, વાદી રજૂ કરે છે કે સમયમર્યાદાના આધાર પર પણ હાલનો સામો દાવો ટકી શકતો નથી. બાબતને જે દૃષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે તે દૃષ્ટિએ પણ, ઉપર સ્પષ્ટ કર્ય મુજબ, ઉક્ત સામો દાવો બચાવ અને એવા આધાર પર આધારિત છે જે ગુણદોષના આધારે પણ અન્યથા ટકી શકતા નથી.

૮.૨૫ તેથી, વાદી અરજ કરે છે કે સામાવાળાનો સામા દાવા સ્પષ્ટ રીતે નામંજૂર કરવામાં આવવો જરૂરી છે અને માંગ્યા મુજબ દાવામાં હુકમનામું પસાર કરવું જરૂરી છે.

૯. સુનાવણીના સમયે, વાદીની તરફથી ડિરેક્ટર જતિન ગુલાબરાય પારેખ અને જિતેન્દ્ર રમણીકલાલ મહેતાએ દાવા અરજીના સમર્થનમાં પુરાવા આપ્યા; જ્યારે સામાવાળા નં. ૧ના ભાગીદાર પ્રેમજીભાઈ કાનજીભાઈ ચામે એકલાએ જ બચાવના સમર્થનમાં સાક્ષી આપી.

૧૦. અગાઉ સૂચવ્યા મુજબ, માનનીય નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે, અહીં પડકારવામાં આવેલા ચુકાદા અને હુકમનામા દ્વારા, દાવાને ભાગે

મંજૂર કર્યો અને સામાવાળા નં. ૧ થી ૬ ના પ્રતિદાવાને ફગાવી દીધો.

૧૧. અહીં એ ઉદ્દેશ કરવો યોગ્ય રહેશે કે સામાવાળા દ્વારા વાદીના પક્ષમાં આપવામાં આવેલ હુકમનામા વિરુદ્ધ ફર્ટ અપીલ નં. ૫૩૦૦/૨૦૦૭ દાખલ કરવામાં આવી છે, પરંતુ સામાવાળા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ સામો દાવો નામંજૂર કરવામાં આવ્યો હોવા છતાં તે અંગે કોઈ અલગ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી નથી. બીજી અપીલ, જે ફર્ટ અપીલ નં. ૪૫૭૪/૨૦૦૮ છે, વાદીએ દાવા અરજીમાં દાવો કરવામાં આવેલ હુકમનામાના એક ભાગને નકારવામાં આવ્યો હોવાથી અસંતુષ્ટ રહીને દાખલ કરી છે.

૧૨. વર્ષ ફર્ટ અપીલ નં. ૫૩૦૦/૨૦૦૭ માં અપીલકર્તાઓ તરફથી શ્રી અજેય મહેતા સાથે હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર ઠાકોરે, આરંભમાં જ, સ્પષ્ટ કર્યું છે કે તેમના અસીલોએ સામા દાવા સામેની દાવાની મર્યાદાના કાયદાથી અવરોધિત હોવાનું ઠરાવી તેને નામંજૂર કરનાર ચુકાદા વિરુદ્ધ કોઈ અપીલ ન કરવાની નિર્ણય કર્યો છે; પરિણામે, તેમના અસીલોએ રૂ. ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની તેમની સામા દાવા સામેની દાવાનો ત્યાગ કર્યો છે. તેમ છતાં, તેમની દલીલ એ છે કે સામા દાવા સામેની દાવાની નામંજૂરી વિરુદ્ધ કોઈ અપીલ દાખલ કર્યા વગર પણ, સામાવાળાને નીચલી અદાલતના વિદ્વાન ન્યાયાધીશે અરજદારના

દાવામાં પસાર કરેલી હુકમનામા વિરુદ્ધ આ અપીલમાં આ મુદ્દો ઉઠાવવાનો અધિકાર છે કે અરજદારની માંગ વિરુદ્ધ સામા દાવા સામેની દાવામાં લેવામાં આવેલ બચાવને સમાયોજનના બચાવ તરીકે માનવામાં આવવો જોઈએ અને તેથી, સામા દાવા સામેની દાવાને મર્યાદાના કાયદાથી અપરોધિત માની તેને નામંજૂર કરવાના હુકમ વિરુદ્ધ અપીલ કર્યા વગર પણ, તેમના અસીલો આ દલીલ કરવાનો અધિકાર ધરાવે છે કે સમાયોજનના બચાવને ધ્યાનમાં લેવામાં આવવો જોઈએ, ભલે સામાવાળાને રૂ. ૬૭,૦૦,૪૭૯/- જેટલી વધારાની ચૂકવેલ રકમ માટે હુકમનામું મેળવવાનો અધિકાર ન હોય. શ્રી ઠાકોર દલીલ કરે છે કે વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે માત્ર એટલા આધારે સમાયોજનના બચાવનો કતઈ વિચાર કર્યો નથી કે સામાવાળાની સામા દાવા સામેની દાવો મર્યાદાના કાયદાથી અપરોધિત હતો. શ્રી ઠાકોર વધુ દલીલ કરે છે કે સામાવાળા દ્વારા લેવાયેલ બચાવ ક્યારેય સમયબહાર થઈ શકતો નથી અને તેથી, અરજદારે માંગેલી રકમની હદ સુધી સામા દાવા સામેની દાવામાં લેવાયેલ બચાવને ધ્યાનમાં લેવું વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશનું કર્તવ્ય હતું.

૧૨.૧ શ્રી ઠાકોર ત્યારબાદ દલીલ કરે છે કે, તેમના અસીલો દ્વારા સમાયોજનની દલીલના સમર્થનમાં રજૂ કરાયેલા વિવિધ દસ્તાવેજ પુરાવાઓને ધ્યાનમાં લેવામાં વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશ

નિષ્ફળ ગયા હોવાને કારણે, આ એવો યોગ્ય મામલો છે જેમાં અમારે હુકમનામું રદ કરી અને સમાયોજનની દલીલના પુનર્વિચાર માટે મામલો વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશ સમક્ષ પરત મોકલવો જોઈએ.

૧૨.૨ શ્રી ઠાકોર વધુમાં દલીલ કરે છે કે, ભલે આ અદાલત મામલો માનનીય નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશને પરત મોકલ્યા વગર સામાવાળાના બચાવના ગુણદોષમાં પ્રવેશવા ઈચ્છતી હોય, તો પણ આ અદાલતે સામાવાળા દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી વધારાની રકમનો કોઈ જ હિસાબ સમાયોજિત કર્યા વિના વાદીએ દાવામાં નિરાધાર દાવો કર્યો છે તે માટે આધારરૂપ બનેલી તમામ વિગતોનું મૂલ્યાંકન કરીને સામાવાળાના બચાવને ધ્યાનમાં લેવો જોઈએ. અન્ય શબ્દોમાં, શ્રી ઠાકોરના મતે, જો સામાવાળાની તરફથી રજૂ કરાયેલા પુરાવાને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે, તો એવું જણાશે કે વાદીનો કોઈ જ દાવો બનતો નથી અને પરિણામે, દાવો નામંજૂર થવો જોઈએ. તેથી, શ્રી ઠાકોર ગુણદોષના આધારે પણ હુકમનામું રદ કરવાની અરજ કરે છે.

૧૩. વાદી તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી દેવાન પરીખે, બીજી તરફ, શ્રી ઠાકોરના ઉપરોક્ત દલીલોનો વિરોધ કર્યો છે અને દલીલ કરી છે કે સામો દાવો મર્યાદા કાયદાથી અવરોધિત હોવાથી નામંજૂર કરવામાં આવ્યો હોય અને આવી નામંજૂરી સામે કોઈ અપીલ દાખલ

કરવામાં આવી ન હોય, ત્યારે સામાવાળાને તેમની દ્વારા દાખલ કરાયેલ અપીલમાં એ જ દલીલ ઉઠાવવાથી અટકાવવામાં આવે છે, કારણ કે તેવી સ્થિતિમાં પરસ્પર વિરુદ્ધ હુકમનામા ઊભા થશે, કારણ કે પ્રતિદાવાને નામંજૂર કરતું હુકમનામું અંતિમતા પ્રાપ્ત કરી ચૂક્યું છે.

૧૩.૧ બીજું, શ્રી પરીખ દલીલ કરે છે કે નોંધ પર રહેલી વિગતોના આધારે પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે સામાવાળાએ લીધો હોય એવો બચાવનો અભિપ્રાય કણમાત્ર પણ સાબિત થયો નથી, કારણ કે બચાવરૂપે ઉઠાવવાની કોશિશ કરાયેલ દલીલ કોઈ દઢ અને વિશ્વસનીય પુરાવાથી સમર્થિત કરવામાં આવી નથી. શ્રી પરીખ દલીલ કરે છે કે સામાવાળાના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ જિરહનો સામનો કરવા હાજર રહ્યા ન હોવાથી, એવા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ અહેવાલની સત્યતા વિચારણા હેઠળ લેવાય નહીં. વધુમાં, વાદીના પુરાવામાં રજૂ થયેલ લેખિત પ્રબળ સ્વીકારોક્તિને ધ્યાનમાં લેતાં, તેમના મુકેલને અપાયેલ કર્જ સામે સામાવાળા દ્વારા કોઈ ચુકવણી કરવામાં આવી હતી એવો નિષ્કર્ષ પર પહોંચવા માટે કોઈ કેસ કણમાત્ર પણ બનતો નથી.

૧૪. અત્યારે સુધી તેમના મુકદ્દમાકાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફર્ટ અપીલ નં. ૪૫૭૪/૨૦૦૮ અંગે, શ્રી પરીખ દલીલ કરે છે કે વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે સ્પષ્ટપણે એવો નિષ્કર્ષ નોંધ્યો હોવા

છતાં કે સામાવાળાને વાદી પાસે રહેલા આર.બી.આઈ. બોન્ડ સામે રૂપિયા ૭૦ લાખનું સમાયોજન મેળવવાનો હક છે અને સામાવાળાને વાદીના હિતમાં જરૂરી હસ્તાંતરણ નોંધ અમલમાં મૂકવા માટે સ્પષ્ટપણે નિર્દેશ આપ્યો હોવા છતાં, અને આ રીતે રૂપિયા ૭૦ લાખની રકમ, તેના પર ઉપાર્જિત થયેલ રૂપિયા ૬,૮૩,૭૫૦ વ્યાજની રકમ તથા વધુમાં રૂપિયા ૧૯,૨૭,૦૦૦/- એટલે કે સામાવાળાએ વાદીઓને વેચેલા બેંક ઓફ બરોડાના શેરનો હિસ્સો, કુલ મળી રૂપિયા ૮૬,૧૦,૮૫૦/-, દાવો કરાયેલ રૂપિયા ૨,૪૦,૩૯,૨૩૨/-માંથી બાદ કરીને રૂપિયા ૧,૫૪,૨૮,૮૫૦/-ની રકમ સુધી પહોંચ્યા પછી, દાવાની સંસ્થા થયેલી તારીખથી હુકમનામાની રકમ રૂપિયા ૧,૫૪,૨૮,૮૫૦/- પર વાર્ષિક ૧૨%ના દરે જ વ્યાજ મર્યાદિત રાખવું જોઈએ ન હતું, કારણ કે આ રીતે તે હકીકત સંપૂર્ણપણે અવગણવામાં આવી છે કે રૂપિયા ૭૦ લાખ અથવા તેના પર ઉપાર્જિત વ્યાજ વાદીને માત્ર ત્યારે જ પ્રાપ્ત થઈ શકશે જ્યારે સામાવાળા વાદીના હિતમાં હસ્તાંતરણ નોંધ બહાર પાડશે. તેથી, શ્રી પરીખ દાવાની સંસ્થા થયેલી તારીખથી લઈને વાદી દ્વારા હુકમનામાના આધારે આર.બી.આઈ. બોન્ડની વસૂલાત થાય ત્યાં સુધી રૂપિયા ૭૦ લાખ પર પણ વ્યાજ આપવામાં આવે તેવી અરજ કરે છે.

૧૫. શ્રી ઠાકોરે સમાયોજનના પોતાના બચાવનો આધાર લઈને ઉપરોક્ત અરજનો વિરોધ કર્યો છે અને રજૂ કર્યું છે કે વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલ

અપીલ નામંજૂર કરવામાં આવવી જોઈએ અને તે જ સમયે, દાવો પણ નામંજૂર કરવામાં આવવો જોઈએ. તેથી, તેઓ વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલ અપીલના નામંજૂરી માટે અરજ કરે છે.

૧૬. તેથી, આ અપીલોમાં નિર્ધારણ માટે ઉપસ્થિત થતો પ્રશ્ન એ છે કે શું વાદી સંપૂર્ણ હુકમનામું મેળવવા હકદાર છે કે પછી દાવો નામંજૂર થવો જોઈએ.

૧૭. પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી અને આ બે અપીલોમાં પડકારવામાં આવેલા ચુકાદા સહિત નોંધપોથી પર રહેલી વિગતોનું અવલોકન કર્યા પછી, અમને જણાય છે કે જેલોમાંથી આ અપીલો ઊભી થઈ છે તે દાવો ફરીયાદીએ ધીરેલી રકમના આધારે નાણાંની વસૂલાત માટેનો હોવાનું ધ્યાનમાં લેતાં અને વધુમાં સામાવાળા દ્વારા કરવામાં આવેલો સામો દાવો ફગાવી દેવાયો હોવાનું તથા મર્યાદાકાળથી અવરોધિત હોવાનું ધારીને પ્રતિદાવાના ફગાવા વિરુદ્ધ કોઈ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી નથી તે હકીકત ધ્યાનમાં લેતાં, અમારી તપાસ માત્ર ફરીયાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલા દાવા સુધી મર્યાદિત રાખવી જોઈએ. તેમ છતાં, અંતિમતા પ્રાપ્ત કરી ચૂકેલા પ્રતિદાવાના ફગાવા પછી સામાવાળાને કથિત રીતે ચૂકવાપાત્ર રકમના સમાયોજનની દલીલ કાયદેસર રીતે માન્ય છે કે નહીં તે પ્રશ્નનો પણ નિર્ણય કરવાનો અમારો પ્રસ્તાવ છે. આ

અપીલોની મર્યાદિત પરિધિમાં, પ્રતિદાવા સંબંધિત મુદ્દાઓ અંગે વિસ્તૃત ચર્ચાઓ ન કરવામાં આવી હોવાના આધારે મામલો પરત મોકલવો જોઈએ એવી શ્રી ઠાકોરની દલીલમાં અમને કોઈ સાર દેખાતો નથી. તેમ છતાં, આ પ્રથમ અપીલો હોવાનું ધ્યાનમાં લેતાં, નોંધપોથી પરના પુરાવાનો વિચાર અમે પોતે કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે અને તે મુજબ પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને નોંધપોથી પરની વિગતોના આધારે પૂર્ણરૂપે રજૂઆતો કરવા આમંત્રિત કર્યા હતા અને તે મુજબ પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોએ પોતાની પોતાની અપીલના સમર્થનમાં નોંધપોથી પરની વિગતોના આધારે વિગતવાર રજૂઆતો કરી છે.

૧૮. પરિણામે, અમે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને ગુણદોષના મુદ્દે સાંભળ્યા છે અને પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરાયેલા નોંધપત્ર પરના પુરાવાનું પરિશીલન કર્યા પછી વાદીને દાવામાં માંગવામાં આવેલ રાહત મેળવવાનો હક છે કે કેમ તે વિચારવા માટે નોંધપત્ર પરની વિગતોનું મૂલવણ કરવા પ્રસ્તાવિત કરીએ છીએ.

૧૯. પુરાવામાંથી એવું જણાય છે કે વાદી તરફથી ત્રણ સાક્ષીઓની પૂછપરછ કરવામાં આવી હતી, અર્થાત્ વાદીના ડિરેક્ટર જતિન ગુલાબરાય પારેખ, વાદીના ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટ પાર્થિવ દોશી અને વાદી કંપનીના અન્ય એક ડિરેક્ટર જિતેન્દ્ર રમણિકલાલ મહેતા. અમે આ ત્રણ

સાક્ષીઓએ આપેલા પુરાવાની ચર્ચા કરવાની દરખાસ્ત રાખીએ છીએ.

૨૦. જેટિન ગુલાબરાય પારેખ, વાદી પક્ષના પ્રથમ સાક્ષીએ, મુખ્ય સોગંદનામું વિગતવાર દાખલ કર્યું છે અને અમારી દ્વારા દાવા અરજીના વર્ણન વખતે દર્શાવ્યા મુજબ વાદી પક્ષનો કેસ પુનરોચ્ચાર કર્યો છે. ઉક્ત સાક્ષીએ આંક ૧૦૮ તરીકેની યાદી રજૂ કરી અને તેમાંની નં. ૧, ૨, ૬૫, ૬૬ [પરિશિષ્ટો સાથે], ૬૮ અને ૬૯ [પરિશિષ્ટો સાથે] હેઠળના દસ્તાવેજો, જેઓ પર અશોક પોરિયાના હસ્તાક્ષર હતા અને જેની ઓળખ તેણે કરી, તે સાબિત કર્યા. ઉક્ત સાક્ષીએ વર્ષ ૨૦૦૧ અને ૨૦૦૨ માટેના હિસાબના નિવેદનની સાચી અને ચથાર્થ નકલ પણ સાબિત કરી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે નં. ૭૫, ૭૮, ૭૯, ૮૦ અને ૮૧ વાદી પક્ષના લેજર હિસાબની સાચી નકલો હતી અને તેમાંથી વાદી પક્ષનો હિસાબ દર્શાતો હતો. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં નં. ૩ થી ૧૨ સુધીના દસ્તાવેજો સાબિત કર્યા, જે મૂળ પ્રોમિસરી નોટ્સ હતા અને જે સામાવાળા નં. ૧ના ભાગીદાર તથા સામાવાળા નં. ૩ પણ એવા પ્રેમજીભાઈ ચામ દ્વારા યોગ્ય રીતે અમલમાં મૂકવામાં આવ્યા હતા, અને તેના હસ્તાક્ષરની ઓળખ કરી. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં નં. ૧૩, અશોક પોરિયા દ્વારા હસ્તાક્ષરિત ડેબિટ નોટ, અને નં. ૧૪, પ્રેમજીભાઈ ચામ દ્વારા હસ્તાક્ષરિત ડેબિટ નોટ, સાબિત કર્યા. તેણે વધુમાં નં. ૧૫, પરિશિષ્ટ સાથેનું એક પત્ર, સાબિત કર્યું અને તે પણ પ્રેમજીભાઈ ચામ દ્વારા હસ્તાક્ષરિત હતું. ઉક્ત પત્ર સાથે

પરિશિષ્ટરૂપે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ તથા યોગ્ય રીતે હસ્તાક્ષરિત ખાલી ટ્રાન્સફર ફોર્મોની ફોટોકોપી જોડાયેલ હતી. ઉક્ત સાક્ષીએ પ્રેમજીભાઈ ચામના હસ્તાક્ષર તથા તેની વિગતોની ઓળખ કરી. ઉક્ત સાક્ષીએ નં. ૧૬, ઉક્ત પત્રના પરિશિષ્ટરૂપે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ મોકલવામાં આવ્યા હોવા બાબતનું એક પત્ર, સાબિત કર્યું. ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ ઉક્ત પત્ર પણ પ્રેમજીભાઈ ચામ દ્વારા હસ્તાક્ષરિત હતું. તેણે વધુમાં એ પણ સાબિત કર્યું કે કે.વી. મોદી નામના વ્યક્તિએ નં. ૧૭ પર રજૂ કરાયેલ પત્ર પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા, જે બેંક ઓફ બરોડાના મુખ્ય વ્યવસ્થાપક હતા અને ઉક્ત પત્ર તેમણે સહાયક જનરલ મેનેજર, બેંક ઓફ બરોડા, ગાંધી રોડ, અમદાવાદને લખ્યો હતો. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં દબપણે જણાવ્યું કે સામાવાળા દ્વારા મૂળરૂપે બેંક ઓફ બરોડા પાસે ગીરવે મુકવામાં આવેલા મૂળ આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ ઉક્ત પત્ર સાથે જોડાયેલા હતા અને ઉક્ત બોન્ડ્સની નોટરીની સીલ અને હસ્તાક્ષરવાળી નોટરાઈઝ નકલો નં. ૧૮ થી ૨૫ પર રજૂ કરવામાં આવી હતી. તે જ રીતે, નં. ૩૧ અને ૩૨ પણ વાદી પક્ષ દ્વારા સામાવાળાને મોકલવામાં આવ્યા હતા. ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, વાદી પક્ષે નં. ૬૭ પર પાર્થિવ દોશી, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કર્યું હતું, જેના પર ઉક્ત પાર્થિવ દોશીના હસ્તાક્ષર હતા. ઉક્ત સાક્ષીએ ઉક્ત ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના હસ્તાક્ષરની ઓળખ કરી. એ જ રીતે, નં. ૭૦, ૭૧, ૭૨, ૭૬ અને ૭૭ પણ સાબિત કરવામાં આવ્યા. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં નં.

૭૩ સાબિત કર્યો, જે સામાવાળાની તરફથી અને તેમના વતી, સામાવાળાના હિસાબ વિભાગના દીપક ગુપ્તા દ્વારા વાદી પક્ષને લખાયેલું પત્ર છે. ઉક્ત સાક્ષીએ દીપક ગુપ્તાના હસ્તાક્ષર સાબિત કર્યા. તે જ રીતે, ઉક્ત સાક્ષીએ નં. ૭૪ પણ સાબિત કર્યો, જે વાદી પક્ષના હિસાબ વિભાગના રાકેશ ઠક્કર દ્વારા હસ્તાક્ષરિત પત્ર છે અને તે સામાવાળાને સંબોધિત હતો. સાક્ષીએ એવો આક્ષેપ કર્યો કે તે કુરિયર મારફતે મોકલવામાં આવ્યું હતું અને કુરિયરની સ્લિપ પણ ઉક્ત નં. ૭૪ સાથે જોડાયેલ હતી. ઉક્ત સાક્ષીએ રાકેશ ઠક્કરના હસ્તાક્ષરની ઓળખ કરી. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં નં. ૭૫ સાબિત કર્યો, જે વર્ષ ૨૦૦૧-૨૦૦૨ માટે વાદી પક્ષની હિસાબી પુસ્તકો અનુસાર હિસાબનું નિવેદન હતું, અને તેના જણાવ્યા મુજબ નં. ૭૮, ૭૯, ૮૦ અને ૮૧ સંબંધિત વર્ષો માટે વાદી પક્ષના લેજર હિસાબમાંથી લેવામાં આવેલા સારાંશ હતા. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં દર્શાવ્યું કે હિસાબમાં સામાવાળા સાથેના વ્યવહાર સંબંધિત હિસાબની સ્થિતિ પ્રતિબિંબિત થતી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે નં. ૭૮, ૭૯ અને ૮૦ના હિસાબના નિવેદનો સામાવાળા દ્વારા પુષ્ટિ કરાયેલા હતા અને અશોકભાઈ પોરિયાએ તે પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે નં. ૮૧ વાદી પક્ષના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ પાર્થિવ દોશી દ્વારા પ્રમાણિત કરવામાં આવ્યો હતો. ઉક્ત સાક્ષીએ નં. ૫૨ થી ૬૦ પણ સાબિત કર્યા, જે વિવિધ ડેબિટ નોટ્સ અને ક્રેડિટ નોટ્સ હતા, જે સામાવાળા દ્વારા વાદી પક્ષને મોકલવામાં આવ્યા હતા અને તે બધાં પર

સામાવાળાના પ્રમુખ તરીકે રમેશ ચામના હસ્તાક્ષર હતા. નં. ૬૧, જે એક પત્ર હતો, અને નં. ૬૨, જે ડેબિટ નોટ હતી, તથા નં. ૬૩, જે પ્રાપ્ત થયેલી ક્રેડિટ નોટ હતી, તે પણ ઉક્ત સાક્ષી દ્વારા સાબિત કરવામાં આવ્યા. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં દબપણે જણાવ્યું કે તેણે વાદી પક્ષના નિયામક તરીકે દાવા અરજી પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા અને વાદી પક્ષે તેને અદાલતમાં દાવા અરજી પર હસ્તાક્ષર કરવા તથા તે દાખલ કરવા માટે યોગ્ય રીતે સત્તાધિકૃત કર્યો હતો. તેણે પોતાના હસ્તાક્ષરની ઓળખ કરી અને દબપણે જણાવ્યું કે દાવા અરજીની વિગતો સત્ય હતી. આમ, નં. ૧ થી ૮૧ સુધીના દસ્તાવેજો, હસ્તાક્ષરની ઓળખ અને દસ્તાવેજોની વિગતો સત્ય હોવા અંગે વાદી પક્ષના કથનોના આધાર પર, યોગ્ય રીતે પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યા. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં એવો આક્ષેપ કર્યો કે પક્ષકારો વચ્ચે એવી સંમતિ થઈ હતી કે કરારોમાં જણાવ્યા મુજબ નાણાકીય ચાર્જિસ ચૂકવવાના હતા, જે ૧૭/૦૮/૨૦૦૧ અને ૦૫/૦૮/૨૦૦૧ના પત્રોમાં પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા હતા. વાદી પક્ષના ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ઉક્ત પત્રોમાં ડી.ઈ.પી.બી.ની ખરીદી માટે દર્શાવેલા દરો વાટાઘાટથી નક્કી થયેલા દરો હતા, જેમાં પ્રીમિયમનો સમાવેશ થતો હતો, અને પરિણામે, નાણાકીય સહાય અંગેની સમજણ અનુસાર વાદી પક્ષ નાણાકીય ચાર્જિસ મેળવવા હકદાર હતો.

૨૦.૧ ઉપરોક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જાહેર કર્યું કે વાદી સાથે સંકળાયેલા નાણાકીય વ્યવહારોનો ડીઈપીબી લાયસન્સોની ખરીદી અને વેચાણના ભૂતકાળના વ્યવહારો સાથે કોઈ સંબંધ નહોતો અને તેથી, તે વ્યવહાર ચાલુ ખાતાનો નહોતો. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે નાણાકીય ખર્ચના આધારે અથવા ક્રેડિટ નોટ મુજબ જામા ન આપવાના આધારે કોઈ અતિશુલ્ક વસુલવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ ઉભો થતો નહોતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે સામાવાળાને વાદી પાસેથી રૂપિયા ૧,૨૮,૬૯,૮૪૧/- ની રકમ મેળવવાનો હક્કદાર હોવાનો પ્રશ્ન પણ નહોતો. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે નં. ૧ પર સામાવાળાએ રજૂ કરેલા હિસાબો માત્ર સામાવાળાના હેતુને સિદ્ધ કરવા માટે ફરીથી લખાયેલા હિસાબો હતા અને તે પક્ષકારો વચ્ચેની સમજણને સ્પષ્ટ રીતે પ્રતિબિંબિત કરતા નહોતા. વાદી તરફના સાક્ષી નં. ૧ એ વધુમાં જણાવ્યું કે ડેબિટ નોટ્સ અને ક્રેડિટ નોટ્સ તેમજ નાણાકીય ખર્ચ સંબંધિત મુદ્દો વાદીએ રજૂ કરેલા હિસાબોમાં યોગ્ય રીતે દર્શાવવામાં આવ્યો હતો અને ફરીથી લખાયેલા હિસાબોમાં દર્શાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવેલ ડેબિટ નોટ્સ, ક્રેડિટ નોટ્સ અને નાણાકીય ખર્ચ બાબતની સમજણ પક્ષકારો વચ્ચેની મૂળ સમજણને અનુરૂપ નહોતી અને પક્ષકારો દ્વારા જાળવવામાં આવેલા હિસાબોને પણ અનુરૂપ નહોતી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે સામાવાળા દ્વારા ફરીથી લખીને રજૂ કરવામાં આવેલા હિસાબો લાયસન્સની ખરીદી કે વેચાણના વ્યવહાર અથવા દાવામાં સંકળાયેલી નાણાકીય સહાયતા બાબતે પક્ષકારો વચ્ચેની

સમજાણને પ્રતિબિંબિત કરતા નહોતા

૨૦.૨ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે નાણાકીય લેવડદેવડનો ડી.ઈ.પી.બી. લાયસન્સોની અગાઉની ખરીદી અને વેચાણની વ્યવહારો સાથે કોઈ સંબંધ નહોતો અને તેથી વર્તમાન વ્યવહાર ચાલુ ખાતા પરનો નહોતો, તથા અગાઉના વ્યવહારો પહેલેથી જ યોગ્ય રીતે પ્રતિબિંબિત થયેલા હતા અને તેમના દ્વારા જારી કરાયેલા ડેબિટ નોટ્સ અને ક્રેડિટ નોટ્સ એકબીજા સામે સરભર કરવામાં આવ્યા હતા. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં આ ઇનકાર કર્યો કે તેણે ક્યારેય રૂપિયા ૯૦,૭૦૦/- તથા રૂપિયા ૨,૦૦,૬૦૦/- ની રકમ અંગડિયા મારફતે રોકડમાં પ્રાપ્ત કરી હતી અને તેણે જણાવ્યું કે તેને કોઈપણ તબક્કે કોઈ રકમ પ્રાપ્ત થઈ નહોતી. ચેમ મરીન પ્રોડક્ટ લિ. ના રૂપિયા ૧૮,૨૯,૬૪૦/- ના ડેબિટ બેલેન્સ અંગે, સાક્ષીએ જણાવ્યું કે વાસ્તવિક બેલેન્સ રૂપિયા ૧૮,૯૩,૬૬૪.૮૦ હતું અને તે તા. ૨૮/૦૭/૨૦૦૧ ના બે પત્રો અનુસાર હતું. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ચેમ મરીન પ્રોડક્ટ્સ લિ. અને ચેમ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશન, મેસર્સ ચેમ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજની સહોદર સંસ્થાઓ હતી અને ટ્રાઈડન્ટ [ઈન્ડિયા] લિમિટેડના હિસાબી પુસ્તકોમાં બન્ને પેઢીઓના ડેબિટ બેલેન્સોને સરભર કરવા અરજ કરવામાં આવી હતી જેથી નેટ અસર દર્શાવી શકાય. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેથી ટ્રાઈડન્ટ [ઈન્ડિયા] લિમિટેડના હિસાબી પુસ્તકોમાં ચેમ મરીન પ્રોડક્ટ્સ

લિમિટેડનું રૂપિયા ૧૮,૯૩,૬૬૪.૮૦ જેટલું ડેબિટ બેલેન્સ અને ચેમ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશનનું રૂપિયા ૧૧,૨૧,૯૪૮/- જેટલું ક્રેડિટ બેલેન્સ હતું, જે તે બે પત્રો મુજબ અનુરૂપ રીતે સમાયોજિત કરવામાં આવ્યું હતું અને તે રજૂ કરવામાં આવેલ ખાતામાં પ્રતિબિંબિત થાય છે. તેથી, સાક્ષીએ આ ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાને ચેમ મરીન પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડની ઉક્ત નોંધણી અંગે રૂપિયા ૧૮,૨૯,૬૪૦/- ની કોઈ રકમ મેળવવાનો હક હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ચેમ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશનને બજારમાંથી વધારે કિંમતે લાયસન્સ ખરીદવાને કારણે થયેલા કોઈ નુકસાનના ખાતામાં રૂપિયા ૧,૪૦,૬૪૭/- તથા રૂપિયા ૨૬,૧૧,૮૭૫/- ની રકમ સમાયોજિત કરવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નહોતો, કારણ કે ચેમ ટ્રેડિંગે જે કિંમતે ડી.ઈ.પી.બી. લાયસન્સ ખરીદ્યું હતું તે ઉક્ત ચેમ ટ્રેડિંગ અને આવા કોઈ તૃતીય પક્ષો વચ્ચેનો નિર્વિવાદ રીતે ખાનગી વ્યવહારનો પ્રશ્ન હતો, જેના માટે વાદીને જવાબદાર ઠરાવી શકાય નહીં.

૨૦.૩ ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે આર.બી.આઈ.ના બોર્ડ્સ, જે મૂળરૂપે પણ વાદી પાસે ગીરવે મુકવામાં આવ્યા હતા, તે પણ ભુગતાન પામ્યા નહોતા અને જ્યાં સુધી તેમનો ભુગતાન ન થાય ત્યાં સુધી સામાવાળાના ખાતામાં કોઈ જમા આપી શકાય નહીં અને તેથી, ઉક્ત સાક્ષીએ આ આક્ષેપનો ઇનકાર કર્યો હતો કે સામાવાળા ના કહેવા મુજબ

૩. ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ મેળવવા હકદાર હતા.

૨૦.૪ ઉક્ત સાક્ષીની સામાવાળા દ્વારા વિગતવાર ઊલટતપાસ કરવામાં આવી હતી. ઊલટતપાસમાં તેણે જણાવ્યું હતું કે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો તે પહેલાંના પાંચ કે છ વર્ષથી અરજદારનો સામાવાળા સાથે વ્યવહાર હતો અને સામાવાળા નિકાસ સામે લાયસન્સ મેળવતા હતા, જે તેઓ અરજદારને વેચતા હતા અને તે લાયસન્સ તેનો દર નક્કી કરીને અથવા અરજદારે નક્કી કરેલા દરે વેચવામાં આવતા હતા. ઉક્ત સાક્ષી મુજબ, ત્યારબાદ તેઓ સંમત થયેલા દરે અરજદારને વેચવામાં આવતા હતા. વધુમાં એવું પણ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે જો લાયસન્સ તરત ઉપલબ્ધ હોય, તો સામાવાળા તેનો દર નક્કી કરીને તેની જાણ અરજદારને કરતા હતા અને દર નક્કી થયા પછી અરજદાર તેને ખરીદતો હતો, અને જો લાયસન્સ ભવિષ્યમાં મળવાનું હોય, તો તે સંદર્ભે અરજદાર કરાર કરતો હતો અને શરતો અનુસાર અરજદાર લાયસન્સ ખરીદતો હતો. ઊલટતપાસમાં અરજદારના ઉપરોક્ત સાક્ષીએ આ નકારી કાઢ્યું હતું કે વર્ષ ૧૯૯૮-૯૯ થી ૨૦૦૦-૦૨ સુધી સામાવાળા સાથેના અરજદારના હિસાબો આખરી કરવામાં આવ્યા નહોતા. જ્યારે તેને માર્ક ૧૦૮/૭૩ દસ્તાવેજ બતાવવામાં આવ્યો, ત્યારે તેણે જણાવ્યું હતું કે સામાવાળાએ ઉક્ત પત્ર અરજદારને લખ્યો હતો અને તે ૯મી એપ્રિલ, ૨૦૦૩ના રોજ લખાયેલ આંક ૧૬૨ તરીકે સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો.

સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ઉક્ત પત્ર ૧૯૯૭-૧૯૯૮ પહેલાંથી ૨૦૦૦-૦૧ સુધીના સમયગાળાના હિસાબના તફાવતનું સમાધાન કરવા માટે લખવામાં આવ્યો હતો. તેણે આ નકારી કાઢ્યું હતું કે ઉક્ત પત્રમાં આપવામાં આવેલી વિગતો મુજબ ૧૯૯૭-૯૮ થી ૨૦૦૦-૦૧ સુધીનો હિસાબ મેળ ખાતો નહોતો. તેણે જણાવ્યું હતું કે તેણે ઉક્ત પત્રનો જવાબ આપ્યો હતો કે નહીં તે તેને યાદ નહોતું, પરંતુ અરજદારના અભિલેખો જોયા બાદ તે કહી શકશે અને ઊલટતપાસની આગળની તારીખે તે આ અભિલેખો સાથે હાજર રહેશે. ઉક્ત સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે ૨૬મી એપ્રિલ, ૨૦૦૨ના તારીખનો, જેના દ્વારા જવાબ આપવામાં આવ્યો હતો, એવો પત્ર રજૂ કરવામાં આવી રહ્યો હતો અને તેને આંક ૧૫૬ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યો હતો. તેણે વધુમાં દબપણે જણાવ્યું હતું કે આંક ૧૫૬માં દર્શાવવામાં આવેલી વિગતો સાચી હતી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે સામાવાળાએ ઉપરોક્ત પત્રનો જવાબ ૨૭મી એપ્રિલ, ૨૦૦૨ના રોજ આપ્યો હતો, જે રજૂ કરવામાં આવ્યો અને આંક ૧૫૩ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યો, જે આંક ૧૬૪ તરીકે પુરાવામાં સ્વીકારાયેલ છે. તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે આંક ૧૫૭ અરજદારે સામાવાળાને લખેલો પત્ર હતો અને તે પત્રમાં ૧૧મી મે, ૨૦૦૨ના રોજ લખાયેલા પત્રનો ઉલ્લેખ આપવામાં આવ્યો હતો, જે અરજદારની કસ્ટડીમાં છે અને ઉક્ત સાક્ષી ૧૧મી મે, ૨૦૦૨ના તારીખનો ઉક્ત પત્ર રજૂ કરવા તૈયાર હતો. ઊલટતપાસમાં સામાવાળા દ્વારા લખાયેલ ૧૦મી જૂન, ૨૦૦૨ના

તારીખનો પત્ર આંક ૧૬૫ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યો હતો. તેણે આ નકારી કાઢ્યું હતું કે વર્ષ ૧૯૯૭-૯૮ થી ૨૦૦૨ દરમિયાન પક્ષકારો વચ્ચેના વ્યવહારો સંબંધે ખુદ્દા અને ચાલુ હિસાબો હતા. તેણે વધુમાં આ પણ નકારી કાઢ્યું હતું કે સામાવાળાના કોઈ ભાગીદારે તે સમયગાળાના હિસાબો અરજદાર સાથે આખરી કર્યા નહોતા. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે હિસાબો આખરી કર્યા પછી અરજદારે તે સંદર્ભે એક પત્ર પણ લખ્યો હતો. તેણે તે સૂચન નકારી કાઢ્યું હતું કે હિસાબો આખરી કરવા માટે સામાવાળા નં. ૧ અથવા તેના ભાગીદારો સિવાય કોઈ અન્ય વ્યક્તિને સામાવાળાએ કોઈ સત્તા આપી નહોતી. ઊલટતપાસમાં ઉક્ત સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે સોગંદનામાના પેરા ૧માં ઉલ્લેખિત ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ કરવામાં આવેલ કરાર રજૂ કરવામાં આવ્યો નહોતો કારણ કે તે મૌખિક કરાર હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તે સંદર્ભે સામાવાળાએ ૧૭/૦૮/૨૦૦૧ના તારીખનો પત્ર અરજદારને મોકલ્યો હતો, જે પહેલેથી જ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. જોકે, તેણે જણાવ્યું હતું કે ૨૭/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ પક્ષકારો વચ્ચે મૌખિક કરાર કરવામાં આવ્યો હતો તે હકીકત અંગે દાવા અરજીમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નહોતો. તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે જથી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ના તારીખનો બીજો કરાર, જેનો ઉલ્લેખ દાવા અરજીના પેરા-૯માં કરવામાં આવ્યો છે, તે પણ રજૂ કરવામાં આવ્યો નહોતો કારણ કે તે પણ મૌખિક કરાર હતો. તેણે તે સૂચન નકારી કાઢ્યું હતું કે ૨૧/૦૭/૨૦૦૧ અને જથી સપ્ટેમ્બર,

૨૦૦૧ના રોજ સામાવાળા અથવા તેના ભાગીદારે લેખિત અથવા મૌખિક કોઈ કરાર કર્યો નહોતો. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં તે સૂચન પણ નકારી કાઢ્યું હતું કે ઓક્ટોબર, ૨૦૦૦માં સામાવાળાએ અરજદારને રૂપિયા ૨,૯૧,૪૩૮/- ચૂકવ્યા હતા, જે રકમ અરજદારના હિસાબમાં ડેબિટ કરવામાં આવી હતી. તેણે જણાવ્યું હતું કે સામાવાળાએ રૂપિયા ૧,૯૬,૬૩૨/- નો ક્રેડિટ નોટ જારી કર્યો હતો અને તે તેમની હિસાબમાં ડેબિટ કરવામાં આવ્યો હતો. સાક્ષી મુજબ, રૂપિયા ૧,૯૬,૬૩૨/- ની રકમમાં ૧૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૦૦ના તારીખનો રૂપિયા ૬૯,૭૮૪/- નો ક્રેડિટ નોટ, ૧૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૦૦ના તારીખની રૂપિયા ૮૭,૮૩૪/- ની ક્રેડિટ નોટની બીજી એન્ટ્રી અને ૨૦/૧૦/૨૦૦૦ના તારીખની રૂપિયા ૩૯,૦૧૪/- ની ક્રેડિટ નોટની ત્રીજી એન્ટ્રીનો સમાવેશ થાય છે. તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ૧૦/૧૨/૨૦૦૦ના રોજ ડીઈપીબી નં. ૨૪૧૦૦૦૦૬૩૯ સંબંધી રૂપિયા ૯૪,૮૦૬/- ની એન્ટ્રી અરજદારે સામાવાળાના હિસાબમાં ડેબિટ કરી હતી, જેના ક્રેડિટ નોટની તારીખ ૧૦/૧૨/૨૦૦૦ છે.

૨૦.૫ ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે નવેમ્બર, ૨૦૦૦ દરમિયાન વાદીએ સામાવાળાના ખાતામાં રૂપિયા ૩૭,૪૬,૦૯૩/- નામે જમા તરફ ડેબિટ નોંધ કરી હતી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે રૂપિયા ૩૪,૯૪,૩૨૪/-ની રકમ, વાદીના હિસાબ મુજબ, તે સમયગાળા માટે

જારી કરાયેલ ક્રેડિટ નોટ સામે ડેબિટ કરવામાં આવી હતી. તેણે એ નકાર્યું કે ઉપરોક્ત રકમ અંગે સામાવાળાએ કોઈ ક્રેડિટ નોટ જારી કરી નહોતી અથવા તે ક્રેડિટ નોટો જારી કરવા માટે સામાવાળાએ કોઈને કોઈ સત્તા આપી નહોતી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે નવેમ્બર, ૨૦૦૦ દરમિયાન સામાવાળાના હિસાબી પુસ્તકોમાં ડી.ઈ.પી.બી. નં. ૮૧૦૦૦૩૪૩૦ સંદર્ભે જમા તરીકે દર્શાવાયેલ રૂપિયા ૨,૫૧,૭૬૯/-ની રકમ ૧૨/૧૨/૨૦૦૦ના રોજ ડેબિટ કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ એ નકાર્યું કે સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ નોંધ કરવા માટે વાદીએ કોઈ ક્રેડિટ નોટ જારી કરી નહોતી. સાક્ષીએ વધુમાં દબાવેલ જણાવ્યું કે ડિસેમ્બર, ૨૦૦૦માં કુલ રૂપિયા ૨૫,૬૬,૬૧૬/- સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવ્યા હતા અને તે મુજબ તે રકમ જમા પણ કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ૦૨/૦૧/૨૦૦૧ના રોજની બે નોંધો દ્વારા કુલ રૂપિયા ૪,૦૮,૯૫૯/- ડેબિટ કરવામાં આવ્યા હતા અને એ જ રીતે તેમના ખાતામાં જમા નોંધ પણ કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે એપ્રિલ, ૨૦૦૧માં સામાવાળાના ખાતામાં રૂપિયા ૧૧,૪૭,૫૫૭/- ડેબિટ કરવામાં આવ્યા હતા અને જે તમામ ક્રેડિટ નોટોની તારીખ ૧૮/૦૪/૨૦૦૧ છે, તેવી નોંધો કરવામાં આવી હતી. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે મે, ૨૦૦૧માં સામાવાળાના ખાતામાં રૂપિયા ૧૫,૨૮,૮૧૨/- ડેબિટ કરવામાં આવ્યા હતા. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે ઉક્ત રકમ મે મહિનાની વિવિધ તારીખોની નોંધોના આધારે ડેબિટ

કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ૦૬/૦૭/૨૦૦૧ના રોજની નોંધોના આધારે જુલાઈ ૨૦૦૧ માં રૂપિયા ૨૫,૦૦,૬૩૭/- ડેબિટ કરવામાં આવ્યા હતા. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ઉપરોક્ત નોંધોમાંથી કુલ રૂપિયા ૧૧,૧૮,૮૯,૬૩૭/- નીકળે છે. તેણે વધુમાં એ નકાર્યું કે વાદીએ ઉક્ત રકમ સામાવાળાના ખાતામાં ખોટી રીતથી ડેબિટ કરી હતી.

૨૦.૬ ઉક્ત સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે રૂપિયા ૧૮,૮૬,૪૩૪.૬૩ ની રકમ ૨૩/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ ચામ મરીન પ્રોડક્ટ્સ લિ.ના ખાતામાંથી નામે ચઢાવવામાં આવી હતી, અને વાદીના ખાતામાં આંક ૧૦૮ ચાદી મુજબ દર્શાવ્યા પ્રમાણે, તે રકમ સામાવાળાના ખાતામાં નામે ચઢાવવામાં આવી હતી. તેણે આગળ જણાવ્યું કે સામાવાળાએ તે રકમ નામે ચઢાવવા માટે વાદીને લેખિતમાં સૂચના આપી હતી, જેનો ઉલ્લેખ ક્રમ નં. ૬૫ પરના પત્રમાં કરવામાં આવ્યો છે. તેણે સ્વીકાર્યું કે ક્રમ નં. ૬૩માં સામાવાળાની સહી નથી, પરંતુ એ.એસ. પોરિયાની સહી છે. તેણે સ્વીકાર્યું કે અશોક પોરિયા સામાવાળા નં. ૧નો ભાગીદાર નથી અને તેણે એ ઇનકાર કર્યો કે એ.એસ. પોરિયા અને ઉક્ત સાક્ષીએ મળતાવળથી સામાવાળા કંપની વિરુદ્ધ ખોટું દસ્તાવેજ બનાવ્યું હતું. તેણે એ પણ ઇનકાર કર્યો કે અશોક પોરિયાને સામાવાળા કંપનીની તરફથી કોઈ વ્યવહાર કરવાની સત્તા નહોતી. તેણે તે સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે વાદીએ આર્થિક સહાય તરીકે

રૂપિયા ૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- સામાવાળા કંપનીને ચૂકવ્યા નહોતાં. તેણે આગળ એ પણ ઇનકાર કર્યો કે જ્યાં સુધી તે રકમ ચૂકવવામાં આવી નહોતી ત્યાં સુધી સામાવાળા સાથેનો વાદીનો હિસાબ સમાપ્ત કરવામાં આવ્યો નહોતો. ઉક્ત સાક્ષીએ આગળ એ પણ ઇનકાર કર્યો કે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો ત્યાં સુધી સામાવાળાએ સમયાંતરે મૌખિક રીતે અને પત્ર મોકલીને ઉક્ત સાક્ષીને હિસાબ મોકલવા જણાવ્યું હતું જેથી હિસાબનું સમાધાન થઈ શકે. તેણે આ સૂચનનો પણ ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ તે સંદર્ભમાં લેખિત કરારની નકલો પણ વાદી પાસેથી માંગી હતી. તેણે આગળ એ પણ ઇનકાર કર્યો કે રૂપિયા ૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- પ્રાપ્ત થયા પછી સામાવાળાએ જણાવ્યું હતું કે તે રકમ ખાતા તરફે એકમુશ્ત આપવામાં આવે અને ખાતું અંતિમ રીતે નક્કી થયા પછી બાકી રકમનો હિસાબ સમાપ્ત કરવામાં આવે. ઉક્ત સાક્ષીએ આગળ આંક ૧૦૯ થી આંક ૧૧૮ અને આંક ૧૩૩ થી ૧૫૦, હુકમનામા અને ચેકોનો ઉલ્લેખ કર્યો. તેણે એ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે તે ચેકો વસૂલાત માટે બેંકમાં રજૂ કરીને વાદીએ પરસ્પર સમજણનો ભંગ કર્યો હતો. તેણે એ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે જ્યાં સુધી હિસાબો સંપૂર્ણ રીતે અંતિમ ન થાય ત્યાં સુધી વાદીને તે ચેકો જમા કરાવવા જરૂરી નહોતાં. તેણે સ્વીકાર્યું કે તમામ હુકમનામા અને ચેકોમાં સામાવાળાના ભાગીદાર પ્રેમજીભાઈની સહી હતી અને પ્રેમજીભાઈએ હુકમનામા અને ચેકો સિવાય વાદીના હિતમાં કોઈ સહી કરી નહોતી. પરંતુ તેના અનુસાર, તેણે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ

સંબંધિત પત્રમાં સહી કરી હતી. ઉક્ત સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે પ્રેમજીભાઈએ બેંક ઓફ બરોડાના શેર સંબંધિત સમજુતીના નોંધપત્રમાં સહી કરી હતી અને વાદીને આપવામાં આવેલા આર.બી.આઈ.ના બોન્ડ્સ બાબતે પણ તેણે સહી કરી હતી. ઉક્ત સાક્ષીએ એ ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ ૨૩/૧૧/૨૦૦૧ના રોજ ઇશ્વર બેચર, એક આંગડિયા પેઢી મારફતે રૂપિયા ૯.૦૦ લાખ અને રૂપિયા ૨.૦૦ લાખની રકમ વાદીને મોકલી હતી. તેણે સ્વીકાર્યું કે બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સની સામે રૂપિયા ૧૯,૨૭,૦૦૦/- સામાવાળાને વાદી પાસેથી મળવાપાત્ર હતા અને તેની સરભરાઈ કરવામાં આવી છે. તેણે આગળ જણાવ્યું કે વાદી પેઢીએ આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ ઉપર વ્યાજરૂપે રૂપિયા ૬,૮૩,૭૫૦/- મેળવ્યા છે અને ઉક્ત રકમની સરભરાઈ સામાવાળાને આપી છે. સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે રૂપિયા ૭૦.૦૦ લાખના આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ વાદી કંપનીની કબજામાં હતા, પરંતુ તે બોન્ડ્સ હસ્તાંતર કરવાની સત્તા આપવામાં આવી ન હોવાથી, વાદીએ તે રકમની સરભરાઈ સામાવાળાને આપી નહોતી. તેણે એ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે રૂપિયા ૧૮,૨૯,૬૪૦/- ની સરભરાઈ સામાવાળાએ લેવાની હતી, જેમાંથી કપાત ચામ મરીનના ખાતામાંથી કરવામાં આવી હતી અને સામાવાળાના ખાતામાં નામે ચઢાવવામાં આવી હતી. તેણે એ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે તેણે અશોક પોરિયા સાથે મળતાવળ કરીને ૨૩મી જુલાઈ, ૨૦૧૩ના રોજ મેઘા માર્કેટિંગ, સૌમિલ કોર્પોરેશન અને ચામ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઈઝેશન

સાથે વાદીના વ્યવહારો સંદર્ભે તે જ રકમ સામાવાળાના ખાતામાં નામે ચઢાવી રૂપિયા ૧૦,૮૯,૭૨૩/-નું નુકસાન કરાવ્યું હતું.

૨૦.૭ ઉક્ત સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે આંક ૧૦૮/૭૪ના દસ્તાવેજો, જે આંક ૧૭૦ સાથે વાંચવાના છે, તેમાંની ત્રણેય નોંધો સામે, એટલે કે પાના નં.૧ પર ૧૮/૦૪/૨૦૦૧ના રોજ રૂ.૩,૫૮,૨૯૮/-, પાના નં.૨ પર ૫મી એપ્રિલ, ૨૦૦૧ના રોજ રૂ.૧,૪૧,૦૬૮/- અને પાના નં.૩ પર ૭મી જૂન, ૨૦૦૧ના રોજ રૂ.૫,૭૩,૦૭૩/-, જેનો એકંદર કુલ રૂ.૧૦,૭૨,૪૩૯/- થાય છે, તેના પરથી સામાવાળાને રૂ.૫,૩૬,૨૨૦/-નું નુકસાન થયું હતું. તેણે જણાવ્યું કે વેચાણ માટેના લાઈસન્સનું મૂલ્ય રૂ.૧૬,૦૬,૬૫૯/- હતું, જ્યારે ઉપરોક્ત રકમ તેમાં રૂ.૫,૩૬,૨૨૦/- ઓછી પડતી હતી. તેણે આ બાબતનો પણ ઇનકાર કર્યો કે તે દિવસે બજારભાવ ૧૦૮% હતો, જેના સામે વાદીએ ૭૨%ની ગણતરી કરી હતી. સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે સામાવાળાએ વાદીને ૭૨%નો ક્રેડિટ નોટ જારી કર્યો હોવાથી વાદીએ ૭૨%ના દરે તેની ગણતરી કરી હતી. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે સામાવાળાએ વાદી સાથે ૭૨%ના દરે ગણતરી કરવાની સંમતિ કરી હતી અને તેથી તેનો બજારભાવ સાથે કોઈ સંબંધ ન હતો. સાક્ષીએ વધુ સ્પષ્ટતા કરી કે દાવો દાખલ કર્યા બાદ વાદીએ ૦૪/૦૬/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૫,૧૭,૦૦૦/-, ૦૬/૦૭/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૧,૨૧,૦૦૦/- અને ૩૧/૦૭/૨૦૦૨ના

રોજ રૂ.૧,૪૧,૦૦૦/-, આમ કુલ રૂ.૭,૯૯,૦૦૦/-નો જમા સામાવાળાને આપ્યો હતો. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે દાવો દાખલ કરતા પહેલાં ૨૧/૦૩/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૧૯,૨૭,૦૦૦/- સામે રૂ.૧૧,૨૮,૦૦૦/-નો જમા સામાવાળાને પહેલેથી જ આપવામાં આવ્યો હતો અને તે સામાવાળાના હિસાબમાં જમા તરીકે પડ્યો છે. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ પર વ્યાજરૂપે આવેલી રૂ.૬,૮૬,૭૫૦/-ની સમગ્ર રકમ દાવો દાખલ કર્યા પછી સામાવાળાને જમા આપવામાં આવી છે અને આ રકમ ૦૧/૦૮/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૪૫,૦૦૦/-, ૭મી ઓગસ્ટ, ૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૩,૦૫,૦૦૦/-, ૨૧/૦૧/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૨,૦૮,૭૫૦/- અને ૪થી/૦૨/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૧,૨૫,૦૦૦/- જમા કરીને આપવામાં આવી હતી, જેનો કુલ સરવાળો રૂ.૬,૮૩,૭૫૦/- થાય છે, અને વાદીએ દાવો દાખલ થયેલી તારીખે તેમની બાકી પડતર રકમ રૂ.૨,૪૦,૩૯,૨૩૨/- દર્શાવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે સામાવાળાને તમામ રકમોના જમા આપ્યા બાદ, દાવો દાખલ થયેલી તારીખે સામાવાળા પાસેથી રૂ.૨,૨૫,૫૬,૪૮૨/-ની રકમ બાકી અને ચૂકવવાની રહી હતી. ઉપરોક્ત સાક્ષીએ તેની જિરહમાં વધુમાં સ્વીકાર્યું કે દાવો દાખલ થાય તે પહેલાંના પાંચ કે છ વર્ષથી વાદીનો સામાવાળા સાથે વ્યવહાર હતો અને સામાવાળા નિકાસ સામે લાઈસન્સ મેળવતા, જે તેઓ વાદીને વેચતા હતા. તે લાઈસન્સો તેમના દર નક્કી કર્યા બાદ અથવા

વાદી દ્વારા નક્કી કરાયેલા દરે વેચાતા અને ત્યારબાદ સંમત થયેલા દરે વાદીને વેચવામાં આવતા. ઉક્ત સાક્ષી મુજબ, જો લાઈસન્સ તરત જ ઉપલબ્ધ હોય, તો સામાવાળા તેનો દર નક્કી કરીને તેની જાણ વાદીને કરતા. દર નક્કી થયા પછી વાદી તે ખરીદતો અને જો લાઈસન્સ ભવિષ્યમાં મળવાનું હોય, તો તેવી પરિસ્થિતિમાં વાદી તે બાબતે કરાર કરતો અને તેની શરતો મુજબ વાદી તે લાઈસન્સ ખરીદતો. સાક્ષીએ સ્પષ્ટ કર્યું કે કરાર કરવાથી તેનો અર્થ એ હતો કે વાદી તે લાઈસન્સનો દર નક્કી કર્યા પછી તેને ખરીદતો હતો.

૨૦.૮ ઉક્ત સાક્ષીએ આ ઇનકાર કર્યો કે ૧૯૯૮-૯૯ થી ૨૦૦૦-૨૦૦૨ વર્ષો માટે વાદીના સામાવાળા સાથેના હિસાબો અંતિમ કરવામાં આવ્યા ન હતા. જ્યારે ઉક્ત સાક્ષીનું ધ્યાન માર્ક ૧૦૮/૭૩ તરફ દોરવામાં આવ્યું, ત્યારે તેણે સમજાવ્યું કે સામાવાળાએ તે પત્ર વાદીને લખ્યો હતો અને તે જ પુરાવામાં સ્વીકારવામાં આવી આંક ૧૬૨ તરીકે ચિહ્નિત થયો હતો. તે પત્ર ૦૯/૦૪/૨૦૦૨ના રોજ લખવામાં આવ્યો હતો. ઉક્ત પત્ર, ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, ૧૯૯૭-૧૯૯૮ પૂર્વના સમયગાળાથી ૨૦૦૦-૨૦૦૧ સુધીના હિસાબોમાં રહેલા તફાવતને ગોઠવવા માટે લખવામાં આવ્યો હતો. સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે ઉક્ત પત્રમાં આપવામાં આવેલી વિગત મુજબ ૧૯૯૭-૧૯૯૮ થી ૨૦૦૦-૨૦૦૧ સુધીના હિસાબો મળતા આવતા ન હતા. સાક્ષીએ

જણાવ્યું કે વાદી પાસે સામાવાળાની પુષ્ટિ તેના કબજામાં હતી. જોકે, ઉક્ત સાક્ષીને એ ચાદ નહોતું કે વાદીએ તેનો જવાબ આપ્યો હતો કે નહીં, પરંતુ તેણે જણાવ્યું કે વાદીનાં હિસાબનાં પુસ્તકો (અભિલેખો)નો સંદર્ભ લઈને તે જવાબ આપી શકે અને સંબંધિત અભિલેખો સાથે હાજર રહેશે ત્યારે બીજા દિવસે તે જવાબ આપશે. બીજા દિવસે, મુલતવીકરણ પછી, સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેનો જવાબ ૨૬/૦૪/૨૦૦૨ના પત્ર દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો અને તે જ આંક ૧૫૬ તરીકે ચિહ્નિત થયો હતો. સાક્ષીએ દાવો કર્યો કે આંક ૧૫૬માં દર્શાવેલ વિગતો સત્ય છે અને ઉપરોક્ત પત્રનો જવાબ સામાવાળાએ ૨૭મી એપ્રિલ ૨૦૦૨ના રોજ વાદીને આપ્યો હતો, જે માર્ક ૧૫૩/૨ પર રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને સ્વીકારાયેલ આંક ૧૬૪ તરીકે ચિહ્નિત થયો હતો. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે આંક ૧૫૭ એ વાદીએ સામાવાળાને લખેલો પત્ર છે અને આંક ૧૫૭માં ૧૧મી મે ૨૦૦૨ના રોજ લખાયેલા પત્રનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે, જે વાદીના કબજામાં છે, અને સામાવાળાએ લખેલો મૂળ ૧૧/૦૫/૨૦૦૨નો પત્ર રજૂ કરવા તે તૈયાર હતો. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે ઉક્ત પત્રના સંદર્ભમાં સામાવાળાએ લખેલો ૧૦/૦૬/૨૦૦૨નો આંક ૧૫૩/૫ પત્ર ઉલ્લેખિત હતો, જે આંક ૧૬૫ તરીકે સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો. સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે ૧૯૯૭-૧૯૯૮ થી ૨૦૦૨ દરમિયાન સામાવાળા સાથેના અમારા વ્યવહારો અંગે ખુલા અને ચાલુ હિસાબો હતા. તેણે આ પણ ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાના કોઈ ભાગીદારે

તે સમયગાળાના હિસાબો વાદી સાથે પતાવ્યા ન હતા. સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે હિસાબો પતાવ્યા પછી, વાદીએ તે સંદર્ભે એક પત્ર પણ લખ્યો હતો અને તેણે આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળા નં. ૧ અથવા તેના ભાગીદારો સિવાય અન્ય કોઈ વ્યક્તિને હિસાબો પતાવવા માટે સામાવાળાએ કોઈ સત્તા આપી ન હતી અને સામાવાળા નં. ૧ તથા તેના ભાગીદારોએ કોઈપણ બાધ્યતા ઊભી કરવા માટે કોઈને કોઈ સત્તા અથવા અધિકાર આપ્યો ન હતો.

૨૦.૯ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ કરવામાં આવેલ કરાર, જેનો તેણે તેના સોગંદનામાના પેરા ૧માં ઉલ્લેખ કર્યો હતો, તે રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો, કારણ કે તે મૌખિક કરાર હતો. સાક્ષીએ સ્વેચ્છાએ જણાવ્યું કે તેની અનુસરણરૂપે, સામાવાળાએ તે બાબતે દિનાંક ૧૭મી ઓગસ્ટ ૨૦૦૧નું પત્ર વાદીને મોકલ્યું હતું અને વાદીએ તે જ રજૂ કર્યું હતું. સાક્ષીએ કબૂલ્યું કે પક્ષકારો વચ્ચે ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ મૌખિક એમ.ઓ.યુ. કરવામાં આવ્યું હતું તે હકીકતનો વાદીએ દાવા અરજીમાં અથવા સોગંદનામામાં લેખિતમાં ઉલ્લેખ કર્યો ન હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ૦૪/૦૮/૨૦૦૧નો કરાર, જેનો દાવા અરજીના પેરા ૮માં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, તે પણ રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો, કારણ કે તે બાબતે મૌખિક ચર્ચા થઈ હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે એવી મૌખિક ચર્ચા થઈ હતી તે હકીકતનો વાદીએ દાવા અરજીમાં ઉલ્લેખ

કર્ચો ન હતો. સાક્ષીએ પોતાની તરફથી સ્પષ્ટતા કરી કે તેમના વ્યવસાયમાં પહેલાં લેખિતમાં કરાર કરવાની કોઈ પદ્ધતિ નહોતી. ઉક્ત સાક્ષી મુજબ, પદ્ધતિ એવી હતી કે કોઈપણ સ્થળે બેઠેલા બે વ્યક્તિઓ ટેલિફોન દ્વારા અથવા રૂબરૂ ચર્ચા કરતા અને ત્યારબાદ તે સંબંધિત વ્યવહારની પુષ્ટિ પત્ર અથવા દસ્તાવેજ (કરાર) દ્વારા આપવામાં આવતી. સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ અથવા તેના ભાગીદારોએ ૨૧/૦૭/૨૦૦૧ અને ૦૪/૦૮/૨૦૦૧ના રોજ લેખિતમાં કે મૌખિક રીતે કોઈ કરાર કર્યો નહોતો.

૨૦.૧૦ ઉક્ત સાક્ષીએ આગળ એ સૂચનાનો પણ ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળા નં. ૧ અથવા તેના ભાગીદારોએ તેની જણાવ્યા મુજબ ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ અને ૦૪/૦૮/૨૦૦૧ના રોજ કોઈ કરાર અમલમાં મૂક્યો નહોતો. સાક્ષીએ આગળ એ વાતનો પણ ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ કોઈ મૌખિક અથવા લેખિત પુષ્ટિ આપી નહોતી. તેણે એ સૂચનાનો પણ ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ તેમની તરફથી કોઈ કરાર અમલમાં મૂકવા અથવા કરારની પુષ્ટિ માટે કોઈ વ્યક્તિને કોઈ સત્તા આપી નહોતી. ઉક્ત સાક્ષીએ એ વાતનો પણ ઇનકાર કર્યો કે ઓક્ટોબર ૨૦૦૦માં સામાવાળાએ રૂ.૨,૮૧,૪૩૮/- ફરીયાદીને ચૂકવ્યા હતા, જે રકમ ફરીયાદીના ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવી છે. બીજી તરફ, તેણે દઢતાપૂર્વક જણાવ્યું કે સામાવાળાએ રૂ.૧,૮૬,૬૩૨/-નો ક્રેડિટ નોટ

જારી કર્યો હોવાથી તે તેમની ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવ્યો હતો. સાક્ષીએ સ્પષ્ટ કર્યું કે રૂ.૧,૯૬,૬૩૨/-ની રકમમાં ૧૭મી ઓક્ટોબર ૨૦૦૦ના રૂ.૬૯,૭૮૪/-ના ક્રેડિટ નોટ, ૧૭મી ઓક્ટોબર ૨૦૦૦ના રૂ.૮૭,૮૩૪/-ના ક્રેડિટ નોટની બીજી નોંધ અને ૨૦મી ઓક્ટોબર ૨૦૦૦ના રૂ.૩૯,૦૧૪/-ના ક્રેડિટ નોટની ત્રીજી નોંધનો સમાવેશ થાય છે, જેનો કુલ મેળવો રૂ.૧,૯૬,૬૩૨/- થાય છે. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે ફરીયાદીએ ડી.ઈ.પી.બી. નં. ૨૪૧૦૦૦૦૬૩૯ સંબંધિત રૂ.૯૪,૮૦૬/-ની નોંધ ૧૦/૧૨/૨૦૦૦ના રોજ સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરી હતી, જેને સંબંધિત ક્રેડિટ નોટ ૧૦/૧૨/૨૦૦૦ની તારીખનો છે. તેણે એ વાતનો ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ તે રકમનો કોઈ ક્રેડિટ નોટ ફરીયાદીને આપ્યો નહોતો અને તે પણ કે સામાવાળાએ આવી ક્રેડિટ નોટ જારી કરવા માટે કોઈને સત્તા આપી નહોતી. આ સાક્ષી અનુસાર, ફરીયાદીએ નવેમ્બર ૨૦૦૦ દરમિયાન સામાવાળાના ખાતામાં રૂ.૩૭,૪૬,૦૯૩/- ડેબિટ કર્યા છે અને તે સમયગાળા માટે જારી થયેલા ક્રેડિટ નોટો સામે ફરીયાદીના હિસાબ મુજબ રૂ.૩૪,૯૪,૩૨૪/- ની રકમ ડેબિટ કરવામાં આવી છે. તેણે એ સૂચનાનો ઇનકાર કર્યો કે ઉપરોક્ત રકમ સંબંધે સામાવાળાએ કોઈ ક્રેડિટ નોટ જારી કર્યા નહોતા અને તે પણ કે સામાવાળાએ તેવા ક્રેડિટ નોટો જારી કરવા માટે કોઈને સત્તા આપી નહોતી. ઉક્ત સાક્ષી અનુસાર, ડી.ઈ.પી.બી. નં. ૮૧૦૦૦૩૪૩૦ સંબંધિત રૂ.૨,૫૧,૭૬૯/-ની રકમ, જે નવેમ્બર

૨૦૦૦ દરમિયાન સામાવાળાના ખાતાના પુસ્તકોમાં ક્રેડિટ તરીકે દર્શાવવામાં આવી છે, તે ૧૨/૧૨/૨૦૦૦ના રોજ ફરીયાદીના ખાતાના પુસ્તકોમાં સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવી છે, કારણ કે તે ક્રેડિટ નોટ ૧૨/૧૨/૨૦૦૦ની તારીખનો હતો. તેણે એ સૂચનાનો ઇનકાર કર્યો કે ફરીયાદીએ સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરવા માટે કોઈ ક્રેડિટ નોટ જારી કર્યો નહોતો અથવા તે પણ કે સામાવાળાએ તે સંબંધે ક્રેડિટ નોટ જારી કરવા અથવા તેમની તરફથી પુષ્ટિ આપવા માટે કોઈને સત્તા આપી નહોતી. ઉક્ત સાક્ષી અનુસાર ડિસેમ્બર ૨૦૦૦માં કુલ રૂ.૨૫,૬૬,૬૧૬/-ની રકમ સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવી હતી અને તદનુસાર, તે રકમ ક્રેડિટ કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ આગળ એ વાતનો પણ ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ ફરીયાદીને અથવા અન્ય કોઈ વ્યક્તિને તે રકમ ડેબિટ કરવાની સત્તા આપી નહોતી. તેણે સ્વીકાર્યું કે ૦૨/૦૧/૨૦૦૧ની બે નોંધો દ્વારા કુલ રૂ.૪,૦૮,૯૫૯/- ડેબિટ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેવી જ રીતે સામાવાળાના ખાતામાં ક્રેડિટની નોંધ પણ કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ આગળ સ્વીકાર્યું કે એપ્રિલ ૨૦૦૧માં રૂ.૧૧,૪૭,૫૫૭/- સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવ્યા હતા અને તે સંબંધિત બધા ક્રેડિટ નોટો, જેઓ બધા ૧૮/૦૪/૨૦૦૧ના તારીખવાળા છે, તેમની નોંધ કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ એ વાતનો ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ પોતે એવી કોઈ ક્રેડિટ નોટ આપેલી નહોતી જેથી ઉક્ત રકમ સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરી

શકાય, અથવા તે પણ કે ક્રેડિટ નોટ જારી કરવા માટે તેમના (સામાવાળાના) અધિકૃત વ્યક્તિને સત્તા/અધિકાર આપવામાં આવ્યો નહોતો, અથવા પુષ્ટિ આપવા માટે સત્તા આપવામાં આવી નહોતી. ઉક્ત સાક્ષી અનુસાર મે ૨૦૦૧માં રૂ.૧૫,૨૮,૮૧૨/- સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવ્યા હતા અને ઉક્ત રકમ મે ૨૦૦૧ માસની વિવિધ તારીખોની નોંધોના આધારે ડેબિટ કરવામાં આવી હતી. તેણે એ સૂચનાનો ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ તેમ કરવા માટે તેમને અથવા કોઈ અધિકૃત વ્યક્તિ મારફતે કોઈ સત્તા આપી નહોતી અને કોઈને પુષ્ટિ માટે અધિકૃત કર્યો નહોતો. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે જુલાઈ ૨૦૦૧માં ૦૬/૦૭/૨૦૦૧ની નોંધોના આધારે રૂ.૨૫,૦૦,૬૩૭/-ની રકમ સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે ઉપરોક્ત તમામ નોંધોનો કુલ સરવાળો રૂ.૧,૧૮,૮૯,૬૩૭/- થાય છે, પરંતુ ફરીયાદીએ તે રકમ સામાવાળાના ખાતામાં સર્વથા ખોટી રીતે ડેબિટ કરી હતી, તે વાતનો ઇનકાર કર્યો. ઉક્ત સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે રૂ.૧૮,૯૬,૪૩૪.૬૩ની રકમ ૨૩/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ ચામ મરીન પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડના ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવી હતી, અને ફરીયાદીના હિસાબોમાં આંક ૧૦૮ ચાદીમાં દર્શાવ્યા મુજબ, તે રકમ સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરવામાં આવી હતી અને સામાવાળાએ તે રકમ ડેબિટ કરવા અંગે ફરીયાદીને લેખિત સૂચના આપી હતી, જે નં. નં. ૬૫ના પત્રમાં ઉલ્લેખિત છે. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે અનુક્રમ નં. ૬૫માં

સામાવાળાની સહી નથી, પરંતુ એ. એસ. કોરિયાની સહી છે. તેણે એ પણ સ્વીકાર્યું કે એ. એસ. પોરિયા સામાવાળા નં. ૧નો ભાગીદાર નથી, પરંતુ ઉક્ત સાક્ષી અને એ. એસ. પોરિયાએ મિલીભાગત કરીને સામાવાળા કંપની સામે ખોટા દસ્તાવેજો બનાવ્યા હતા અથવા અશોક પોરિયાને સામાવાળા કંપનીની તરફથી કોઈ વ્યવહાર કરવાની સત્તા નહોતી, તે વાતનો ઇનકાર કર્યો. તેણે એ પણ ઇનકાર કર્યો કે તેણે નાણાકીય સહાય તરીકે સામાવાળા કંપનીને રૂ.૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- ચૂકવ્યા નહોતા. તેણે એ પણ ઇનકાર કર્યો કે તે રકમ ચૂકવાય ત્યાં સુધી સામાવાળા સાથે ફરીયાદીના હિસાબોનું સમાધાન થયું નહોતું. તેણે એ વાતનો પણ ઇનકાર કર્યો કે ફરીયાદીએ દાવો દાખલ કર્યો ત્યાં સુધી સામાવાળાએ સમયાંતરે મૌખિક રીતે તથા પત્રો મોકલીને તેને હિસાબો મોકલવા જણાવ્યું હતું જેથી હિસાબોનું સમાધાન થઈ શકે, અને તેણે તે મોકલ્યા નહોતા. તેણે એ વાતનો પણ ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ તે સંબંધે લેખિત કરારોની નકલ પણ ફરીયાદી પાસેથી માગી હતી. તેણે એ સૂચનાનો પણ ઇનકાર કર્યો કે રૂ.૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- પ્રાપ્ત થયા પછી સામાવાળાએ આ રકમ હિસાબ તરફ એકમુષ્ટ તરીકે આપવાની વાત કહી હતી અને બાકી રકમના હિસાબો, અંતિમ હિસાબો નક્કી થયા પછી, સમાધાન કરાશે. તેણે એ પણ ઇનકાર કર્યો કે જ્યારે ફરીયાદીએ પૂછ્યું કે ફરીયાદીના પૈસાની ખાતરી શું રહેશે, ત્યારે સામાવાળાએ સુરક્ષા તરીકે રૂ.૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/-ના ચેકો અને વચનપત્રો આપ્યા હતા. તેણે

આગળ એ પણ ઇનકાર કર્યો કે ફરીયાદીએ પક્ષકારો વચ્ચેની પરસ્પર સમજણનો ભંગ કર્યો હતો અને વસૂલાત માટે તે ચેકો બેંકમાં રજૂ કર્યા હતા. તેણે એ પણ ઇનકાર કર્યો કે હિસાબો સંપૂર્ણપણે અંતિમ ન થાય/સમાધાન ન થાય ત્યાં સુધી ફરીયાદીને તે ચેકો બેંકમાં જમા કરાવવાની જરૂર નહોતી અથવા પરિસ્થિતિઓમાં સામાવાળા પાસેથી કોઈ રકમ બાકી નીકળતી નહોતી. તેણે સ્વીકાર્યું કે બધા વચનપત્રો અને ચેકોમાં સામાવાળાના ભાગીદાર પ્રેમજીભાઈની સહી છે અને પ્રેમજીભાઈએ વચનપત્રો અને ચેકો સિવાય ફરીયાદીના હિતમાં કોઈ સહી કરી નહોતી, પરંતુ આર.બી.આઈ. બોન્ડના પત્રમાં તેણે સહી કરી હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેણે (પ્રેમજીભાઈએ) બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સ અંગેના એમ.ઓ.યુ.માં સહી કરી હતી અને બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સ વેચ્યા હતા, જેના સંબંધમાં એમ.ઓ.યુ. છે, અને તેણે આર.બી.આઈ.ના બોન્ડસના સંબંધમાં પણ સહી કરી હતી, જે ફરીયાદીને આપવામાં આવ્યા હતા.

૨૦.૧૧ સાક્ષીએ આ વાતનો ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ ૩.૯ લાખ અને ૩.૨ લાખની રકમ ૨૩મી નવેમ્બર ૨૦૦૧ના રોજ ઈશ્વર બેચર, જે એક આંગડિયા પેઢી છે, તેના મારફતે વાદીને મોકલી હતી. તેણે સ્વીકાર્યું કે બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સશેર્સશેર્સના સંદર્ભમાં ૩.૧૯,૨૭,૦૦૦/-ની રકમ વાદી પાસેથી સામાવાળાને મળવાપાત્ર છે અને વાદીએ તેની ગોઠવણ/કપાત આપી છે. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે વાદી પેઢીને

આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ ઉપર વ્યાજરૂપે રૂ.૬,૮૩,૭૫૦/- મળ્યા હતા અને તેણે સામાવાળાને તેની ગોઠવણ/કપાત આપી છે. સાક્ષીએ વધુમાં આ પણ સ્વીકાર્યું કે રૂ.૭૦ લાખના આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ વાદી કંપનીની કસ્ટડીમાં હતા. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તે બોન્ડ્સનું હસ્તાંતરણ કરવા માટે સત્તા આપવામાં આવી નહોતી, તેથી વાદી તે રકમની ગોઠવણ/કપાત સામાવાળાને આપી શક્યો નહોતો. તેણે આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાને રૂ.૧૮,૨૯,૬૪૦/-ની ગોઠવણ/કપાત લેવાની હતી, જેના સંદર્ભમાં ચામ મરીનના ખાતામાંથી સામાવાળાના ખાતામાં ગોઠવણ/તબદીલી કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તે મેઘા માર્કેટિંગમાં કોઈ હોદ્દો ધરાવતો ન હતો. તેણે આ સૂચનનો પણ ઇનકાર કર્યો કે તેણે પોરિયા સાથે મળીને કાવતરું રચ્યું હતું અને વાદીના હિસાબોમાં દર્શાવવામાં આવેલા મેઘા માર્કેટિંગ, સૌમિલ કોર્પોરેશન અને ચામ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશન સાથે ૨૩/૦૭/૨૦૦૧ના વ્યવહારોના સંબંધમાં તે જ રકમ સામાવાળાના ખાતામાં ડેબિટ કરીને સામાવાળાને રૂ.૧૦,૮૯,૭૨૩/-નું નુકસાન કરાવ્યું હતું.

૨૦.૧૨ ઉપરોક્ત સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે માર્ક ૧૦૮/૭૪ના, આંક ૧૭૦ સાથે વાંચવાના દસ્તાવેજોમાં, બધી ત્રણ એન્ટ્રીઓ સામે, અર્થાત્ પાના નં. ૧ પર તા. ૧૮/૦૪/૨૦૦૧ના રોજ

રૂપિયા ૩,૫૮,૨૯૮/-, પાના નં. ૨ પર તા. ૦૫/૦૪/૨૦૦૧ના રોજ રૂપિયા ૧,૪૧,૦૬૮/-, અને પાના નં. ૩ પર તા. ૦૭/૦૬/૨૦૦૧ના રોજ રૂપિયા ૫,૭૩,૦૭૩, કુલ મળીને રૂપિયા ૧૦,૭૨,૪૩૯/-, અંગે સામાવાળાને રૂપિયા ૫,૩૬,૨૨૦/-નું નુકસાન થયું હતું. તેણે જણાવ્યું કે લાયસન્સોની કિંમત, જ્યારે વેચવામાં આવે, ત્યારે રૂપિયા ૧૬,૦૬,૬૫૯/- થાય છે, જ્યારે ઉપરોક્ત રકમ રૂપિયા ૫,૩૬,૨૨૦/- જેટલી ઓછી છે. તેણે આ બાબતનો ઇનકાર કર્યો કે તે દિવસે બજારભાવ ૧૦૮% હતો, જેના સામે વાદીએ ૭૨%ની ગણતરી કરી હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે સામાવાળાએ વાદીને ૭૨%નું ક્રેડિટ નોટ જારી કર્યું હોવાથી, વાદીએ ૭૨%ના દરે તેની ગણતરી કરી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં સ્પષ્ટીકરણરૂપે જણાવ્યું કે સામાવાળાએ ૭૨%ના દરે ગણતરી કરવા માટે વાદી સાથે કરાર કર્યો હતો અને તેથી તેનો બજારભાવ સાથે કોઈ સંબંધ નહોતો. તેણે આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે ૭૨%ના દર અંગે સામાવાળાએ વાદી સાથે કોઈ કરાર કર્યો નહોતો.

૨૦.૧૩ ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, વાદીએ દાવો દાખલ કર્યા પછી સામાવાળાને રૂ.૫,૧૭,૦૦૦/- ની રકમ ૦૪/૦૬/૨૦૦૨ના રોજ, રૂ.૧,૨૧,૦૦૦/- ની રકમ ૦૬/૦૭/૨૦૦૨ના રોજ અને રૂ.૧,૪૧,૦૦૦/- ની રકમ ૩૧/૦૭/૨૦૦૨ના રોજ, કુલ મળીને રૂ.૭,૮૯,૦૦૦/- ની જમા આપી હતી; અને દાવો દાખલ કરતાં પહેલાં

રૂ.૧૯,૨૭,૦૦૦/- સામે સામાવાળાને ૨૧/૦૩/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૧૧,૨૮,૦૦૦/- ની જમા પહેલેથી જ આપવામાં આવી હતી અને તે જ સામાવાળાના ખાતામાં જમા તરીકે પડતર હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે ઉક્ત રકમ ૦૧/૦૪/૨૦૦૨થી શરૂ થતા વર્ષમાં દર્શાવવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં દબાવે કહ્યું હતું કે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ પરના વ્યાજરૂપે રૂ.૬,૮૬,૭૫૦/- ની સમગ્ર રકમ દાવો દાખલ કર્યા પછી સામાવાળાને જમા આપવામાં આવી હતી અને તે રકમ ૧/૦૮/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૪૫,૦૦૦/- જમા કરીને, ૦૭/૦૮/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૩,૦૫,૦૦૦/- જમા કરીને, ૨૦/૦૧/૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૨,૦૮,૭૫૦/- જમા કરીને અને જથી ફેબ્રુઆરી ૨૦૦૨ના રોજ રૂ.૧,૨૫,૦૦૦/- જમા કરીને આપવામાં આવી હતી, જેનો કુલ સરવાળો રૂ.૬,૮૩,૭૫૦/- થયો હતો. તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે વાદીએ દાવો દાખલ કરવાની તારીખે તેની બાકી લેણી રૂ.૨,૪૦,૩૯,૨૩૨/- દર્શાવી હતી અને સામાવાળાને તમામ રકમોની જમા આપ્યા બાદ, દાવો દાખલ કરવાની તારીખે સામાવાળા પાસેથી રૂ.૨,૨૫,૫૬,૪૮૨/- ની રકમ બાકી અને પડતર હતી.

૨૦.૧૪ સાક્ષીએ આ વાતનો ઇનકાર કર્યો કે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો તે તારીખે, તેમજ જમાબંધી આપવામાં આવી તે તારીખે પણ, સામાવાળા પાસેથી વાદીને કોઈ રકમ બાકી નહોતી, અથવા અહીંના બંને પક્ષોએ

લેવાનાં અને આપવાનાં હિસાબનો તફાવત કાઢ્યા પછી રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ વાદી કંપની પાસેથી સામાવાળાને બાકી હતી. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં આ વાતનો પણ ઇનકાર કર્યો કે તેના દ્વારા દર્શાવેલ આ હકીકત કે સામાવાળાએ કેટલીક નિશ્ચિત દરે લાઈસન્સ ખરીદવા (વેચવા) માટે સંમતિ આપી હતી, એવી કોઈ ઘટના બની નહોતી અને કે તેણે તેવી વાતનો ઉલ્લેખ કર્યો નહોતો. તેણે આ વાતનો પણ ઇનકાર કર્યો કે વાદીને બજારના દરે વેચાયેલા લાઈસન્સમાંથી પ્રાપ્ત થયેલી પ્રીમિયમની રકમમાંથી માત્ર ૧૨ ટકા જ લેવાની હતી, જે વાદીને આપવામાં આવતા હતા, અથવા તે સંબંધિત મૂળ કરારો વાદી પાસે પડ્યા હતા. તેણે ચકાસણી દરમિયાન જણાવ્યું કે તમામ મૂળ દસ્તાવેજો તેની પાસે નહોતા. તેણે આ વાતનો ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળાએ વાદી પાસે તે કરારોની નકલીઓ માટે સતત માંગણીઓ કર્યા હોવા છતાં, તેણે તે પૂરી પાડી નહોતી. સાક્ષીએ પોતાની તરફથી જણાવ્યું કે તે કરારોની એક નકલ સામાવાળા પાસે હતી અને એક નકલ વાદી પાસે હતી. તેણે આ વાતનો ઇનકાર કર્યો કે વાદીને પ્રીમિયમની રકમમાંથી ૧૨% લેવાનું હતું અને તે મુજબ તમામ વ્યવહારોની રકમોની ગણતરી કરતાં રૂપિયા ૬,૦૫,૭૩૯/- ની રકમ સામાવાળા પાસેથી પ્રાપ્ય થાય છે.

૨૦.૧૫ ઉક્ત સાક્ષીએ જણાવ્યું કે આંક ૧૮૯ માં સામાવાળાની કોઈ સહી નહોતી, પરંતુ અશોક પોરિયાએ તેના પર સહી કરી હતી અને અશોક

પોરિયાએ કઈ તારીખે તે સહી કરી હતી તે જણાવવામાં તે અસમર્થ હતો. આંક ૧૮૭ અને આંક ૧૮૮ બંનેનો ઉલ્લેખ કર્યા બાદ, તેણે જણાવ્યું કે તે બંને પર સામાવાળાની કોઈ સહી નહોતી, પરંતુ અશોક કોરિયાની સહીઓ છે. તે સહીઓ ક્યારે કરવામાં આવી હતી તે તેને ખબર નહોતી અને એવું સાચું નહોતું કે વાદીએ અશોક પોરિયા સાથે મિલીભગત કરી હતી અને ત્યારબાદ આંક ૧૮૭ થી આંક ૧૮૯ માં તે સહીઓ મેળવેલી હતી. તેણે આ બાબતનો ઇનકાર કર્યો કે આંક ૧૬૨ ના પત્રમાં દર્શાવ્યા મુજબ, તે ડીઈપીબી સંબંધિત વેચાણ કરારની નકલ ૦૯/૦૪/૨૦૦૨ પહેલાં મોકલવા માટે, ૧૯૯૭ થી ૨૦૦૧ સુધી પેઢીના હિસાબોની પુષ્ટિ કરવા માટે લખવામાં આવ્યો હતો જેથી હિસાબોની શક્ય તેટલી વહેલી તકે પુષ્ટિ થઈ શકે, અને એ પણ સાચું નહોતું કે વાદીએ આંક ૧૬૨ ના પત્રનો કોઈ જવાબ આપ્યો નહોતો અને સીધી જ દાવો દાખલ કર્યો હતો. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેનો જવાબ ૨૩/૦૪/૨૦૦૨ ના રોજ આપવામાં આવ્યો હતો અને આંક ૧૫૬ ખાતે વાદીના તા. ૨૬/૦૪/૨૦૦૨ ના જવાબમાં એવું દર્શાવાયું હતું કે અહીંના પક્ષકારો વચ્ચેના મતભેદો ઉકેલાયા નહોતા. સાક્ષીએ સ્વપ્રેરિત રીતે સ્પષ્ટતા કરતાં જણાવ્યું કે તે સમય સુધી વાદીએ ૩ વખત લેજર ખાતાની નકલો (ઉદ્ઘરણો) સામાવાળાને મોકલી હતી, પરંતુ તેમની તરફથી કોઈ પૂછપરછ પ્રાપ્ત થઈ નહોતી, અને તેના જણાવ્યા મુજબ, માત્ર રૂ. ૧,૯૧,૧૨,૨૭૪.૪૭ નો ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ સુધી ચમ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ પાસેથી બાકી રહેલ તફાવતનો હિસાબ, જેમ

તેમનાં ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટે માર્ક ૧૦૮/૭૬ ખાતેના તેમના પત્રના પાના નં. ૨ પર દર્શાવ્યો હતો, અને આંક ૧૬૨ માં દર્શાવેલ રૂ. ૧,૮૯,૮૩,૬૫૬/- વચ્ચેનો હિસાબ સમજવાનો/પતાવટ કરવાનો બાકી રહ્યો હતો. સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે એ સાચું હતું કે તેણે તે હકીકતનો ઉલ્લેખ આંક ૧૫૬ ના પત્રમાં કર્યો નહોતો, જે અંગે તેણે પ્રશ્નના ઉત્તરમાં સ્વૈચ્છિક રીતે નિવેદન આપ્યું હતું, પરંતુ બંને દસ્તાવેજો રજૂ થયેલા હોવાથી કોઈ સ્પષ્ટીકરણ જરૂરી નથી.

૨૦.૧૬ સાક્ષીએ ઇનકાર કર્યો કે આંક ૧૫૬ ના પત્રમાં દર્શાવ્યા મુજબ ખાતાવહીના હિસાબો ૩ વખત મોકલવામાં આવ્યા હોવા છતાં, સામાવાળા તરફથી વાદીને કોઈ હિસાબપત્રક મળ્યું નહોતું, જેનો ઉલ્લેખ પેરા ૨ માં કરવામાં આવ્યો છે, અને જે, વાદીના જણાવ્યા મુજબ, લખાણની ભૂલ છે, કારણ કે વાદીને સામાવાળાનો એવો પત્ર મળ્યો હતો જેમાં ૨૦૦૦ સુધીના, અર્થાત્ ૩૧/૦૩/૨૦૦૦ સુધીના, હિસાબોની પુષ્ટિ કરવામાં આવી હતી. ઉક્ત સાક્ષી મુજબ, વાદીએ ૩૧/૦૩/૨૦૦૦ સુધીના હિસાબપત્રક સંબંધિત બાકી રકમની પુષ્ટિ માટે આંક ૧૫૬ દ્વારા વૈધાનિક માંગણી કરી હતી અને એ સાચું હતું કે આંક ૧૭૧ પર સામાવાળાની સહી નહોતી, પરંતુ તેમાં અશોક પોરિયાની સહી હતી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે આંક ૧૭૨ માં પણ સામાવાળાની સહી નહોતી, પરંતુ અશોક પોરિયાએ તેમાં મેનેજર – ફાઇનાન્સ તરીકે સહી કરી

હતી અને વાદીને આંક ૧૭૧ અને આંક ૧૭૨ ના પત્રો એકસાથે એક જ સમયે મળ્યા હતા. ઉક્ત સાક્ષી મુજબ, તે તબક્કે તેને યાદ નહોતું કે તે પત્રો વ્યક્તિગત રીતે પહોંચાડવામાં આવ્યા હતા કે ટપાલ દ્વારા મળ્યા હતા, અને તે એ પણ કહી શક્યો નહોતો કે તે પત્રો ૦૫/૦૯/૨૦૦૧ ના રોજ મળ્યા હતા કે તે તારીખ પહેલાં કે પછી મળ્યા હતા. ત્યારબાદ તેણે જણાવ્યું કે ઉપરોક્ત બન્ને પત્રો તેને ૦૭/૦૯/૨૦૦૧ પછી મળ્યા હતા અને ઉપરોક્ત તારીખ પછી તે પત્રો મળ્યાનો તેની પાસે કોઈ લેખિત પુરાવો નહોતો. તેણે કબૂલ્યું કે તે બન્ને પત્રોની પ્રથમ પંક્તિના મધ્યમાં “ડીઈપીબી” શબ્દ અંગ્રેજીમાં પેનથી લખવામાં આવ્યો હતો અને તેને યાદ નહોતું કે “ડીઈપીબી” એવું લખાણ તેની હાજરીમાં કરવામાં આવ્યું હતું કે તે લખાણ પહેલેથી જ લખાયેલું હોય તેવી સ્થિતિમાં તે પત્રો મળ્યા હતા. તેણે વધુમાં કબૂલ્યું કે તે બન્ને પત્રોમાં પત્રની શરૂઆત “ઉપરોક્ત વિષયના સંદર્ભે,” એવા શબ્દોથી થાય છે, જ્યારે પત્રોમાં “વિષય: હિસાબો” માં અન્ય કોઈ વિગત લખવામાં આવી નહોતી. જોકે, તેણે એનો ઇનકાર કર્યો કે તે બન્ને પત્રો વાદીના અમદાવાદ કાર્યાલયમાં અશોક પોરિયાની હાજરીમાં તૈયાર કરવામાં આવ્યા હતા અને વાદીએ અશોક પોરિયા સાથે મિલીભગત કરીને તે પત્રો બનાવટી તૈયાર કર્યા હતા. તેણે વધુમાં એનો ઇનકાર કર્યો કે આંક ૧૭૩ થી આંક ૧૮૪ દસ્તાવેજોમાં સામાવાળા ફર્મ અથવા તેના કોઈ ભાગીદારની સહી નહોતી. તેણે કબૂલ્યું કે આંક ૧૮૫ અને આંક ૧૮૬ માં સામાવાળા ફર્મ અથવા તેના કોઈ

ભાગીદારની સહી નહોતી, પરંતુ તેના મુજબ, પોરિયાએ મેનેજર – ફાઈનાન્સ તરીકે સહી કરી હતી.

૨૦.૧૭ સાક્ષીએ એ નકાર્યું કે સામાવાળાના ભાગીદાર પ્રેમજીભાઈએ આંક ૧૩૩ થી આંક ૧૪૯ સુધીના ચેકો સુરક્ષારૂપે આપ્યા હતા. જ્યારે તેની દૃષ્ટિ તેના સોગંદનામાના આંક ૧૫૫ પરના પેરા નં. ૧૨માં શપથપૂર્વક કરેલા નિવેદનો તરફ દોરવામાં આવી કે સામાવાળા નં. ૩એ ઉપરોક્ત ચેકો અમદાવાદ ખાતે ફરીયાદીને સુરક્ષારૂપે આપ્યા હતા, ત્યારે તેણે જણાવ્યું કે તે (ચેકો) સુરક્ષારૂપે આપવામાં આવ્યા ન હતા. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે આર.બી.આઈ.ના બોન્ડસ સુરક્ષારૂપે આપવામાં આવ્યા હતા. તેણે વધુમાં દઢપણે જણાવ્યું કે સામાવાળાએ ફરીયાદીને રૂપિયા ૧ કરોડના આર.બી.આઈ. બોન્ડસની ફોટોકોપીઓ આપી હતી અને પ્રોમિસરી નોટો તથા ચેકો લખી આપ્યા હતા. રૂપિયા ૧ કરોડના બોન્ડસની ફોટોકોપીઓ સામે, જણાવેલ સામાવાળાએ બાદમાં ફરીયાદીને રૂપિયા ૭૦ લાખના મૂળ બોન્ડસ મોકલ્યા હતા. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તે બોન્ડસ ટ્રાન્સફર ડીફ્સ વિના આપવામાં આવ્યા હતા અને તે બોન્ડસ, ટ્રાન્સફર થયા વિના, ફરીયાદી પાસે પડ્યા હતા. તેણે એ નકાર્યું કે માર્ક ૧૯૪/૧૦ પરનો પત્ર કરાર ન હતો. તેણે એ પણ નકાર્યું કે તે માત્ર અશોક કોરિયાની સહી હેઠળ લખાયેલ પત્ર હતો. તેણે સ્પષ્ટતા કરી કે તેને

અગાઉ પૂછાયેલા પ્રશ્નોમાં સામાવાળા સાથેના કરાર વિષે પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ સાક્ષીએ જણાવ્યું કે ફરીયાદીએ સામાવાળા સાથે કોઈપણ કરાર કર્યો જ ન હતો. જ્યારે સાક્ષીને માર્ક ૧૯૪/૧૯નો પત્ર બતાવવામાં આવ્યો, જે રમેશભાઈ કાનજીભાઈ ચામ દ્વારા લખાયેલ હતો અને જેના પર તેણે “પર” / “પ્રો” તરીકે પૂર્વપ્રત્યય સાથે સહી કરી હતી, ત્યારે સાક્ષીએ જણાવ્યું કે રમેશભાઈ સામાવાળા નં. ૧ પેઢીના ભાગીદાર હતા અને એ નકાર્યું કે તે માર્ક ૧૯૪/૧૯ કરાર ન હતો પરંતુ એક પત્ર હતો. તેણે એ પણ નકાર્યું કે સામાવાળાએ તેની પેઢી તરફથી આવો કોઈ પત્ર લખ્યો ન હતો. સાક્ષીએ વધુમાં એ નકાર્યું કે માર્ક ૧૯૪/૬૦ સામાવાળા સાથે કરવામાં આવેલ કરાર ન હતો અને તે અશોક કોરિયાની સહી હેઠળ લખાયેલ પત્ર હતો. તેણે એ પણ નકાર્યું કે આ જ તે કરાર ન હતો, જેને રજૂ કરવા માટે તેને જિરહમાં કહેવામાં આવ્યું હતું. તેણે સ્વીકાર્યું કે તે પત્રમાં સામાવાળાની સહી ન હતી, પરંતુ અશોક પોરિયાએ મેનેજર – ફાઈનાન્સ તરીકે તેના પર સહી કરી હતી, અને સાક્ષીએ જણાવ્યું કે કંપનીનો સિક્કો પણ લગાવવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં એ નકાર્યું કે માર્ક ૧૯૪/૬૭માં સામાવાળાની સહી ન હતી. તેણે એ પણ નકાર્યું કે તે પત્ર હતો અને કરાર ન હતો. તેણે એ પણ નકાર્યું કે માર્ક ૧૯૪/૮૮માં સામાવાળાની સહી ન હતી અને તે પત્ર હતો, કરાર ન હતો. તેણે વધુમાં એ નકાર્યું કે તે સામાવાળા દ્વારા લખાયેલ ન હતું અથવા આ જ તે કરાર ન હતો, જેની જિરહમાં માંગ કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં એ નકાર્યું

કે માર્ક ૧૯૪/૯૨ કરાર ન હતો, પરંતુ તે પત્ર હતો. સાક્ષીએ પોતાની તરફથી જણાવ્યું કે તેના પર ભાગીદાર તરીકે રમેશભાઈ ચામની સહી હતી. તેણે ખાસ કરીને એ નકાર્યું કે તે કોઈ પણ સમયે સામાવાળા પેઢીનો ભાગીદાર જ ન હતો અથવા જણાવેલ પત્ર સામાવાળા દ્વારા લખાયેલ ન હતો. ઉપરોક્ત ૬ પત્રો, માર્ક ૧૯૪/૧૦ થી માર્ક ૧૯૪/૯૨ સુધી, ને આંક ક્રમાંકો આપવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે અને હવે તેઓને અનુક્રમે સ્વીકારેલ આંક ૧૯૬ થી આંક ૨૦૧ તરીકે આપવામાં આવે છે. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે રૂપિયા ૬૧,૪૯,૧૪૬/-ની રકમ, જેને તેણે તેના સોગંદનામાના પાનું ૨૧ના પેરા ૨૯માં નાણાકીય ખર્ચ તરીકે દર્શાવી હતી, તે ૧૭/૦૮/૨૦૦૧ અને ૦૫/૦૯/૨૦૦૧ના રોજ કરવામાં આવેલ કરાર મુજબ ગણવામાં આવી હતી અને જણાવેલ નાણાકીય ખર્ચ રૂપિયા ૦.૧૩ પૈસા પ્રતિદિનના દરે ગણવામાં આવ્યો હતો. તેણે એ નકાર્યું કે નાણાકીય ખર્ચની રકમ દાવા અરજીમાં દર્શાવ્યા મુજબ બનતી ન હતી, પરંતુ તે નાની રકમ હતી.

૨૧. પાર્થિવ સી. દોશી, જે વાદી પક્ષના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ છે, તેઓએ પણ વાદી પક્ષ તરફથી સાક્ષી આપી હતી અને તેમનું મુખ્ય પરીક્ષણરૂપ સોગંદનામું સંક્ષેપમાં આ મુજબ છે:

૨૧.૧ સાક્ષીએ આંક ૧૦૮/૬૪ જોયો હતો, જે તેમના હસ્તાક્ષર હેઠળ તેમના દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રમાણપત્ર હતું. ઉક્ત પ્રમાણપત્ર એમ/એસ. ટ્રાઈડન્ટ (ઇન્ડિયા) લિ. ના હિસાબી પુસ્તકો અને અન્ય નોંધપોથીઓનું ૦૧/૦૪/૨૦૦૧ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ સુધીના સમયગાળા માટે અવલોકન કર્યા બાદ આપવામાં આવ્યું હતું અને તે જનું અવલોકન કર્યા પછી, સાક્ષીએ પ્રમાણિત કર્યું હતું કે ઉક્ત સમયગાળા દરમિયાન, એમ/એસ. ચામ મેરિન પ્રોડક્ટ્સ લિ., પોરબંદરના હિસાબમાં રૂપિયા ૧૮,૯૩,૬૬૪.૮૦ પૈસાની જમા નોંધ કરવામાં આવી હતી, જે સમકક્ષ રકમ એમ/એસ. ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજના હિસાબમાં ડેબિટ કરીને, એમ/એસ. ચામ મેરિન પ્રોડક્ટ્સ લિ. દ્વારા આપવામાં આવેલ તા. ૨૮/૦૭/૨૦૦૧ના પત્ર દ્વારા આપવામાં આવેલી લેખિત સૂચનાઓ મુજબ કરવામાં આવી હતી. તેમણે આગળ જણાવ્યું કે સંબંધિત જર્નલ નોંધનો હિસાબ કરવામાં આવ્યો હતો અને આવકવેરા રિટર્ન દાખલ કરતી વખતે યોગ્ય રીતે દાખલ કરાયેલા એમ/એસ. ટ્રાઈડન્ટ (ઇન્ડિયા) લિ.ના ઓડિટ થયેલા હિસાબોમાં તેનો વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો. સાક્ષીએ પ્રમાણિત કર્યું કે ઉક્ત પ્રમાણપત્રની વિગતો સાચી હતી. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, એમ/એસ. ચામ મેરિન પ્રોડક્ટ્સ લિ.નો તા. ૨૮/૦૭/૨૦૦૧નો ઉક્ત પત્ર આંક ૧૦૮/૬૫ પર હતો અને આંક ૧૮૫ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યો હતો તથા ટ્રાઈડન્ટ (ઇન્ડિયા) લિ.ની હિસાબી પુસ્તકોમાંથી લેજર હિસાબ

પણ આઈટમ નં. ૧૦૮/૬૬ પર રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. ઉક્ત લેજર હિસાબની સાક્ષીએ યોગ્ય રીતે તપાસ કરી હતી અને તેમણે તેના પર પોતાની સીલ મૂકી હતી તેમજ ઉક્ત હિસાબ પર પોતાના આરંભાક્ષરો પણ કર્યા હતા, જેને તેમણે ઓળખ્યો હતો.

૨૧.૨ ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેણે યાદી આંક ૧૦૮/૬૭ પર રજૂ કરાયેલ પ્રમાણપત્ર જોયું હતું. તેણે મે. ટ્રાઈડન્ટ (ઈન્ડિયા) લિ. ના હિસાબી પુસ્તકોનું ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૦૧ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ સુધીના સમયગાળા માટે અવલોકન કર્યું હતું અને હિસાબી પુસ્તકોનું અવલોકન કર્યા બાદ તેણે એ પ્રમાણિત કર્યું હતું કે ઉક્ત સમયગાળા દરમિયાન પોરબંદરના મે. ચામ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશનના ખાતામાંથી રૂપિયા ૧૧,૨૧,૯૪૮/- ની રકમ ડેબિટ કરવામાં આવી હતી અને તેની સમકક્ષ રકમ મે. ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજના ખાતામાં, મે. ચામ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ તારીખ ૨૮/૦૭/૨૦૦૧ ના પત્ર દ્વારા આપવામાં આવેલી લેખિત સૂચનાઓ મુજબ, ક્રેડિટ કરવામાં આવી હતી. સંબંધિત જર્નલ નોંધણીનો હિસાબ કરવામાં આવ્યો હતો અને આવકવેરા રિટર્ન દાખલ કરતી વખતે યોગ્ય રીતે દાખલ કરાયેલા મે. ટ્રાઈડન્ટ (ઈન્ડિયા) લિ. ના ઓડિટ થયેલ હિસાબોમાં તેનો સમાવેશ કરીને તેની વિચારણા કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે ચામ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશનનો તારીખ ૨૮/૦૭/૨૦૦૧ નો ઉક્ત પત્ર આંક

૧૦૮/૬૮ પર હતો, જે આંક ૧૮૬ હતો, અને તેણે તે પત્ર પણ જોયો હતો, જેમાં મેનેજર ફાઇનાન્સ અશોક પોરિયા દ્વારા યોગ્ય રીતે હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા. તેણે જણાવ્યું કે ઉક્ત પ્રમાણપત્ર સાથે, ઉક્ત પત્ર ચામ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશનના લેજર ખાતાની સાચી નકલ છે, જેની પણ તેણે ચકાસણી કરી હતી અને તે વસ્તુ નં. ૧૦૮/૬૮ પર હતી, અને તેણે ઉક્ત પત્ર પર પોતાની સીલ મારી હતી તથા તે જ પર પોતાના ઇનિશિયલ પણ કર્યા હતા.

૨૧.૩ સાક્ષીએ આગળ એમ પણ જણાવ્યું કે તેણે આંક ૧૦૮/૭૦નું પ્રમાણપત્ર જોયું હતું, જેના પર પી. દોશી એન્ડ એસોસિયેટની તરફથી તેની સહી છે અને ખાતાપુસ્તકો તથા એમ/એસ ટ્રાઇડન્ટ ઇન્ડિયા લિ.ના અન્ય અભિલેખોની ૦૧/૦૪/૨૦૦૧ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ દરમિયાનની તપાસ કર્યા બાદ તેણે તે પ્રમાણપત્ર આપ્યું હતું, અને ૨૬/૦૩/૨૦૦૨ તથા ૨૭/૦૩/૨૦૦૨ના રોજ એમ/એસ એમ આઇસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ દ્વારા ટ્રાઇડન્ટ (ઇન્ડિયા) લિ.ને જારી કરાયેલા રૂપિયા ૧,૯૦,૦૦,૦૦૦/-ના ફોરવર્ડ ચેક્સની જમા નોંધ કર્યા પછી, ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ની સ્થિતિએ રૂપિયા ૧,૧૨,૨૭૪-૪૭ પૈસાની ડેબિટ બેલેન્સ દર્શાવતું પોરબંદરના એમ/એસ એમ આઇસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજનું ખાતું તેણે પ્રમાણિત કર્યું હતું. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, રૂપિયા ૧,૯૦,૦૦,૦૦૦/-ના ઉક્ત ચેક્સ એપ્રિલ ૨૦૦૨ દરમિયાન

એમ/એસ ચેમ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજના બેન્કરે અનાદરિત તરીકે પરત કર્યા હતા, જેના પરિણામે રૂપિયા ૧,૯૧,૧૨,૨૭૪-૪૭ પૈસાનું ડેબિટ બેલેન્સ થયું હતું. સાક્ષીએ ઉક્ત પ્રમાણપત્ર પર પોતાનો સિક્કો પણ મૂકી હતી અને તેમાં સમાવિષ્ટ વિગતો સત્ય હોવાનું દબપણે જણાવ્યું હતું.

૨૧.૪ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેણે આંક ૧૦૮/૭૧ જોયો હતો, જે તેના હસ્તાક્ષર અને સીલ હેઠળ તેના દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રમાણપત્ર પણ છે. તેણે તે પ્રમાણપત્ર મેસર્સ ટ્રાઈડન્ટ ઇન્ડિયા લિમિટેડના ૧/૦૪/૨૦૦૦ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૧ સુધીના ગાળાના હિસાબની પુસ્તકો અને અન્ય નોંધપોથીઓની સમીક્ષા કર્યા બાદ આપ્યું હતું. તેણે પ્રમાણિત કર્યું હતું કે, દર્શાવેલ ગાળામાં, મેસર્સ ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ, પોરબંદરનું ખાતું રૂપિયા ૬૬,૬૬,૫૩૧/- થી ડેબિટ કરવામાં આવ્યું હતું, જે તે પ્રમાણપત્ર સાથે જોડાયેલ નિવેદન મુજબ, મેસર્સ ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ દ્વારા ટ્રાઈડન્ટ ઇન્ડિયા લિમિટેડને તેઓએ વેચેલ ડીઈપીબીના ડિસ્કાઉન્ટ/ડિફરન્સિયલ પ્રીમિયમની રકમ બાબતે જારી કરાયેલ વિવિધ ક્રેડિટ નોટ્સ સંદર્ભે હતું. તેના કહેવા મુજબ, તેના જણાવેલ પ્રમાણપત્ર સાથે જોડવામાં આવેલ નિવેદનમાં, ૧/૦૪/૨૦૦૦ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૧ સુધીના ગાળામાં ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ દ્વારા જારી કરાયેલ ડિસ્કાઉન્ટ/ડિફરન્સિયલ

પ્રીમિયમની રકમ સંબંધિત ક્રેડિટ નોટ્સની વિગતો, જે ટ્રાઈડન્ટ ઇન્ડિયા લિમિટેડમાં હિસાબમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી, દર્શાવવામાં આવી હતી. જણાવેલ સાક્ષીએ પ્રમાણિત કર્યું કે તે નિવેદન પર પણ તેના યોગ્ય હસ્તાક્ષર હતા અને જણાવેલ નિવેદન પર તેનું સીલ પણ હતું. ઉપરોક્ત બંને દસ્તાવેજોની વિગતો સાચી અને યોગ્ય છે.

૨૧.૫ સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે તેણે આંક ૧૦૮/૭૨ જોયો હતો. તેણે જણાવેલ પ્રમાણપત્ર આપ્યું હતું, જેના પર તેણે વિધિવત્ સહી કરી હતી અને જણાવેલ પ્રમાણપત્ર પર પોતાનો સિક્કો પણ મૂકી હતી. જણાવેલ પ્રમાણપત્ર એમ/એસ. ટ્રાઈડન્ટ (ઇન્ડિયા) લિ. ના ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૦૧ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ સુધીના સમયગાળા માટેના હિસાબી પુસ્તકો અને અન્ય નોંધપોથીઓની સમીક્ષા કર્યા બાદ આપવામાં આવ્યું હતું. તેણે ચકાસ્યું હતું કે જણાવેલ સમયગાળા દરમિયાન, પોરબંદરની એમ/એસ. ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજના હિસાબમાં, જણાવેલ પ્રમાણપત્ર સાથે જોડાયેલા હિસાબી નિવેદન મુજબ, ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ દ્વારા ટ્રાઈડન્ટ (ઇન્ડિયા) લિ. ને તેમના દ્વારા વેચાયેલ ડીઈપીબીની સેવા ચાર્જ/દર તફાવત રકમ સંબંધિત વિવિધ ક્રેડિટ નોટોના અનુસંધાને માત્ર રૂ. ૫૧,૮૩,૧૦૬/- જ ડેબિટ કરવામાં આવ્યા હતા. તેના પ્રમાણપત્ર સાથે જોડાયેલ નિવેદન પર પણ તેની વિધિવત્ સહી હતી અને જણાવેલ સમયગાળા માટે ચામ

આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ દ્વારા જારી કરાયેલ સેવા ચાર્જ/દર તફાવત સંબંધિત ક્રેડિટ નોટોની, જેનો હિસાબ ટ્રાઈડન્ટ ઇન્ડિયા લિ. એ કર્યો હતો, તેવી વિગતો તેમાં દર્શાવવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત બંને દસ્તાવેજોની વિગતો સાચી હોવાનું જણાવેલ સાક્ષીએ સમર્થન કર્યું હતું.

૨૧.૬ સાક્ષીએ ટ્રાઈડન્ટ (ઇન્ડિયા) લિ.ની પુસ્તકોમાં આંક ૧૦૮/૭૫ પર રજૂ કરાયેલ ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૦૧ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ દરમિયાનના ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજના ખાતાવહીના ખાતાનું અવલોકન કર્યું હતું. ઉક્ત ખાતાવહીનું ખાતું સાક્ષીએ મૂળ હિસાબી પુસ્તકોમાંથી નિયમિત રીતે ચકાસ્યું હતું અને તેની દરેક પાનાં પર તેણે પોતાની સીલ તેમજ પ્રારંભિક હસ્તાક્ષર પણ કર્યા હતા. તે જ ૧૧ પાનાંનું છે. ખાતાના અંતે એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે પક્ષકારના ખાતામાં ૨૬/૦૩/૨૦૦૨ થી ૨૭/૦૩/૨૦૦૨ દરમિયાન તેના ખાતામાં રૂ.૧,૮૦,૦૦,૦૦૦/- ના ચેક જમા કરવામાં આવે તે પહેલાં રૂ.૧,૮૧,૧૨,૨૭૪.૪૭ પૈસાનું ડેબિટ બેલેન્સ દર્શાવ્યું હતું. ઉક્ત સાક્ષી મુજબ, કારણ કે ચેકો વસૂલીને આધીન રહી તેના ખાતામાં જમા કરવામાં આવ્યા હતા, તેથી ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ના રોજ ખાતામાં રૂ.૧,૧૨,૨૭૪.૪૭ પૈસાનું ડેબિટ બેલેન્સ દર્શાવ્યું હતું. જો કે, ઉક્ત ચેકો પાછળથી અનાદરિત થયા હોવાથી ખાતામાં રૂ.૧,૮૧,૧૨,૨૭૪.૪૭ પૈસાનું ડેબિટ બેલેન્સ દર્શાય છે.

૨૧.૭ ઉક્ત સાક્ષીને આંક ૧૦૮/૭૭ બતાવવામાં આવ્યો, જે તેના હસ્તાક્ષર અને મુદ્રા હેઠળ તેના દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રમાણપત્ર પણ છે, અને તેણે પોતાના હસ્તાક્ષરની ઓળખ કરી. આ સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તેણે વર્ષ ૨૦૦૦-૨૦૦૧ અને ૨૦૦૧-૨૦૦૨ માટે એમ/એસ. ટ્રાઈડન્ટ (ઇન્ડિયા) લિ. ના હિસાબોની સમીક્ષા કરી અને તેની ચકાસણી કરી હતી અને તેને જાણવા મળ્યું કે ટ્રાઈડન્ટ ઇન્ડિયા લિ. એ વર્ષ ૨૦૦૦-૨૦૦૧ અને ૨૦૦૧-૨૦૦૨ દરમિયાન ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ પાસેથી કેટલાક ડીઈપીબી લાઈસન્સ ખરીદ્યા હતા. પક્ષકારો વચ્ચેના વ્યવહારોનો ક્રમ સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે કે ડીઈપીબી લાઈસન્સનું ખરીદાણ એવો દર રાખીને થયું હતું, જે ડીઈપીબી લાઈસન્સના નામમાત્ર મૂલ્ય કરતાં વધુ અથવા ઓછો હતો. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેને આપવામાં આવેલી માહિતી અને સમજાવટ મુજબ, તેણે આંક ૧૦૮/૭૭ ખાતેના તેના પ્રમાણપત્ર સાથે સંલગ્ન પરિશિષ્ટ ૧ થી ૬ સુધીના દસ્તાવેજોની તપાસ કરી હતી, જે તેમાં દર્શાવ્યા મુજબના દરે ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ અને ટ્રાઈડન્ટ (ઇન્ડિયા) લિમિટેડ વચ્ચે ડીઈપીબી લાઈસન્સ ખરીદવા માટેના કરારો છે. તેણે સંબંધિત સમયમાં ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ દ્વારા જારી કરાયેલ તમામ અનુસંગી ડેબિટ નોટો અને ક્રેડિટ નોટોની પણ તપાસ કરી હતી અને તેને જાણવા મળ્યું હતું કે કરાર મુજબની કિંમત સુધી પહોંચવા માટે ડેબિટ નોટો અને ક્રેડિટ નોટો કરારોને અનુરૂપ જારી કરવામાં આવી હતી. ઉક્ત

સાક્ષી મુજબ, તેથી પક્ષકારો ડેબિટ અને ક્રેડિટ નોટો જારી કરવાની એવી પદ્ધતિ અનુસરી રહ્યા હતા, જેના નેટ પરિણામે ટ્રાઈડેન્ટ (ઈન્ડિયા) લિમિટેડ દ્વારા ઉપરોક્ત કરારોમાં સંમત થયેલી કિંમતે ડીઈપીબી લાઈસન્સનું ખરીદાણ થતું હતું. આંક ૧૦૮/૭૭ ખાતેનું પોતાનું પ્રમાણપત્ર જારી કરતાં પહેલાં તેણે આધારભૂત દસ્તાવેજો સાથે હિસાબોના આ પાસાની પણ સંપૂર્ણ ચકાસણી કરી હતી.

૨૧.૮ ઉક્ત સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે ઉપરોક્ત સમયગાળા દરમિયાન, ટ્રાઈડેન્ટ (ઈન્ડિયા) લિમિટેડના હિસાબના પુસ્તકોમાં, તેના પ્રમાણપત્ર આંક ૧૦૮/૭૭ સાથે જોડાયેલા પરિશિષ્ટ ૧ થી ૬ માં દર્શાવ્યા મુજબ, ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ દ્વારા જારી કરાયેલા ઉપરોક્ત ડેબિટ તથા ક્રેડિટ નોટો સંપૂર્ણપણે પ્રતિબિંબિત થતા હતા. તેણે નિયમિત રીતે તેની ચકાસણી કરી હતી અને તે પછી પરિશિષ્ટો તૈયાર કરવામાં આવ્યા હતા. દરેક પરિશિષ્ટ પર તેના હસ્તાક્ષર હતા અને તેના પર તેની સીલ પણ મૂકવામાં આવી હતી. તેણે ઉક્ત દસ્તાવેજો પરના પોતાના હસ્તાક્ષરો ઓળખ્યા અને તેના જણાવ્યા મુજબ, દરેક ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સની ખરીદી સંબંધે જારી કરાયેલ ડેબિટ અને ક્રેડિટ નોટોના પરિણામે ઉભી થયેલી નેટ સ્થિતિ પણ હિસાબોમાં દર્શાવવામાં આવી હતી.

૨૧.૯ આ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેણે આંક ૧૦૮/૮૧ જોયો હતો, જે ૦૧/૦૪/૨૦૦૦ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૧ સુધીના સમયગાળા માટે ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજનું લેજર ખાતું હતું. તે ૧૩ પાનાંનું હતું, અને દરેક પાના પર તેના હસ્તાક્ષર હતા તથા તેણે ઉક્ત ખાતા પર પોતાની સીલ મૂકી હતી. તેણે જણાવ્યું હતું કે તેણે લેજરમાંથી મૂળ ખાતું જોયું હતું અને તેની ચકાસણી કરી હતી અને ત્યારબાદ તેણે પોતાના હસ્તાક્ષર અને સીલ મૂકી હતી અને તેની અંદરની વિગતો સાચી હતી.

૨૧.૧૦ ઉપરોક્ત વાદીની બીજી સાક્ષીની સામાવાળા દ્વારા જિરહ કરવામાં આવી હતી અને તેની જિરહનો સાર આ મુજબ રજૂ કરી શકાય:

૨૧.૧૧ સાક્ષીએ કબૂલ કર્યું કે, જે હિસાબોની તેણે તપાસણી કરી હતી તે વાદી કંપનીના હિસાબી વ્યવહારો અંગે તેને કોઈ વ્યક્તિગત જાણકારી નહોતી. તેણે કબૂલ કર્યું કે, વાદી કંપનીએ તેની પેઢીને આપેલા હિસાબના પુસ્તકોની ચકાસણી કર્યા પછી તે તપાસણીની પ્રક્રિયાનું પાલન કરતો હતો. તેણે કબૂલ કર્યું કે, ૦૧/૦૪/૨૦૦૦ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૧ સુધીના હિસાબો અંગેનો અહેવાલ રજૂ કરાયેલા હિસાબના પુસ્તકોના આધાર પર આપવામાં આવ્યો હતો. તેના સોગંદનામાના પાના નં. ૨ પર ઉલ્લેખિત ૦૧/૦૪/૨૦૦૧ થી ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ સુધીના હિસાબો તેની સમક્ષ રજૂ કરાયેલા હિસાબના પુસ્તકોના આધાર પર ચકાસવામાં આવ્યા

હતા અને તેની દ્વારા પ્રમાણિત કરવામાં આવ્યા હતા. તેણે આ પણ કબૂલ કર્યું કે, ચમ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજના તા. ૨૮/૦૭/૨૦૦૧ના પત્રના અનુસંધાને રૂપિયા ૧૧,૩૩,૯૪૮/- ની ડેબિટ-ક્રેડિટ નોંધ તેના સોગંદનામાના પાના નં. ૨ પર દર્શાવવામાં આવી હતી.

૨૨. વાદી પક્ષનો ત્રીજો સાક્ષી જેટીન્દ્ર રમણીકલાલ મહેતા હતો, જે વાદીનો એક નિયામક હતો, અને તેની મુખ્ય તપાસનો સાર આ મુજબ રજૂ કરી શકાય:

૨૨.૧ આ સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તે વાદી કંપનીના નિર્દેશક છે અને દાવાની વ્યવહારિક લેવડદેવડથી પરિચિત છે તથા તે અંગે તેમને વ્યક્તિગત જાણકારી છે. તેમને આંક ૧૯૪ પરની વાદી સાથે રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો બતાવવામાં આવ્યા હતા. તેમણે જણાવ્યું છે કે આંક ૧૯૪ માં નં. ૧ અને ૨ ની વસ્તુઓ તેમના અમદાવાદ કચેરીને સામાવાળા તરફથી પ્રાપ્ત થયેલ પત્રો છે અને તે સામાવાળાના હિસાબ વિભાગના એક શ્રી દીપક ગુપ્તા દ્વારા હસ્તાક્ષરિત છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે વાદી પક્ષના કેસના સમર્થનમાં પુરાવો આપનાર જતિનભાઈ જી. પારેખને તેમની જબાનીના પેરા ૩૬, પાનું ૩૦ મુજબ ઉક્ત બે દસ્તાવેજો રજૂ કરવા કહેવામાં આવ્યા હતા. તેમણે જણાવ્યું છે કે ઉક્ત પત્રોમાં રહેલ વિગતો સાચી છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે તા. ૧૦/૦૬/૨૦૦૨ ના પત્રમાં

કરાયેલ વિનંતિ મુજબ, ઉક્ત પત્રોમાં માંગવામાં આવેલ તમામ હિસાબો અગાઉથી જ સામાવાળાને મોકલી દેવામાં આવ્યા હતા અને કરારોની નકલ પણ મોકલવામાં આવી હતી.

૨૨.૨ આ સાક્ષીને આંક ૧૯૪/૩ અને આંક ૧૯૪/૪ પર રજૂ કરાયેલા પત્રો બતાવવામાં આવ્યા હતા અને તેણે જણાવ્યું છે કે, ઉક્ત પત્રોમાં ઉલ્લેખિત ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સોના હસ્તાંતરણ માટે તે પત્રો સામાવાળા દ્વારા અરજદારને આપવામાં આવ્યા હતા અને તે નિકાસ-આયાત નીતિ મુજબ હતા. તેણે જણાવ્યું છે કે, ડી.ઈ.પી.બી. સાથે સંલગ્ન અનુબંધમાં ઉલ્લેખિત સંબંધિત શિપિંગ બિલ્સ સાથે, તેમાં જણાવ્યા મુજબ, ઉક્ત બે પત્રો સાથે તે લાઈસન્સો જોડવામાં આવ્યા હતા. તેણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે, ઉક્ત પત્રો દ્વારા સામાવાળાએ તે બે પત્રોમાં ઉલ્લેખિત બે લાઈસન્સોના હસ્તાંતરણ બદલ સંપૂર્ણ અને અંતિમ ચુકવણી પ્રાપ્ત થયાની પુષ્ટિ કરી છે અને તે હસ્તાંતરણ નિશ્ચિત તથા અપરિવર્તનીય હતું.

૨૨.૩ આ સાક્ષીએ આગળ એવું પણ જણાવ્યું છે કે પ્રક્રિયા એવી હતી કે લાઈસન્સો પ્રાપ્ત થયા પછી, વાદી ઉક્ત લાઈસન્સનો માલિક બનતો અને તેને તેનો નિકાલ કરવાની હકદારી રહેતી. એ પણ આવશ્યક હતું કે ઉક્ત લાઈસન્સના ધારકની સહી તેના બેંકર દ્વારા ચકાસવામાં આવવી જોઈએ.

તે કિસ્સામાં, તે બેંક ઓફ બરોડા, એમ.જી. રોડ, પોરબંદર હતી. ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા અનુસાર, યોગ્ય રીતે ચકાસાયેલ સહી વિના, આ લાઈસન્સોનું હસ્તાંતરણ થઈ શકતું નહોતું. તેણે આગળ એવું પણ જણાવ્યું છે કે સામાવાળા નં.૧ ના પ્રમુખ તરીકે સહી કરનાર રમેશ કે. ચામની સહી પણ ઉક્ત બે પત્રો પર નિયમસર ચકાસવામાં આવી હતી અને બેંક ઓફ બરોડાના અધિકારીએ બેંક ઓફ બરોડાની પોતાની મહોર પણ મૂકી હતી અને તેના પર પોતાની સહી પણ કરી હતી.

૨૨.૪ આ સાક્ષીને આંક ૧૯૪/૫ થી ૧૯૪/૯ પર રજૂ થયેલા દસ્તાવેજો બતાવવામાં આવ્યા હતા અને તેણે જણાવ્યું છે કે તારીખ ૨૪/૦૩/૨૦૦૧ના આવરણ પત્ર સાથે ચાર ચેકો તે પત્ર સાથે વાદીને મોકલવામાં આવ્યા હતા. ઉક્ત પત્ર પર સામાવાળા નં. ૧ના નાણાં વ્યવસ્થાપક અશોક એસ. પોરિયા દ્વારા યોગ્ય રીતે હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે અને તેણે તે હસ્તાક્ષરની ઓળખ કરી છે. તેણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે સામાવાળા-કંપનીએ ઉક્ત પત્રો સાથે ચાર ચેકો પ્રાપ્ત કર્યા હતા અને ઉક્ત પત્રોની વિગતો સત્ય છે. તેણે જણાવ્યું છે કે તમામ ચારેય ચેકો પર રમેશ કે. ચામે હસ્તાક્ષર કર્યા હતા અને ઉક્ત ચેકો પર સામાવાળા નં. ૧ની રબરની સિક્કામોહર પણ લગાવવામાં આવી હતી અને રમેશ કે. ચામે ઉક્ત ચેકો પર ભાગીદાર તરીકે હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. તેણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે ત્યારબાદ ઉક્ત ચેકો એટલે કે આંક ૧૯૪/૬ અને

૧૯૪/૭ તેમની બેંક નૂતન નાગરિક સહકારી બેંક લિ.માં રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ તે જ ડ્રોઝી બેંક એટલે કે વિજયા બેંક, પોરબંદર દ્વારા અનાદરિત કરવામાં આવ્યા હતા અને તેથી વાદી કંપની તેની ચુકવણી મેળવી શકી નહોતી. બેંકનું પરત મેમો પણ ઉક્ત ચેકો સાથે રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું અને આ બે ચેકો પરત કરવાનો કારણ “અપૂરતી રકમ” તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. તેણે વિશેષરૂપે જણાવ્યું છે કે ઉક્ત મેમોમાં ક્યાંય પણ એવો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી કે રમેશ કે. ચામને ઉક્ત બે ચેકો પર હસ્તાક્ષર કરવાની સત્તા નહોતી.

૨૨.૫ આ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે અન્ય બે ચેક, અર્થાત્ આંક ૧૯૪/૮ અને આંક ૧૯૪/૯, જેઓ પર પણ સામાવાળા નં. ૧ ના ભાગીદાર તરીકે રમેશ કે. ચામે હસ્તાક્ષર કર્યા હતા, તેઓ પણ ઉક્ત પત્ર આંક ૧૯૪/૫ સાથે તેમને મોકલવામાં આવ્યા હતા. તે ચેકો પણ ચુકવણી માટે તેમના બેંકર એચ.ડી.એફ.સી. બેંક લિ. અમદાવાદ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. તેમ છતાં, અરજદાર આ બે ચેકોની રકમ મેળવી શક્યો નહોતો કારણ કે જે વિજય બેંક પર તે દોરવામાં આવ્યા હતા, તે બેંક દ્વારા તેઓ અનાદરિત કરવામાં આવ્યા હતા અને દર્શાવાયેલ કારણ “અપૂરતા ભંડોળ” હતું. આ સાક્ષીએ સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે આ બે બેંક મેમોમાં પણ એવું જણાવેલ નથી કે ચેકો રમેશ કે. ચામને ચેકો પર હસ્તાક્ષર કરવાની સત્તા ન હોવાને કારણે અનાદરિત કરવામાં આવ્યા

હતા. આ સાક્ષીએ ભાગીદાર તરીકે હસ્તાક્ષર કરનાર રમેશ કે. ચામના હસ્તાક્ષરોની પણ ઓળખ કરી હતી અને તે હેતુસર સામાવાળા નં. ૧ નો રબર સ્ટેમ્પ ઉપરોક્ત તમામ ચેકો પર મૂકવામાં આવ્યો હતો.

૨૨.૬ આ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે વાદી અને સામાવાળા વચ્ચેના વ્યવહારોમાં તેઓ જાણતા હતા કે રમેશ કે. ચામ તે પેઢીનો ભાગીદાર હતો અને સામાવાળા નં. ૧ પેઢી માટે અને તેની તરફથી ભાગીદાર તરીકે કાર્ય કરવાની તેને સંપૂર્ણ સત્તા હતી અને તે પોતાને પણ ભાગીદાર તરીકે રજૂ કરતો હતો. આ સાક્ષીએ સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે સામાવાળા નં. ૧ તરફથી વાદીને ક્યારેય કોઈએ એવું જણાવ્યું નહોતું કે રમેશ કે. ચામ ભાગીદાર નહોતો અથવા સામાવાળા નં. ૧ પેઢી માટે અને તેની તરફથી દસ્તાવેજો પર સહી કરવાની તેને સત્તા નહોતી.

૨૨.૭ આ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે દાવા સંબંધિત વ્યવહારોના અનુસંધાને તેમજ દાવાની બાકી રકમની વસૂલાતના અનુસંધાને તેણે પોરબંદરની વારંવાર મુલાકાત લીધી હતી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે તેણે સામાવાળાને અમુક પત્રો પણ સંબોધ્યા હતા અને તે પત્રો પણ આ કેસમાં યાદી આંક ૧૦૮/૨૭, ૨૮, ૨૯, ૩૧ અને ૩૨ સાથે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેણે ઉક્ત પત્રો પરની પોતાની સહી તેમજ તેના વિષયવસ્તુને સાચી હોવાનું ઓળખી બતાવ્યું છે.

૨૨.૮ આ સાક્ષીની પ્રતિપરીક્ષામાં, તેણે જણાવ્યું છે કે તે ફરીયાદી કંપનીનો ડિરેક્ટર છે અને ફરીયાદી કંપનીની બીજી એક કચેરી મુંબઈ ખાતે આવેલ છે, તે સાચું છે. તેણે જણાવ્યું છે કે તે મુંબઈ કચેરીના કાર્યો સંભાળે છે, જ્યારે જતીનભાઈ પારેખ અમદાવાદ કચેરીના કાર્યો સંભાળે છે અને તે મહિનામાં એક વાર અમદાવાદ આવતો હતો. તેણે સ્વીકાર્યું છે કે આ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો તે સમયે, તેણે અને જતીનભાઈએ મળીને તમામ આંકડાઓ નિશ્ચિત કર્યા હતા અને હકીકતો તૈયાર કરી હતી, અને ત્યારબાદ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. તેણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે આંક ૨૮૪ પરના તેના સોગંદનામાના પેરા નં. ૨ માં દર્શાવ્યા મુજબ, હિસાબો ૧૦/૦૬/૨૦૦૨ ના રોજ માંગવામાં આવ્યા હતા, જે તેણે તે પહેલાં જ સામાવાળાને મોકલી આપ્યા હતા. તેણે જણાવ્યું છે કે તેણે તે હિસાબો પોતાના તા. ૨૬મી એપ્રિલ ૨૦૦૨ ના પત્ર હેઠળ મોકલ્યા હતા અને આંક ૧૫૬ ના પત્રનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી તેણે જણાવ્યું કે તે પત્રના આધારે હિસાબો મોકલવામાં આવ્યા હતા. આંક ૧૬૫ નો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે સામાવાળાએ તા. ૧૦/૦૬/૨૦૦૨ ના પત્ર દ્વારા ફરીયાદી પાસેથી વર્ષ ૧૯૯૭-૯૬ (૧૯૯૬-૯૭) થી ૨૦૦૦-૨૦૦૧ સુધીના હિસાબો તેમજ ડી.ઈ.પી.બી. હકદારીના વેચાણ કરારોની નકલો માંગેલી હતી અને ફરીયાદીએ જણાવેલ તમામ દસ્તાવેજો મોકલી આપ્યા હતા, પરંતુ તેને તે અંગેની તારીખો તરત યાદ નહોતી અને ફરીયાદી પાસે તે અંગેનો કોઈ

દસ્તાવેજ પુરાવો નથી. આ સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સ અંગે કરારો દ્વારા કરવામાં આવેલા સોદાઓના મૂળ દસ્તાવેજો તેની પાસે જ રહેતા હતા અને તે બાબતે સ્ટામ્પ પેપર પર લખાણ કરવામાં આવતું હતું. આ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે જે કરારો કરવામાં આવતા હતા તેમાં બંને પક્ષો સહી કરતા હતા.

૨૨.૯ એક પ્રશ્નના જવાબમાં કે, જો કે આ હકીકત તેના જ જ્ઞાનમાં હતી કે તા. ૧૦/૦૬/૨૦૦૨ના દસ્તાવેજો સામાવાળાને મોકલવામાં આવ્યા હતા, તો તેનો ઉલ્લેખ દાવા અરજીમાં કેમ કરવામાં આવ્યો નથી, તેણે જણાવ્યું છે કે તે સમયે આ બાબત તેના જ્ઞાનમાં નહોતી. તેણે જણાવ્યું છે કે બેંક ઓફ બરોડાના પત્રો (શેર્સ), જે હકીકતનો ઉલ્લેખ તેના સોગંદનામાના પેરા ૪ માં કરવામાં આવ્યો છે, તે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો તે પહેલાં તેની કસ્ટડીમાં હતા.

૨૨.૧૦ બીજા એક પ્રશ્નના જવાબમાં કે શા માટે તે દાવા અરજીમાં ઉલ્લેખિત કરવામાં આવ્યું નથી, સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તે તેની જાણમાં નહોતું. તેણે વધુમાં સ્વીકાર્યું કે સોગંદનામાના પેરા ૫માં ઉલ્લેખિત ચેક્સ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો તે પહેલાંથી જ તેની કબજામાં હતા. તેણે આ પણ સ્વીકાર્યું કે તેનો ઉલ્લેખ દાવા અરજીમાં કરવામાં આવ્યો નહોતો. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે હાલ તેની જાણમાં નથી કે દાવા અરજીમાં એવો ઉલ્લેખ

કરવામાં આવ્યો નહોતો કે વાદી સામાવાળા પેઢીમાં ભાગીદાર હોવાનું માનીને રમેશ કે. ચમ સાથે વ્યવહાર કરતો હતો. જોકે, તેણે એવો સૂચન નકાર્યો કે વર્ષ ૧૯૯૭થી દાવો દાખલ કરવાની તારીખ સુધી રમેશ કે. ચમ સામાવાળા પેઢીમાં ભાગીદાર નહોતો. તેણે એ સૂચન પણ નકાર્યું કે પ્રથમ ડિરેક્ટર જતિન પારેખની જુબાની દરમિયાન જે ખામીઓ રહી ગઈ હતી તેને ઢાંકવા માટે તેનું સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવ્યું છે.

૨૩. પ્રેમજીભાઈ કાંજીભાઈ ચામ, સામાવાળા નં. ૩, સામાવાળા તરફથી એકમાત્ર સાક્ષી તરીકે હાજર રહ્યા. તેમના મુખ્ય પરીક્ષણના સોગંદનામાનો સારાંશ આ મુજબ કરી શકાય છે:

૨૩.૧ સાક્ષીએ જણાવ્યું કે સામાવાળા નં. ૧ ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ એક નોંધાયેલ ભાગીદારી પેઢી છે અને તેના નોંધણી અંગેનું પ્રમાણપત્ર આંક ૩૦૫ તરીકે રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. તેણે આગળ જણાવ્યું કે સામાવાળા નં. ૨ થી ૬ તેના ભાગીદારો છે અને તેઓ સિવાય તે ભાગીદારી પેઢીમાં અન્ય કોઈ ભાગીદાર નથી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે સામાવાળા નં. ૨, ૪ અને ૫ સ્ત્રી-સભ્યો છે અને સામાવાળા નં. ૬ એક ફેમિલી ટ્રસ્ટ હતું. ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, તેથી આ તમામ ૪ એકમો ભાગીદારી પેઢીના વ્યવસાયમાં કોઈ સક્રિય ભાગ લેતા નહોતા.

અને માત્ર તે એકલો જ તે ભાગીદારી પેઢીના વ્યવસાય તથા વહીવટમાં સક્રિય ભાગ લેતો હતો. સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે વ્યવસાય વ્યાપક હોવાને કારણે તથા હિસાબ-કિતાબ અંગે તેને પૂરતું જ્ઞાન ન હોવાને કારણે, તે કર્મચારીઓ પર વિશ્વાસ અને ભરોસો રાખીને વ્યવસાયના કારોબારનું સંચાલન કરતો હતો અને તે મુજબ, તે અંદાજે ૧૯૯૭થી વાદી સાથે લેવડદેવડ કરતો હતો. ઉક્ત સાક્ષીએ જણાવ્યું કે ભારત સરકારની નીતિ મુજબ ડીઈપીબી લાયસન્સો સામાવાળાને જુદા જુદા સમયે માલના મૂલ્યના પ્રમાણમાં આપવામાં આવતા હતા, જે માલ સામાવાળા સામાવાળા નં. ૧ પેઢીના નામે વિદેશી દેશોમાં નિકાસ કરતા હતા. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ડીઈપીબી લાયસન્સો બજારમાં કોઈ અડચણ કે અવરોધ વગર વેચી શકાય એવા હતા. ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, સામાવાળાએ વાદી સાથે એવો કરાર કર્યો હતો કે વાદી બજારભાવે વેચાનાર અને સામાવાળાના હિતમાં રહેલા ડીઈપીબી લાયસન્સોની મૂળ/કિંમતની રકમ કપાત કર્યા પછી રહેલી પ્રીમિયમ (નફા)ની રકમ પર ૧૨ ટકા મેળવશે, અને લાયસન્સોની મૂળ/કિંમતની રકમ તથા પ્રીમિયમની રકમના ૮૮ ટકા મુજબ ગણાતી રકમ સામાવાળાને પ્રાપ્ત થવાની હતી. ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, આ કરાર સ્ટેમ્પ પેપર પર કરવામાં આવ્યો હતો અને મૂળ કરાર વાદીની કબજામાં જ રહેતો હતો તથા તેની કોઈ નકલ સામાવાળા પાસે રહેતી નહોતી, અને વાદીના નિયામકો પર વિશ્વાસ રાખીને ઉપરોક્ત રીતે આવી લેવડદેવડ ચલાવવામાં આવતી

હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે વાદી અને સામાવાળા વચ્ચે પરસ્પર ખુલ્લો અને ચાલુ હિસાબ હતો અને વાદી સાથેની લેવડદેવડ ૨૦૦૨ સુધી થતી રહી હતી અને સામાવાળા તથા વાદી વચ્ચેના કોઈ હિસાબ અંતિમ કરવામાં આવ્યા નહોતા. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં સમજાવ્યું કે ક્યારેક સામાવાળાના વપરાશની રકમ વાદીના ખાતામાં જમા રહેતી હતી અને ક્યારેક વાદીની રકમ સામાવાળાના ખાતામાં જમા રહેતી હતી. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, સામાવાળા સમયાંતરે એકમુષ્ટ રકમો વાદીને મોકલતા હતા. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેવી જ રીતે, જરૂરિયાત મુજબ વાદી પણ સમયાંતરે એકમુષ્ટ રકમો સામાવાળાને મોકલતો હતો.

૨૩.૨ ઉક્ત સાક્ષીએ આગળ નિવેદન કર્યું કે ૩૧/૦૩/૨૦૦૨ના રોજની સ્થિતિએ હિસાબોમાં ફરિયાદી મુજબનું બાકી રહેલું શેષ સામાવાળા નં. ૧ના હિસાબી પુસ્તકોમાં દર્શાવેલા શેષ સાથે મેળ ખાતું ન હતું, અને હિસાબો મેળ ખાતા ન હોવાથી, સામાવાળાએ ૯મી એપ્રિલ ૨૦૦૨ના રોજ આંક ૧૬૨નો પત્ર ફરિયાદીને સંબોધીને મોકલ્યો હતો અને તે પત્રમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે તેઓએ અગાઉના વર્ષોના હિસાબના વિવરણો, એટલે કે ૧૯૯૭-૯૮થી ૨૦૦૦-૨૦૦૧ સુધીના, સામાવાળાને મોકલવા જોઈએ, જેથી શેષમાં જો કોઈ ફરક હોય તો તેનો નિકાલ કરી શકાય. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તે પત્રમાં સામાવાળાએ ફરિયાદીને અરજ કરી હતી કે ડીઈપીબી લાયસન્સના વેચાણ અંગે જે કોઈ કરારો

કરવામાં આવ્યા હોય તેની નકલો તાત્કાલિક સામાવાળાને મોકલે, જેથી હિસાબોની પુષ્ટિ કરી શકાય. સાક્ષીએ આક્ષેપ કર્યો કે ફરિયાદીને તે પત્ર મળ્યો હતો, છતાં તે પત્રમાં માંગ્યા મુજબ કોઈ પત્ર કે દસ્તાવેજો મોકલ્યા નહોતાં, અને ત્યારબાદ માત્ર એક મહિનાની અંદર જ ફરિયાદીએ સામાવાળા વિરુદ્ધ આ દાવો દાખલ કર્યો હતો.

૨૩.૩ સાક્ષીએ આગળ વધુ એમ જણાવ્યું કે આ દાવો દાખલ થયા પછી અને તેની જાણ થતાં, હિસાબોમાં છેડછાડ કરવામાં આવી હોવાનું તથ્ય સામાવાળાના ધ્યાન પર આવતાં, સામાવાળાએ ફરીયાદી સાથે થયેલ તેમના વ્યવહારો વિશે સાચી માહિતી મેળવવાનું કામ એક સ્વતંત્ર ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટને સોંપ્યું હતું અને તમામ હિસાબોની તેની પાસેથી તપાસ કરાવી હતી. ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, તેણે તમામ હિસાબો અને દસ્તાવેજોની તપાસ કર્યા બાદ સામાવાળા નં. ૩ને અહેવાલ રજૂ કર્યો હતો, જે તા. ૨૧/૦૨/૨૦૦૬ના રોજ આંક ૩૦૪ની યાદીમાં મુદ્દા નં. ૧ પર રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ફરીયાદી સાથેના વ્યવહારોના તમામ હિસાબો તે અહેવાલમાં દર્શાવવામાં આવ્યા છે અને કરાર હેઠળની રકમ સિવાય ફરીયાદીએ સામાવાળા પાસેથી વસૂલ કરેલી વધારાની રકમ પણ તેમાં દર્શાવવામાં આવી હતી. ઉક્ત સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, આ તપાસ બાદ સામાવાળાના ધ્યાન પર આવ્યું હતું કે તેની પેઢીના કર્મચારી અશોક પોરિયા અને ફરીયાદીના એક નિયામક

વચ્ચે સાંઠગાંઠ હતી અને તેઓએ મળીને સામાવાળાને અંધારામાં રાખ્યા હતા તથા વ્યવહારો સંબંધિત હિસાબોમાં ઘણી છેડછાડ કરી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં દઢપણે જણાવ્યું કે સામાવાળાએ તેમના કર્મચારી અશોક પોરિયા પાસેથી આ બધી છેડછાડ બાબતે સ્પષ્ટીકરણ માંગ્યું હતું, પરંતુ તેણે બહાનાં બતાવવાનું અને હિચકિચાટ દર્શાવવાનું શરૂ કર્યું હતું, અને જ્યારે તેને સમજાયું કે તેના દ્વારા આચરાયેલો કપટ બહાર આવી ગયો છે, ત્યારે તેણે સામાવાળાની સેવા છોડી દીધી હતી.

૨૩.૪ ઉક્ત સાક્ષી મુજબ, સામાવાળા નં. ૧ ભાગીદારી પેઢી છે અને સામાવાળા નં. ૨ થી ૬ તેના ભાગીદારો છે, અને તે ભાગીદારો સિવાય ભાગીદારી પેઢીના વ્યવહારોમાં પ્રવેશ કરવા માટે અથવા ભાગીદારી પેઢી ઉપર જવાબદારી ઊભી કરવા માટે તેમજ કોઈ કરાર અમલમાં મૂકવા અથવા બાંહેધરી આપવા અથવા સહી કરવા માટે કોઈ કર્મચારી અથવા અન્ય કોઈ વ્યક્તિને કોઈ સત્તા આપવામાં આવી નહોતી. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેમ છતાં, જો ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદારો સિવાયનો કોઈ કર્મચારી અથવા કોઈ વ્યક્તિ કોઈપણ વ્યક્તિના હિતમાં એવું કોઈ લેખન અથવા કરાર અમલમાં મૂકે, જેના કારણે ભાગીદારી પેઢીની જવાબદારી ઊભી થાય, અથવા જો તે કોઈ નાણાકીય વ્યવહારોમાં પ્રવેશ કરે જેના કારણે ભાગીદારી પેઢીની જવાબદારી ઊભી થાય, અથવા જો તે સહી કરે અથવા હિસાબોના સમાધાન અંગે કરારમાં પ્રવેશ કરે, તો તે

સામાવાળા અથવા ભાગીદારી પેઢી પર બંધનકર્તા ગણાવી શકાય નહીં. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેમની ભાગીદારી પેઢીમાં ફાઇનાન્સ મેનેજર અથવા પ્રેસિડેન્ટનું કોઈ પદ જ નહોતું. સામાવાળાના એકમાત્ર સાક્ષીએ દબપણે જણાવ્યું કે વાદીએ સાચી હકીકતો છુપાવીને અને સંપૂર્ણપણે ખોટી હકીકતો દર્શાવીને સામાવાળા વિરુદ્ધ ખોટો દાવો દાખલ કર્યો હતો અને સામાવાળા પાસેથી વાદીને એક પણ રૂપિયા બાકી નથી અને વિપરીત રીતે, પ્રતિદાવામાં ઉલ્લેખ્યા મુજબ, રૂ. ૬૭,૦૦,૪૮૯/- ની રકમ વાદી પાસેથી સામાવાળાને લેવાની છે.

૨૩.૫ ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ૧૯૯૯ થી ૨૦૦૨ દરમિયાન, ફરીયાદીએ ફાઇનાન્સ ચાર્જસના બહાને રૂ.૧,૨૮,૬૯,૮૪૧/- ખોટી રીતે વસૂલ કર્યા હતા અને કરાર મુજબ રૂ.૬,૦૫,૭૩૯/- ની રકમ સામાવાળા પાસેથી ફરીયાદીને મળવાપાત્ર તથા વસૂલપાત્ર હતી, જેના સંપૂર્ણ વિગત ઓડિટરના અહેવાલના પાનાં નં. ૧૯ થી ૨૨ ઉપર દર્શાવવામાં આવ્યા છે. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે ફરીયાદીએ સામાવાળા પાસેથી રૂ.૧,૩૪,૭૫,૫૮૦/- વસૂલ કર્યા હતા અને આ બંને રકમો વચ્ચેનો ફરક રૂ.૧,૨૮,૬૯,૮૪૧/- થતો હતો, જે રકમ ફરીયાદીએ સામાવાળાના હિસાબમાંથી સમાયોજિત કરવી અથવા કપાત કરવી જોઈએ હતી. ઉક્ત સાક્ષી મુજબ, ૧૭/૧૦/૨૦૦૦ થી ૦૬/૦૭/૨૦૦૧ દરમિયાન પ્રીમિયમ ચાર્જસના નામે ખોટા ક્રેડિટ નોટો

બનાવીને સામાવાળાના હિસાબમાં જે રકમો ડેબિટ કરવામાં આવી હતી, તેવી કોઈ રકમ સામાવાળાએ ફરીયાદીને ચૂકવવાની નહોતી અને તેથી આવા ક્રેડિટ નોટો જારી કરવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નહોતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે સામાવાળાએ પોતાની ફર્મ તરફથી આવા ક્રેડિટ નોટો જારી કરવા માટે કોઈને પણ સત્તા આપી નહોતી અને રમેશ કે. ચામ સામાવાળા નં. ૧ ની ભાગીદારી ફર્મનો ભાગીદાર પણ નહોતો, તેમજ આવા ક્રેડિટ નોટો જારી કરવાની સત્તા પણ તેને આપવામાં આવી નહોતી. સાક્ષી મુજબ, અશોક પોરીયા અને ફરીયાદીના ડિરેક્ટરે પરસ્પર સાંઠગાંઠથી આ બધા ક્રેડિટ નોટો ઊભા કર્યા અને બનાવટી બનાવ્યા હતા અને એવું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે સામાવાળાએ ૦૬/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ એસ્સાર સ્ટીલ લિ. પાસેથી રૂ.૯૮,૦૩,૧૩૪/- માં ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સ ખરીદ્યું હતું, અને વધુમાં એવું પણ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે ઉક્ત લાઈસન્સ તે જ દિવસે, એટલે કે ૦૬/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ, ફરીયાદીને રૂ.૯૮,૪૭,૮૯૭/- માં વેચવામાં આવ્યું હતું, અને તે વેચાણ વ્યવહાર સંબંધિત પ્રીમિયમ પેટે, ફરીયાદીએ તે જ દિવસે, એટલે કે ૦૬/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ, સામાવાળાના હિસાબમાં રૂ.૨૫,૦૬,૭૩૭/- ડેબિટ કર્યા હતા, તથા તે સંદર્ભે રમેશ કે. ચામના હસ્તાક્ષર ધરાવતો ક્રેડિટ નોટ રજૂ કર્યો હતો. સાક્ષી વધુમાં કહે છે કે આ હકીકતો જોતા, ફરીયાદીએ પ્રીમિયમ પેટે આવી વિશાળ રકમ વસૂલ કર્યાનું દર્શાવ્યું હતું, જેને કોઈ મૂર્ખ વેપારી પણ કોઈ પરિસ્થિતિમાં સમર્થન

ન આપે. સામાવાળા નં. ૩ એ દઢપણે જણાવ્યું કે તેમાંથી સ્પષ્ટ થાય છે કે ફરીયાદીના ડિરેક્ટર અને સામાવાળાના કર્મચારી, અર્થાત્ અશોક પોરીયાએ પરસ્પર સાંઠગાંઠ કરીને કેટલી હદ સુધી ગેરકૃત્યો કર્યા હતા અને ખોટા હિસાબો તૈયાર કર્યા હતા.

૨૩.૬ ઉક્ત સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું હતું કે વાદીએ સામાવાળાના હિસાબમાં ચામ મરીન પ્રોડક્ટ્સ લિ.ની રૂપિયા ૧૮,૨૯,૬૪૦/- ની ખોટી ડેબિટ સમાયોજન/હસ્તાંતરણની એન્ટ્રી કરી હતી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે વાદીએ હિસાબોમાં સામાવાળાને તે રકમનું સમાયોજન/કપાત આપવી જોઈતી હતી. સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું હતું કે સામાવાળાએ તે ડેબિટ સમાયોજન/હસ્તાંતરણ બાબતે ન તો વાદીને કોઈ પુષ્ટિ આપી હતી અને ન તો કોઈ લખાણ આપ્યું હતું, તેમજ આવા લખાણનું કાર્યાન્વયન કરવા અથવા આવી પુષ્ટિ આપવા માટે સામાવાળાએ કોઈ સત્તા પણ આપી નહોતી, અને જો અશોક પોરીયા અને વાદીના ડિરેક્ટરે પરસ્પર મિલીભગત કરીને આવું કોઈ લખાણ અથવા પુષ્ટિ ઉભી કરી હોય, તો સામાવાળાએ તેને માન્ય ગણ્યું નહોતું.

૨૩.૭ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે સામાવાળાની માલિકીના આર.બી.આઈ.ના રૂપિયા ૭૦,૦૦,૦૦૦/-ના બોન્ડ્સ વાદીના કબજામાં હતા અને વાદીએ તે મૂળ બોન્ડ્સ સામાવાળાને પરત કરવાના

હતા અથવા હિસાબોમાં તે રકમની સરભરાઈ/કપાત સામાવાળાને આપવાની હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે સામાવાળાએ બેંક ઓફ બરોડાના ૪૧,૦૦૦ શેર્સ વાદીને પ્રતિ શેર રૂપિયા ૫૭/-ના દરે વેચ્યા હતા અને વાદીએ તેની કુલ કિંમત રૂપિયા ૧૯,૨૭,૦૦૦/-ની સરભરાઈ/કપાત હિસાબોમાં સામાવાળાને આપવાની હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે વાદીએ સામાવાળાની તરફેથી આર.બી.આઈ.ના બોન્ડ્સ પર રૂપિયા ૬,૮૩,૭૫૦/-નું વ્યાજ મેળવ્યું હતું, જેની પણ હિસાબોમાં સરભરાઈ આપવી જોઈએ. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે વાદીએ એવું દર્શાવ્યું હતું કે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સો સામાવાળાની સહોદરી સંસ્થા ચામ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઈઝેશન પાસેથી ઊંચા દરે ખરીદવામાં આવ્યા હતા, જ્યારે ખરીદી નીચા દરે કરવામાં આવી હતી, અને આવું કરીને વાદીએ સામાવાળાને રૂપિયા ૧,૪૦,૬૪૭/-નું નુકસાન પહોંચાડ્યું હતું, જેની વિગતો આંક ૩૦૪ ચાદીની મુદ્દા નં. ૧ પર રજૂ કરાયેલ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલના પાના નં. ૩૩ પર દર્શાવવામાં આવી છે. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, વાદીએ તે રકમની પણ હિસાબોમાં સામાવાળાને સરભરાઈ/કપાત આપવાની હતી.

૨૩.૮ ઉક્ત સાક્ષીએ જણાવ્યું કે સામાવાળાએ કેટલીક ડીઈપીબી લાયસન્સિસ આદિત્ય એન્ટરપ્રાઇઝને વેચી હતી, અને આદિત્ય એન્ટરપ્રાઇઝે એ જ લાયસન્સિસ સામાવાળાને વધુ દરે વેચી હતી, અને

ત્યારબાદ સામાવાળાએ એ જ ડીઈપીબી લાયસન્સિસ ફરીથી વાદીને ઓછા દરે વેચી હોવાનું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ આ હકીકત આંક ૩૦૪ની વાદીમાં નં. ૧ ખાતે રજૂ થયેલા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલના પૃષ્ઠ નં. ૩૨ પર સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવવામાં આવી છે. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, આ તમામ હકીકતોને ધ્યાનમાં લેતાં, વાદીના ડિરેક્ટર અને સામાવાળાના કર્મચારી અશોક પોરિયા એ પરસ્પર સાંઠગાંઠ કરીને તે ખોટી એન્ટ્રીઓ કરી હતી, અને તે દ્વારા તેમણે સામાવાળાને રૂ.૨,૬૧,૮૭૫/- નું નુકસાન પહોંચાડ્યું હતું, જે રકમનો હિસાબોમાં વાદીએ સામાવાળાને સમાયોજિત કરવો જોઈએ.

૨૩.૯ ઉક્ત સાક્ષી વધુમાં નિર્દેશ કરે છે કે સામાવાળાએ ૨૨/૧૧/૨૦૦૨ના રોજ રૂપિયા ૯,૦૦,૦૦૦/- અને ૨૩/૧૧/૨૦૦૨ના રોજ રૂપિયા ૨,૦૦,૦૦૦/- આ રીતે કુલ રૂપિયા ૧૧,૦૦,૦૦૦/- રોકડમાં, પટેલ ઈશ્વર બેચરદાસ, ઓલ્ડ અંગડિયા [કુરિયર], પોરબંદર મારફતે મોકલ્યા હતા, જે વાદીને અગાઉથી જ પ્રાપ્ત થયા હતા. વાદીએ હિસાબોમાં તે રકમનું સમાયોજન/કપાત પણ સામાવાળાને આપવી જોઈતી હતી. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, આ રીતે રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/-ના સમગ્ર હિસાબની કુલ બાકી રકમ વાદી પાસેથી સામાવાળાને ચુકવવાની બાકી છે.

૨૩.૧૦ ત્યારબાદ, ઉક્ત સાક્ષીએ એવો દાવો કર્યો કે સામાવાળાએ વાદી પાસેથી રૂા. ૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- નાણાકીય સહાય તરીકે મેળવ્યા હતા તે હકીકત સાચી નહોતી, પરંતુ ઉક્ત રકમ તેમની પરસ્પર લેવડદેવડના હિસાબોની પતાવટ દરમિયાન એકમુષ્ટ રૂપે પ્રાપ્ત કરવામાં આવી હતી, જે તમામ લેવડદેવડના હિસાબોની પતાવટ કરતી વેળાએ હિસાબોમાંથી કપાત કર્યા બાદ સરભર કરવી આવશ્યક હતી. ઉક્ત સાક્ષીના કહેવા મુજબ, સામાવાળાએ અશોક પોરિયાને ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ અથવા જમી સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૧ના રોજ અમદાવાદ મોકલ્યો હતો તે હકીકત સાચી નહોતી અને વાદીએ અમદાવાદ ખાતે ૨૨/૦૭/૨૦૦૧ના રોજ અથવા જમી સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૧ના રોજ અશોક પોરિયા સાથે કોઈ ચર્ચા કે વાતચીત કરી હતી તે બાબત સંબંધિત, જે તમામ હકીકતો દાવા અરજીમાં દર્શાવવામાં આવી છે, તે ખોટી હતી. સાક્ષીના કહેવા મુજબ, વાદીએ દાવા અરજીમાં દર્શાવેલ કે સામાવાળાએ તેમને પ્રતિદિન ૦.૧૩ પૈસાના દરે નાણાકીય શુલ્ક ચૂકવવા માટે સંમતિ આપી હતી, તે હકીકત પણ ખોટી હતી. વધુમાં ઉક્ત સાક્ષીએ એવું જણાવ્યું છે કે સામાવાળાએ વાદી પાસેથી ઋણ તરીકે કોઈ રકમ ક્યારેય લીધી જ નહોતી અને તેથી નાણાકીય શુલ્કની કોઈ રકમ ચૂકવવાનો એવો કોઈ પ્રશ્ન જ ઉદ્ભવતો ન હતો. સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું છે કે નાણાકીય શુલ્ક બાબતે કોઈ જવાબદારી ઊભી કરવા માટે અશોક પોરિયાને કોઈ સત્તા પણ આપવામાં આવી નહોતી. સામાવાળાના સાક્ષીના કહેવા મુજબ, વાદીના નિર્દેશક

અને અશોક પોરિયાએ પરસ્પર મિલીભગત કરીને અને સામાવાળાને નુકસાન પહોંચાડવાના દુર્ભાવપૂર્વકના ઇરાદાથી ખોટા પત્રો આંક ૧૭૧ અને આંક ૧૭૨ બનાવટી રીતે તૈયાર કર્યા હતા. સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું છે કે સામાવાળાની તરફેથી આવા પત્રો લખવા માટે પણ કોઈ સત્તા આપવામાં આવી નહોતી અને જો અશોક પોરિયાએ વાદીના હિસાબોની પુષ્ટિ કરવા માટે કોઈ સહીઓ કરી હોય, તો તે પણ અશોક પોરિયાએ વાદીના નિર્દેશક સાથે મળીને કર્યું હતું, કારણ કે દાવો દાખલ થયો ત્યાં સુધી વાદી સાથેના સામાવાળાના હિસાબોની પતાવટ થઈ નહોતી, જે આંક ૧૬૨ના પત્ર પરથી જોઈ શકાય છે.

૨૩.૧૧ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે જે અવધિ દરમિયાન સામાવાળાના હિસાબો વાદી સાથે સમાધાન પામવાના હતા, તે દરમિયાન સામાવાળાને વાદી પાસેથી રૂ.૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- ની એકમુષ્ટ જમા મળેલી હતી અને સામાવાળાએ વાદીના નિયામકને જાણ કરી હતી કે આ રકમ હિસાબોના અંતિમકરણ સમયે સમાયોજિત કરવામાં આવશે અને જો કોઈ ચૂકવાપાત્ર કે પ્રાપ્તિપાત્ર રકમ રહેશે, તો તે બાબત પરસ્પર સમજણથી નક્કી કરવામાં આવશે. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, તે સમયે વાદીએ સાક્ષીને જાણ કરી હતી કે જ્યારે આવી મોટી રકમ એકમુષ્ટ ચૂકવવામાં આવી હોય, ત્યારે સામાવાળા નં.૩ – શપથપત્રકર્તાએ તેની સુરક્ષા તરીકે જુદી જુદી રકમોના વચનપત્રો આપવાના અને તે જ રીતે સુરક્ષા હેતુસર

સમાન રકમના ચેક પણ આપવાના. તેથી, આ સાક્ષીએ તે મુજબ તેમને સુરક્ષા હેતુસર વચનપત્રો અને ચેક આપ્યા હતા. સાક્ષી વધુમાં જણાવે છે કે વાદીના નિયામકે સ્પષ્ટ ખાતરી આપી હતી કે હિસાબોના અંતિમકરણ પછી જો સામાવાળા નં.૩ પાસેથી વાદીને કોઈ રકમ બાકી ન હોય, તો તે ઉક્ત વચનપત્રો અને ચેક તેને પરત આપશે. તેમ છતાં, વાદીએ તે વચનનો ભંગ કર્યો અને સામાવાળા નં.૩ ઉપર દબાણ લાવવા તથા સામાવાળા નં.૩ પાસેથી ખોટી રીતે રૂપિયા વસૂલ કરવા માટે તેણે તે ચેક બેંકમાં જમા કરાવ્યા અને વિનિમયયોગ્ય દસ્તાવેજ અધિનિયમની કલમ ૧૩૮ હેઠળ સામાવાળા નં.૩ વિરુદ્ધ ખોટી ફરિયાદ દાખલ કરી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેણે પોતાના હસ્તાક્ષરથી વાદીને આંક ૨૭૯ થી ૨૮૨ પત્રો લખ્યા હતા, પરંતુ તે પત્રોમાં ક્યાંય એવું દર્શાવવામાં આવ્યું ન હતું કે સામાવાળા નં.૩ એ ધિરાણ તરીકે રૂપિયા માંગ્યા હતા અને ન તો તેમાં એ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે નાણાકીય ખર્ચો કયા દરે ચૂકવવાનો હતો. વાદી આ પત્રોનો ખોટો અર્થઘટન કરવા માંગતો હતો.

૨૪. સામાવાળાના એકમાત્ર સાક્ષીની અરજદાર દ્વારા જરૂર કરવામાં આવી છે અને જરૂરમાં કરાયેલ નિવેદનનો સાર આ રીતે રજૂ કરી શકાય:

૨૪.૧ સાક્ષીએ કબૂલ કર્યું કે તે સામાવાળા પેઢીના ઉક્ત નામે વર્ષ ૧૯૭૬થી ધંધો ચલાવતો હતો અને માછલીની નિકાસનો ધંધો કરતા

હતા. તેણે જણાવ્યું કે રમેશભાઈ ચામ તેનો સગો નાનો ભાઈ હતો. વધુમાં, ચામ ફેમિલી ટ્રસ્ટ પણ સામાવાળા પેઢીમાં ભાગીદાર હતું. તેણે આગળ જણાવ્યું કે ચામ ફેમિલી ટ્રસ્ટ ટ્રસ્ટ ડીડના બંને અસ્તિત્વમાં આવ્યું હતું. તેણે કબૂલ કર્યું કે ઉક્ત ટ્રસ્ટના લાભાર્થીઓ તેમના પરિવારના સભ્યો છે. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે સામાવાળા ભાગીદારી પેઢી ચામ આઈસ એન્ડ કોલ્ડ સ્ટોરેજની અન્ય સંલગ્ન પેઢીઓ પણ છે. તેણે જણાવ્યું કે તેવી આશરે સાત પેઢીઓ છે, એટલે કે સાત સંલગ્ન પેઢીઓ છે અને દરેક એવી સંલગ્ન પેઢી અલગથી નોંધાયેલ છે. સાક્ષી જણાવે છે કે તેવી સંલગ્ન પેઢીઓના ધંધા સામાવાળા પેઢીના ધંધા જેવા જ સ્વરૂપના છે, અને અન્ય પેઢીઓના ધંધાનો સ્વભાવ અલગ છે. સાક્ષી અનુસાર, તેઓ કુલ ૫ ભાઈઓ છે અને તેમના ફેમિલી ટ્રસ્ટમાં તમામ પાંચ ભાઈઓના પરિવારોના સભ્યો લાભાર્થી નથી, પરંતુ કેટલાક છે અને કેટલાક નથી. સાક્ષી જણાવે છે કે રમેશભાઈ ચામ તેનો નાનો ભાઈ છે અને તે પરિવારનો સભ્ય છે. સાક્ષી કબૂલ કરે છે કે સામાવાળા પેઢી અને તેની સાથેની અનેક સંલગ્ન પેઢીઓ પોરબંદરમાં આવેલી છે. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે રમેશભાઈ ચામ સામાવાળા નં. ૧ ની પેઢીમાં કામ કરે છે અને તેને મદદરૂપ થાય છે. તેણે આગળ જણાવ્યું કે સામાવાળા નં. ૧ ની પેઢીનું કાર્યાલય પોરબંદરમાં આવેલું છે અને રમેશભાઈ પણ ઉક્ત કાર્યાલયમાં બેસે છે. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે રમેશભાઈ તેમની એક પેઢી, જે ચામ ફ્રેશ ફ્રિશ તરીકે ઓળખાય છે, તેમાં મુખ્ય ભાગીદાર છે અને

તેને સામાવાળા નં. ૧ ની પેઢીના ઉત્પાદન, મજૂરી અને ગુણવત્તા અંગે માહિતી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે રમેશભાઈને સામાવાળા નં. ૧ ની પેઢીના આશરે ૨૦ - ૨૫ ટકા નિકાસ ધંધા અંગે જાણકારી હતી, પરંતુ તેને સંપૂર્ણ જાણકારી નહોતી. સાક્ષી જણાવે છે કે સામાવાળા નં. ૧ ની સંલગ્ન પેઢીઓના મોટાભાગના કાર્યાલયો પોરબંદરમાં આવેલા છે. સાક્ષી જણાવે છે કે સ્ત્રી સભ્યોમાં તેની માતા કેસરબેનનો સમાવેશ થાય છે; સુશીલાબેન મારા નાના ભાઈની પત્ની છે; અને પ્રમીલાબેન રમેશભાઈની પત્ની છે. સાક્ષી જણાવે છે કે રમેશભાઈના પરિવારમાં બે દીકરીઓ અને એક દીકરો છે, તેમ છતાં તે સમયે તેને જાણ નહોતી કે રમેશભાઈના દીકરા અને દીકરીઓ ફેમિલી ટ્રસ્ટના લાભાર્થીઓ હતા કે નહીં.

૨૪.૨ આગળની પ્રતિપરીક્ષામાં, સામાવાળાના ઉક્ત એકમાત્ર સાક્ષીએ કબૂલ્યું કે સામાવાળા નં. ૧ ફર્મનો વાર્ષિક વ્યવહાર અંદાજે રૂપિયા ૬૦ થી ૭૦ કરોડ હતો. તેણે વધુમાં કબૂલ્યું કે તેઓ કેન મરીન પ્રોડક્ટ્સ તરીકે નિકાસનો ધંધો કરતા નથી, પરંતુ પ્રોસેસ એન્ડ પ્રોઝેક્શનના નામે નિકાસ કરે છે. તેણે કબૂલ્યું કે એક વર્ષ દરમિયાન હજારો લેવડદેવડ થાય છે, જેના સામે તેમને ઘણાં ડીઈપીબી લાયસન્સ પણ મળે છે. તેણે કબૂલ્યું કે તે એકલો જ એ લેવડદેવડ કરતો ન હતો, પરંતુ તેના ભાગીદારો અને અન્ય સ્ટાફ પણ એ લેવડદેવડ સાથે સંકળાયેલા હતા. સાક્ષીએ કબૂલ્યું કે તેનો

ભાગીદાર ડીઈપીબીની લેવડદેવડ સાથે સંકળાયેલો ન હતો, પરંતુ તેનો સ્ટાફ ડીઈપીબી લાયસન્સ મેળવવા માટે સરકાર સમક્ષની પ્રક્રિયા અનુસરતો હતો. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેમના સ્ટાફના લોકો બજારમાંથી ડીઈપીબી લાયસન્સ ખરીદવાની અને તે જ વેચવાની પ્રક્રિયામાં પણ કાર્યરત હતા. સાક્ષી કબૂલ કરે છે કે જ્યારે એ લોકોએ લાયસન્સ મેળવવાની અને તે વેચવાની પ્રક્રિયા અનુસરી, ત્યારે એવી પરિસ્થિતિમાં તેમણે તેની પરવાનગી મેળવી હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે ડીઈપીબી મેળવવા માટે પરવાનગી કેવી રીતે મેળવવી તેની પ્રક્રિયા તેને જાણતી નથી, પરંતુ તેના સ્ટાફના લોકો એ કામ કરતા હતા. સાક્ષીએ કબૂલ્યું કે અગાઉ ઉદ્દેખ મુજબ, રમેશભાઈ ચામ માત્ર ઉત્પાદન, તેની ગુણવત્તા અને મજૂરીનું જ કામ કરતા હતા અને તે સિવાય તેમને કચેરીના અન્ય કામનું જ્ઞાન નહોતું. સાક્ષીએ કબૂલ્યું કે ડીઈપીબીનું કામ કરવા અને તેમની ફર્મ તરફથી નાણાકીય લેવડદેવડ કરવા માટે તેણે રમેશભાઈ ચામ અને અશોક કોરિયાને સંપૂર્ણ સત્તા આપી હતી. તેણે એ વાતનો ઇનકાર કર્યો કે સામાવાળા ફર્મ ચામ આઈસના બેંક ખાતામાં લેવડદેવડ કરવા માટે રમેશભાઈને સંપૂર્ણ સત્તાઓ આપવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે ડીઈપીબી લાયસન્સ હસ્તાંતરિત કરવા માટે અધિકૃત હસ્તાક્ષરકારની જરૂર હતી, પરંતુ આવા હસ્તાક્ષર માટેની સત્તાધિકૃતિ, એટલે કે હસ્તાક્ષર સંબંધિત બાબતે, બેંકનું પ્રમાણીકરણ આવશ્યક હતું તે તેને ખબર નહોતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે જૂન ૨૦૦૧ પહેલાં થયેલી

તમામ લેવડદેવડમાં રમેશ ચામે ડીઈપીબીના હસ્તાંતરણ પત્રમાં પ્રમાણીકરણ આપ્યું હતું તે બાબત તેની જાણમાં નહોતી. સાક્ષીને આંક ૨૯૭ બતાવવામાં આવ્યો અને તે જોઈને તેણે જણાવ્યું કે હસ્તાંતરણ પત્રમાં રમેશ કે. ચામના હસ્તાક્ષર હતા અને તેમાં બેંકનું પ્રતિક્ષેપ પ્રમાણીકરણ પણ હતું. આંક ૨૯૮ નો ઉલ્લેખ કર્યા પછી સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેમાં પણ એ જ વિગતો આપવામાં આવી હતી. સાક્ષીને ડીઈપીબી હસ્તાંતરણ પત્ર સંદર્ભ નં. ૨૪૧૪૦૦૦૦૫૧૯ બતાવવામાં આવ્યો અને તેણે જણાવ્યું કે તેમાં રમેશ ચામના હસ્તાક્ષર હતા અને તેમાં બેંકે પ્રતિક્ષેપ પ્રમાણીકરણ કર્યું હતું. એ જ રીતે, અન્ય બે ડીઈપીબી હસ્તાંતરણ પત્રો સામાવાળાના એકમાત્ર સાક્ષીને બતાવવામાં આવ્યા, જેઓએ જણાવ્યું કે તે તેમના કચેરીના હતા. સાક્ષીએ એ તમામ ત્રણ પત્રો તેમના કચેરીના હોવાનું કબૂલ્યું અને સામાવાળાના વકીલના વાંધા સાથે તેમને આંક નંબરો આપવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, એ દસ્તાવેજોને આંક ૩૧૦ થી ૩૧૨ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યા. સાક્ષીએ એ પણ કબૂલ્યું કે તેને બતાવવામાં આવેલા આંક ૩૦૦ માં તથા આંક ૩૦૩ સુધીના ચેકોમાં રમેશભાઈ ચામના હસ્તાક્ષર છે.

૨૪.૩ સાક્ષીએ કબૂલ કર્યું કે ઉપરોક્ત ત્રણેય ચેક સંબંધિત પરત મેમોમાં ચેક પરત કરવાની કારણ તરીકે “અપૂરતા નાણાં” દર્શાવવામાં આવ્યું

હતું. આંક ૩૦૦ થી ૩૦૩ ચેક સાથેના ચેક પરત મેમોમાં કરવામાં આવેલા નોંધાંકનને અલગ આંક નંબર આપવામાં આવેલો નથી, તેથી દરેક મેમોને અપાયેલો આંક નંબર સંયુક્ત આંક નંબર તરીકે ગણવામાં આવે છે. ઉક્ત સાક્ષીને આંક ૨૯૯ દર્શાવવામાં આવ્યો, જે તેમના કાર્યાલયનો એક પત્ર છે. ઉક્ત સાક્ષીએ જણાવ્યું કે પત્રમાં ઉલ્લેખિત ચાર ચેક તે પત્ર સાથે મોકલવામાં આવ્યા હતા. સાક્ષીએ કબૂલ કર્યું કે તેના નીચે અશોક એસ. પોરિયા ની સહી છે, તેમ છતાં સાક્ષીએ સ્પષ્ટ કર્યું કે તેમાં છપાયેલ ‘ફાઈનાન્સ મેનેજર’ નું પદ તેમની પેઢીમાં અસ્તિત્વમાં નહોતું. સાક્ષીએ એ બાબતનો ઇનકાર કર્યો કે રમેશભાઈ ચામ અને અશોક પોરિયા ને પણ, જેમ તેમને ડીઈપીબી લાયસન્સો હસ્તાંતરિત કરવાની સત્તાઓ હતી તેમ, ચેક લખવાની સત્તાઓ પણ હતી.

૨૪.૪ આંક ૧૨૦ સાક્ષીને બતાવવામાં આવ્યા પછી, તેણે સ્વીકાર્યું કે તેમાં તેની સહી દેખાય છે. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે ટ્રાઈડન્ટ, એટલે કે અરજદારના પક્ષે ડીઈપીબીના હસ્તાંતરણ બાબતની નોંધ તેમાં હતી. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે આંક ૧૨૦ના આધારે તેમણે ડીઈપીબીનું હસ્તાંતરણ અરજદાર કંપનીના પક્ષે કર્યું હતું. સાક્ષીને તા. ૦૨/૦૮/૨૦૦૧નું પત્ર બતાવવામાં આવ્યું અને તેણે જણાવ્યું કે તે હસ્તાંતરણપત્રમાં રમેશ કે. ચામની સહી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેમાં ઉલ્લેખિત ડીઈપીબી લાઈસન્સનો વ્યવહાર આંક ૧૨૦ના પત્રમાં દર્શાવવામાં આવ્યો છે, જેના

નીચે તેની સહી છે અને તા. ૦૨/૦૮/૨૦૦૧નું તે પત્ર હવે આંક ૩૧૩ તરીકે નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે. સાક્ષીએ આ બાબત નકારી કે તેની જાણ મુજબ રમેશ કે. ચામ અને અશોક પોરિયા પાસે તેમની પેઢીની તરફથી ડીઇપીબી લાઇસન્સનું હસ્તાંતરણ કરવા તથા નાણાકીય વ્યવહારોમાં પ્રવેશવા સત્તાઓ હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે જૂન ૨૦૦૧ પહેલાં બજારમાંથી ખરીદવામાં આવેલા ડીઇપીબી લાઇસન્સ અંગેનો નિર્ણય તેણે લીધો ન હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે અશોક પોરિયાએ કદાચ તે નિર્ણય લીધો હોઈ શકે. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે અશોક પોરિયાએ બજારમાંથી ખરીદેલા ડીઇપીબી લાઇસન્સ, અશોક પોરિયાને તે ખરીદવાની સત્તા નહોતી એવું જણાવીને, તેમના મૂળ માલિકોને પરત કરવામાં આવ્યા ન હતા. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, તે વ્યવહારો અંગે રમેશભાઈ ચામને કોઈ જાણ નહોતી. સાક્ષીને ડેબિટ નોટ્સ આંક ૨૦૨, ૨૦૪, ૨૦૬, ૨૦૮ વગેરે બતાવવામાં આવ્યા અને તેણે સ્વીકાર્યું કે તે બધામાં રમેશ કે. ચામની સહી છે. સાક્ષી એ કહી શક્યો નહીં કે તે ડેબિટ નોટ્સ અંગે અરજદાર પેઢીને સંબોધિત પત્રમાં દર્શાવાયેલા દરો ખરીદીના દરો હતા કે વેચાણના દરો, કારણ કે તેમાં તેનો કોઈ ઉલ્લેખ નહોતો. સાક્ષી વધુમાં એ પણ કહી શક્યો નહીં કે તેમાં દર્શાવાયેલા દરોની જાણ રમેશ ચામને કેવી રીતે થઈ હતી.

૨૪.૫ ત્યારબાદ સાક્ષીને માર્ક ૩૧૮/૧ થી ૩૧૮/૧૨ બતાવવામાં

આવ્યા અને તેમનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી તેણે જણાવ્યું કે તે રમેશભાઈ કે. ચામની સહી ધરાવતા પત્રો હતા. તેમનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, સાક્ષીએ જણાવ્યું કે સહી રમેશ કે. ચામની સહી જેવી લાગે છે. સામે પક્ષના વકીલના વાંધા સાથે તે દસ્તાવેજોને આંક નંબરો ફાળવવાનો હુકમ કરતાં, તેમને આંક નં. ૩૨૦ થી ૩૩૧ તરીકે ફાળવવામાં આવ્યા. સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું કે ચામ આઈસ ફર્મે વાદી પાસેથી કોઈ નાણાકીય સહાય લીધી નહોતી. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે તેણે ઋણ સંબંધિત દાવાકીય વ્યવહારો અંગેની વાટાઘાટોમાં કોઈ ભાગ લીધો નહોતો. સાક્ષીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું કે વાદી પાસેથી કોઈપણ રકમનું ઋણ મેળવવા માટે તેણે દસ્તાવેજોમાં સહી કરી નહોતી. તેણે સ્વીકાર્યું કે ઋણ સંબંધે તેણે કોઈપણ સ્ટેમ્પ પેપર પર કોઈ કરાર કર્યો નહોતો. સાક્ષીએ ૧૨ ટકા વ્યાજની વસૂલાત અંગે કોઈ કરાર હતો તે નકારી કાઢ્યું. જોકે, સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે તેણે તે કરારમાં સહી કરી હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેણે વ્યાજ અંગે કરાર કર્યો હતો, પરંતુ ઋણ અંગે કોઈ કરાર કર્યો નહોતો. સાક્ષીના કહેવા મુજબ, તે કરાર ડી.ઈ.પી.બી. પર મળવાપાત્ર પ્રીમિયમની રકમ પરના વ્યાજ અંગેનો હતો અને તે દિવસ સુધી તેણે વ્યાજ અંગે વાદી કંપનીને કોઈ પત્ર લખ્યો નહોતો, કારણ કે કરાર કરવામાં આવ્યો હતો. સાક્ષીએ નકાર્યું કે તેને ઋણ સંબંધિત કરાર કરવામાં આવ્યો હતો તેવી જાણ હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે ૧૨ ટકા વ્યાજ અંગેનો કરાર દાવામાં સમાવેશ પામેલી ઋણ વ્યવહાર સાથે કોઈ સંબંધ ધરાવતો નહોતો.

સાક્ષીએ તેના દ્વારા જણાવ્યા મુજબનો કોઈ કરાર અસ્તિત્વમાં હતો એવો સૂચન નકારી કાઢ્યો. સાક્ષીને આંક ૧૦૯ થી ૧૧૮ હૂંડીનામા બતાવવામાં આવ્યા, જેમાં ઉલ્લેખ છે કે તેણે રકમ ઉછીની લઈને તે બનાવ્યા હતા. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે એ જ રીતે તેણે, સામાવાળાએ, વાદીને આંક ૧૦૯ થી આંક ૧૧૮ ચેક્સ આપ્યા હતા. તે ચેક્સને આંક ૧૦૯ થી ૧૧૮ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યા હતા.

૨૪.૬ સાક્ષીએ વધુમાં કબૂલ કર્યું કે આંક ૧૩૩ નો ચેક આંક ૧૩૪ ના મેમો મુજબ પરત કરવામાં આવ્યો હતો. તેણે કબૂલ કર્યું કે એ જ રીતે બાકીના આંક ૧૩૫ થી આંક ૧૪૯ સુધીના ચેકો પણ પરત મેમો સાથે અપુરતા ભંડોળના કારણે પરત કરવામાં આવ્યા હતા. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે જુદી જુદી તારીખોએ સ્ટેમ્પ પેપર પર તેમણે ફરીયાદી સાથે જે કરારો કર્યા હતા, તેમની તારીખ તેને તરત યાદ નહોતી. સાક્ષીએ એવો કોઈ કરાર અસ્તિત્વમાં હતો તે નકારી કાઢ્યું.

૨૪.૭ સાક્ષીએ વધુમાં કબૂલ કર્યું કે પોતાની મુખ્ય પરીક્ષણની પેરા ૪ માં તેણે ૮૮ ટકા રકમ અંગે ઉલ્લેખ કર્યો હતો. તેમાં એવો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે ડી.ઈ.પી.બી. પરની પ્રીમિયમ રકમમાંથી ૮૮ ટકા રકમ તેઓને પ્રાપ્ય હતી અને ૧૨ ટકા રકમ ફરીયાદીને ચૂકવવાપાત્ર હતી. સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે ફરીયાદી આ પરવાનો પરવાના

મૂલ્યના ૮૮ ટકાના દરે ખરીદી શકતો હતો.

૨૪.૮ સાક્ષીએ આગળ કબૂલ કર્યું કે દાવો દાખલ થયા પછી, અગાઉના હિસાબો મુજબ સામાવાળાને બાકી પડતી રકમ અંગે તેમણે વાદી કંપનીને કોઈ પત્ર લખ્યો નહોતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે અગાઉ પણ એવો કોઈ પત્ર લખવામાં આવ્યો નહોતો. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તે દિવસ સુધી આ કાગળો અદાલતમાં રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા તેની તેને કોઈ જાણ નહોતી. વાદીએ સામાવાળાએ વાદી કંપની પાસેથી લીધેલી રૂ.૨,૧૫,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ પરત આપવા માટે સામાવાળા પાસે સતત માંગણી કરી હતી તે સૂચનને સાક્ષીએ નકાર્યું. ઉક્ત રકમની માંગણી કરવા વાદી કંપનીના વ્યક્તિઓ પોરબંદર પણ આવ્યા હતા તે બાબત પણ સાક્ષીએ નકારી. સાક્ષીએ કબૂલ કર્યું કે જીતુભાઈ તેની સાથે વાત કરવા માટે ૧૪/૦૩/૨૦૦૨ના રોજ પોરબંદર આવ્યા હતા. જીતુભાઈએ તેને બાકી રહેલી રકમ પરત આપવા કહ્યું હતું અને તે બદલ સાક્ષીએ શક્ય તેટલી વહેલી તકે રકમ પરત કરી દેવાની ખાતરી આપી હતી, તે બાબત સાક્ષીએ નકારી. ઉપરોક્ત બાબત અંગે માંગણી કરવા માટે અગાઉ પણ ૦૬/૦૩/૨૦૦૨ના રોજ જીતુભાઈ આવ્યા હતા, પરંતુ તે કોઈ બીજા કામ માટે આવ્યા હતા, તે સૂચન સાક્ષીએ નકાર્યું. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે જીતુભાઈ અગાઉ તેમને વધુ ડી.ઈ.પી.બી. આપવા અંગે ચર્ચા કરવા આવ્યા હતા. માર્ચ મહિનામાં જીતુભાઈ એ જ કામ માટે તેની પાસે

આવ્યા હતા તે બાબત સાક્ષીએ નકારી. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે દરેક વખતે જીતુભાઈએ તેમને ડી.ઈ.પી.બી. આપવા અંગે તેની સાથે વાત કરી હતી, તેણે ઉધાર વિશે વાત કરી નહોતી. સાક્ષીને આંક ૧૩૨ બતાવવામાં આવ્યો, જેમાં એવો ઉલ્લેખ હતો કે તેમાં થયેલ લખાણ મુજબ રૂ.૧,૦૦,૮૦,૦૦૦/- ના બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સશેર્સશેર્સ એમ.ઓ.યુ. દ્વારા આપવામાં આવ્યા હતા. તેના જવાબમાં, સાક્ષીએ કબૂલ કર્યું કે તેણે પોતાની મરજીથી તે વાદી કંપનીને એડવાન્સ રૂપે આપ્યા હતા. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ વાદીએ તેની પાસે ડી.ઈ.પી.બી.ની માંગણી કરી હતી, પરંતુ મંદીનો સમય હોવાને કારણે તે આપવું શક્ય નહોતું, તેથી સાક્ષી કહે છે કે તેણે રૂ.૧,૮૦,૦૦,૦૦૦/- ના બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સશેર્સશેર્સ આપ્યા હતા. જીતુભાઈ અને જતીનભાઈ તેની પાસેથી રકમની માંગણી કરવા સતત પોરબંદર આવતા હતા તે બાબત સાક્ષીએ નકારી. સાક્ષી કહે છે કે તેઓ તેને ક્યારેય મળ્યા નહોતાં, પરંતુ એકવાર મળ્યા હતા. વાદી કંપનીને બાકી પડતી રકમના આંશિક ચુકવણાં તરીકે તેણે સામાવાળા પેઢી વતી રૂ.૧,૮૦,૦૦,૦૦૦/- ના બેંક ઓફ બરોડાના શેર્સશેર્સશેર્સ આપ્યા હતા, તે બાબત સાક્ષીએ નકારી. સાક્ષીએ કબૂલ કર્યું કે નાણાકીય વ્યવહાર બાબતે તેણે આર.બી.આઈ.ના બોન્ડ્સ પણ વાદી કંપનીને આપ્યા હતા. જો કે, તેણે યથાવત્ જણાવ્યું કે ૧૯૯૭ પછી તેમના હિસાબો અંતિમ કરવામાં આવ્યા નહોતાં. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેથી,

હિસાબો સમજવાની શરતાધીન, તેણે આર.બી.આઈ.ના રૂ.૧ કરોડના તે બોન્ડ્સ એકમૂષ્ટ રૂપે આપ્યા હતા. જોકે, સાક્ષીએ સ્પષ્ટ કર્યું કે આર.બી.આઈ.ના રૂ.૭૦ લાખના તે બોન્ડ્સ આપવામાં આવ્યા હતા. બાકી રહેલી રકમની માંગણીના ચુકવણાં તરીકે આર.બી.આઈ.ના રૂ.૧ કરોડના ઉક્ત બોન્ડ્સ આપવામાં આવ્યા હતા તે બાબત સાક્ષીએ નકારી, પરંતુ તે હિસાબો સમજવા/પતાવટ કરવા ની શરતાધીન આપવામાં આવ્યા હતા. સાક્ષીને આંક ૧૨૧ બતાવવામાં આવ્યો અને તેણે કબૂલ કર્યું કે તેણે તેમાં લખ્યું હતું કે આર.બી.આઈ.ના રૂ.૧ કરોડના બોન્ડ્સ આપવામાં આવ્યા હતા. સાક્ષીએ કબૂલ કર્યું કે તે પત્ર સાથે તે બોન્ડ્સની ઝેરોક્ષ નકલો મોકલવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે આંક ૧૨૧ સાથે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સની ફોટોકોપી બતાવવામાં આવી હતી. તેમની સાથેના જોડાણોનો ઉલ્લેખ કરીને તેણે જણાવ્યું કે તે જ ફોટોકોપીઓ સાથે તે મોકલવામાં આવી હતી. જ્યારે સાક્ષીને આંક ૧૨૪ બતાવવામાં આવ્યો, ત્યારે તેણે જણાવ્યું કે તેમાંથી આંક ૧૨૪ના પીઠ ભાગમાં “મેમોરેન્ડમ ઓફ ટ્રાન્સફર” શબ્દોની નીચેના કોલમોમાં નોંધો લખાયેલી છે, જ્યારે આંક ૧૨૧ સાથેની બોન્ડ્સની ફોટોકોપીમાં એવી કોઈ નોંધ નથી. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, આંક ૧૨૪ મુજબના બોન્ડ્સ, જે તેણે આંક ૧૨૧ના ફોરવર્ડિંગ પત્ર મુજબ આપ્યા હતા, તે ૦૫/૦૮/૨૦૦૧ના રોજ અથવા તેની આસપાસ બેંક ઓફ બરોડામાં ગીરો મુકવામાં આવ્યા હતા. સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તે અગાઉ ગીરો મુકવામાં

આવ્યા હતા, જેને તેણે પમી સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૧ પહેલાં મુક્ત કરાવ્યા હતા. સાક્ષીને આંક ૧૨૩ બતાવવામાં આવ્યો, જે બેંક ઓફ બરોડાનો ૨૧/૦૨/૨૦૦૨નો પત્ર છે, જેમાં એવો ઉલ્લેખ હતો કે તેમણે તેમની દ્વારા ગીરો મુકાયેલા બોન્ડ્સ મુક્ત કર્યા હતા અને આંક ૧૨૩નો ઉલ્લેખ કર્યા પછી સાક્ષીએ જણાવ્યું કે ઉક્ત બોન્ડ્સ પમી સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૧ના રોજ બેંક ઓફ બરોડામાં ગીરો મુકાયેલા હોવા છતાં, અને તેમની ફોટોકોપી ખોટી હોવા છતાં, તેણે તે વાદી કંપનીને આપી હતી. વાદી કંપની સાથે છેતરપિંડી કરવા ના હેતુથી તેમણે ખોટી ફોટોકોપીઓ આપી હતી તે સૂચન સાક્ષીએ નકાર્યું. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૧ સુધીમાં કુલ રૂ.૧ કરોડના આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સમાંથી રૂ.૩૦ લાખના બોન્ડ્સ તેમણે કોઈ અન્ય પક્ષને વેચી દીધા હતા તેની તેને કોઈ જાણ નહોતી.

૨૪.૯ આંક ૧૨૨ નો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, સાક્ષીએ જણાવ્યું કે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ ૨૭/૦૫/૧૯૯૮થી ગીરો મુકાયેલા હતા, જેની રકમ રૂપિયા ૧ કરોડ હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેને યાદ નથી કે તેમનામાંથી રૂપિયા ૩૦ લાખના બોન્ડ્સ ૨૪/૧૧/૨૦૦૦ના રોજ બેંકમાંથી મુક્ત કરાવવામાં આવ્યા હતા અને તે આશિષ એન. શાહને વેચવામાં આવ્યા હતા. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે જુબાની આપતી વખતે તેને ખબર ન હતી કે તે વેચાયા હતા કે નહીં. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે આશિષ

શાહે હાલના દાવામાં પક્ષકાર તરીકે જોડાવા માટે અરજી કરી હતી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે તે સમયે તે અરજી શા માટે કરવામાં આવી હતી તેની તેને કોઈ જાણ ન હતી અને તે પણ તેને યાદ ન હતું કે તેને પક્ષકાર તરીકે જોડ્યા પછી વચગાળાના મનાઈદુકમના દુકમમાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે દાવાની કાર્યવાહી શરૂ થઈ ત્યારથી ચાલતી કાર્યવાહી અંગે તેને જાણ છે. જ્યારે તેને માર્ક ૨૮/૭ બતાવવામાં આવ્યો ત્યારે તેણે સ્વીકાર્યું કે માર્ક ૨૮/૨ થી ૨૮/૭ સુધીના બધા બોન્ડ્સ ૨૪/૧૧/૨૦૦૦ના રોજ આશિષ એન. શાહના નામે હસ્તાંતરિત કરવામાં આવ્યા હતા. જણાવેલ માર્ક ૨૮/૨ થી માર્ક ૨૮/૭ ને આંક નંબરો ફાળવવાનો દુકમ કર્યા પછી, તેમને આંક ૩૩૨ થી આંક ૩૩૭ ફાળવવામાં આવ્યા. સાક્ષીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું કે આંક ૩૩૨ થી ૩૩૭ સુધીના બોન્ડ્સની ૫ નકલો આંક ૧૨૧ સાથે મૂકવામાં આવી હતી, જેમાં તેની સહી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેને યાદ નથી કે રમેશ ચામ અને અશોક પોરિયાએ જૂન ૨૦૦૧ પહેલાં ડી.ઈ.પી.બી. સંબંધિત વ્યવહારોની વાટાઘાટ કરી હતી અને તેને અંતિમ સ્વરૂપ આપ્યું હતું. આંક ૨૦૦ નો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, સાક્ષીએ જણાવ્યું કે અશોક પોરિયાએ જણાવેલ પત્રમાં ઉલ્લેખિત વ્યવહાર તેની સહી હેઠળ ૦૮/૦૩/૨૦૦૧ના રોજ કર્યો હતો, જે તેમાં દર્શાવેલ વ્યવહાર સંબંધિત હતો. સાક્ષીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું કે એ જ રીતે અશોક પોરિયા અને રમેશભાઈ ચામે અરજદાર સાથે અન્ય વ્યવહારોમાં પણ પ્રવેશ કર્યો હતો

અને તેણે જણાવ્યું કે તેઓએ તેવા વ્યવહારો કર્યા હોઈ શકે તેની તેને કોઈ જાણ ન હતી. આંક ૧૯૭ નો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, સાક્ષીએ જણાવ્યું કે રમેશભાઈ ચામે ઉપરોક્ત મુજબનો વ્યવહાર તેની સહી હેઠળ કર્યો હતો અને આંક ૨૭૪ અને ૨૭૫ રૂપે ઉપરોક્ત વ્યવહારો સંબંધિત ડેબિટ અને ક્રેડિટ નોટ પણ આપવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે આંક ૧૯૮ દસ્તાવેજ અનુસાર, આંક ૨૫૧ અને આંક ૨૫૨ ડેબિટ અને ક્રેડિટ નોટ્સ વચ્ચેનો તફાવત તેના નામમાત્ર મૂલ્યના ૮૨ ટકા જેટલો થતો હતો અને આવી અનેક ક્રેડિટ અને ડેબિટ નોટ્સ જારી કરવામાં આવી હતી.

૨૪.૧૦ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે દાવો દાખલ થયા બાદ તરત જ તેણે એક સ્વતંત્ર ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટનો અહેવાલ તૈયાર કરાવ્યો હતો. તેણે આ વાતનો ઇનકાર કર્યો કે તે સ્વતંત્ર ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટનો અહેવાલ નહોતો અને કે તે તો માત્ર બચાવ ઉભો કરવા માટે તેમના દ્વારા જ તૈયાર કરાયેલા હિસાબો હતા. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે સર્વોચ્ચ અદાલતે રકમ જમા કરાવવાનો હુકમ કર્યા પછી તેમણે પ્રથમ વખત તેમના જવાબ સાથે તે જ રજૂ કર્યો હતો. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે તેમણે વાદીના પક્ષે હસ્તાંતર કરેલા બેંક બરોડાના શેર્સમાંથી કેટલા શેર ડીમેટ સ્વરૂપમાં હતા અને કેટલા શેર અન-ડીમેટ (ભૌતિક) સ્વરૂપમાં હતા તેની તેને કોઈ જાણ નહોતી. આંક ૧૩૨ નો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તે શેર્સમાંથી કેટલાક ડીમેટ સ્વરૂપમાં હતા અને કેટલાક ડીમેટ સ્વરૂપમાં નહોતા. સાક્ષીને

વિશિષ્ટ પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો કે અન-ડીમેટ (ભૌતિક) શેર્સ ૦૪/૦૬/૨૦૦૨, ૦૬/૦૭/૨૦૦૨, ૩૧/૦૭/૨૦૦૨ વગેરે તારીખોએ વાદીના પક્ષે હસ્તાંતર કરવામાં આવ્યા હતા કે કેમ; તેના જવાબમાં સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેને તે તારીખો યાદ નહોતી. સાક્ષીને વધુ પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો કે આર.બી.આઈ. બોન્ડ્સ સાથે જોડાયેલા વોરંટ્સ, જે વ્યાજ વોરંટ્સ છે, ૦૧/૦૭/૨૦૦૨, ૧૮/૧૨/૨૦૦૨, ૦૧/૦૧/૨૦૦૩ વગેરે તારીખોએ વાદીને હસ્તાંતર કરવામાં આવ્યા હતા કે કેમ; તેના જવાબમાં સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું, પરંતુ તેને તારીખોની જાણ નહોતી. સાક્ષીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું કે ચામ ટ્રેડિંગ ઓર્ગેનાઇઝેશન તેમની સહસંબંધિત ફર્મ હતી અને તેણે વાદીને આપેલા ડી.ઇ.પી.બી. લાયસન્સોમાંથી કેટલાક બજારમાંથી મેળવ્યા પછી આપેલા હતા. તેણે વધુમાં જણાવ્યું કે વાદી સાથે એવો કોઈ કરાર ન હતો કે તે બજારમાંથી નિશ્ચિત દરે ખરીદવા જોઈએ, અને સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે તે પ્રચલિત બજારદરે ખરીદવામાં આવે અને વાદી સાથે સંમત થયેલા દરે લાયસન્સ વાદીને આપવામાં આવે તેવી સંમતિ હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે જૂન ૨૦૦૧ પહેલાં રમેશ ચામ અને અશોક પોરિયા વાદી સાથે ડી.ઇ.પી.બી. લાયસન્સ બાબતે વ્યવહારો કરતા હતા અથવા સતત વાતચીત, ચર્ચાઓ અને વાટાઘાટો કરતા હતા. તેના જવાબમાં સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેઓ એમ કરતા હોય શકે, પરંતુ તેને તેની જાણ નહોતી. સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે તેમની પાસે આવી વાતચીત કરવા

માટે કોઈ સત્તા હતી અને કે સામાવાળા નં. ૧ એ બંનેને નાણાકીય વ્યવસ્થાઓ કરવા માટે સત્તાઓ પણ આપી હતી. સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો કે ડી.ઇ.પી.બી. અને નાણાકીય વ્યવહારો ચાલુ હિસાબના વ્યવહારો નહોતા. તેણે આ સૂચનનો પણ ઇનકાર કર્યો કે પરસ્પર લેવડદેવડ દરમિયાન તેઓ ક્યારેય વાદીના દેનાર બન્યા જ નહોતા. તેણે આ વાતનો પણ ઇનકાર કર્યો કે તેમણે જારી કરેલા ચેકો અને વાદી કંપનીના પક્ષે તેમણે અમલમાં મૂકેલા પ્રોમિસરી નોટો જામીનગીરી માટે નહોતા, પરંતુ તેમને બાકી રહેલી રકમના બદલામાં આપવામાં આવ્યા હતા.

૨૫. પક્ષકારોના દાવાપત્રો અને ઉપર દર્શાવેલ જુબાનીઓનું અવલોકન કર્યા પછી, અમને જણાય છે કે અરજદારનો કેસ એવો છે કે પક્ષકારો એકબીજાને ઓળખે છે અને વ્યવસાયની સામાન્ય પ્રક્રિયામાં અગાઉ અરજદાર અને સામાવાળા વચ્ચે ડીઇપીબી લાઇસન્સોની ખરીદી બાબતે વિવિધ વ્યવહારો થયા હતા અને અરજદારે ઓછામાં ઓછી અગાઉના બે વ્યવહારોમાં સામાવાળા પાસેથી રૂપિયા ૩.૫ કરોડથી રૂપિયા ૪ કરોડ મૂલ્યના લાઇસન્સ ખરીદ્યા હતા; તેમ છતાં, અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, વર્તમાન વ્યવહાર સર્વથા ભિન્ન છે, જેમાં પક્ષકારોની નિકટ ઓળખાણને ધ્યાનમાં રાખીને, સામાવાળાએ નિર્ધારિત અવધિમાં વ્યાજ સાથે તે જ રકમ પરત ચુકવવાના કરાર સાથે આર્થિક સહાયતા માંગી હતી.

અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, તેણે ૨૩/૦૭/૨૦૦૧ થી ૭મી સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૧ વચ્ચે કુલ રૂપિયા ૨.૧૫ કરોડ આગળ આપ્યા હતા, પરંતુ સામાવાળાએ આવી રકમ પરત ચુકવી નથી. બીજી તરફ, સામાવાળાનો દાવો છે કે પક્ષકારો વચ્ચે વર્ષ ૧૯૯૮થી પરસ્પર અને ખુણું ખાતું અસ્તિત્વમાં છે અને તે ખાતાનું અંતિમ સમાધાન થયું નહોતું અને જો તેનું સમાધાન કરવામાં આવે, તો એવું દેખાશે કે અરજદાર જ સામાવાળાને રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ ચૂકવવાનો બાકીદાર છે અને પરિણામે, સામાવાળાએ લખિત જવાબમાં નિયમિત અદાલતી ફી ભરીને ઉપરોક્ત રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની રકમ માટે સામો દાવો નોંધાવ્યો છે.

૨૬. અગાઉ દર્શાવ્યા મુજબ, વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે સામાવાળાના પ્રતિદાવાને મર્યાદા દ્વારા અવરોધિત ગણાવી ફગાવી દીધો છે, અને ઉક્ત પ્રતિદાવામાં સંકળાયેલા અન્ય મુદ્દાઓનો નિર્ણય કર્યો નથી. આ બાબત પણ વિવાદાસ્પદ નથી કે સામાવાળાએ પ્રતિદાવાની ફગાવટ વિરુદ્ધ કોઈ અપીલ પસંદ કરી નથી અને સામાવાળા તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી ઠાકોરે અમારી સમક્ષ એવો દાવો કર્યો છે કે તેમના અસીલો રૂપિયા ૬૭,૦૦,૪૭૯/- ની વધારાની રકમ વસૂલ કરવાનો પોતાનો અધિકાર વાપરી રહ્યા નથી, પરંતુ સાથે સાથે તેઓ એવો દલીલ ઉપસ્થિત કરવા હકદાર છે કે ડી.ઈ.પી.બી.

લાઈસન્સના ખરીદ-વેચાણ વ્યવહારોમાંથી વાદીને ચૂકવવાપાત્ર રકમ જો ધ્યાનમાં લેવાય, તો વાદીનો સમગ્ર દાવો નષ્ટ થઈ જાય. અન્ય શબ્દોમાં, શ્રી ઠાકોરના મતે, સમાયોજનના બચાવનો આધાર તેમના અસીલોને ઉપલબ્ધ છે અને એવો બચાવ મર્યાદા દ્વારા અપરોધિત થઈ શકતો નથી.

૨૭. ઉપરોક્ત પરિપ્રેક્ષ્યમાં, અમે પ્રથમ શ્રી ઠાકોરની આ દલીલ પર વિચારવાનું પ્રસ્તાવિત કરીએ છીએ કે, શું વર્તમાન કેસના તથ્યોમાં, વાદી દ્વારા સામાવાળા પ્રત્યે કથિત રીતે ચૂકવવાપાત્ર રકમના સમાયોજનની દલીલ સામાવાળાને ઋણરૂપે આપવામાં આવેલી નિશ્ચિત રકમની વસૂલી માટેના દાવામાં બચાવની દલીલ તરીકે કાયદેસર રીતે લેવાઈ શકે કે નહીં.

૨૮. સિવિલ પ્રોસીજર કોડમાં સમાયોજનનો બચાવ અથવા સામો દાવો માન્ય કરવામાં આવ્યો છે અને એવો સમાયોજન અથવા સામો દાવો દાખલ કરવાની પ્રક્રિયા અનુક્રમે હુકમ ૮ નિયમ ૬ અને હુકમ ૮ નિયમ ૬એ માં નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે. અમારી સમક્ષના મામલામાં, ભલે દાવો રકમની વસૂલાત માટેનો હતો અને સામાવાળાનો દાવો પણ નાણાંની રકમની વસૂલાત બાબતનો છે, તેમ છતાં તેમને સર્વોત્તમ રીતે જ જાણીતા કારણોસર, સમાયોજનનો બચાવ દાખલ કરવાનો બદલે સામાવાળાએ સામો દાવો દાખલ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. સિવિલ પ્રોસીજર કોડના હુકમ ૮ નિયમ ૬એ નો સમાવેશ કરવામાં આવ્યા બાદ,

સામાવાના દ્વારા એવો દાવામાં પણ સામો દાવો દાખલ કરી શકાય છે જે નાણાં વસૂલાતનો દાવો ન હોય, જ્યારે સમાયોજનનો દાવો માત્ર વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલા નાણાં વસૂલાતના દાવામાં જ કરી શકાય છે. તેમ છતાં, સમાયોજનના બચાવ અને સામો દાવો બંનેમાં નીચે મુજબના સામાન્ય લક્ષણો છે:—

(૧) મજરે (સેટ ઓફ) અને સામો દાવો (કાઉન્ટર કલેમ) બંને, જે કોર્ટમાં તે દાખલ કરવામાં આવ્યા હોય તે કોર્ટની આર્થિક હકુમતની (નાણાકીય ક્ષેત્રાધિકારની) મર્યાદાથી વધવા જોઈએ નહીં;

(૨) જો કોર્ટને લાગુ પડતો કાયદો પ્રતિવાદીને બચાવનામામાં (લેખિત જવાબમાં) આવો બચાવ લેવાની પરવાનગી આપતો હોય, તો આ બંને બાબતો બચાવનામામાં રજૂ કરવાની રહેશે;

(૩) મજરે (સેટ ઓફ) અથવા સામા દાવાના જવાબમાં વાદીને પોતાનું બચાવનામું (લેખિત જવાબ) દાખલ કરવાનો અધિકાર રહેશે;

(૪) પ્રતિવાદી પોતાના એવા દાવાના અમલ માટે સ્વતંત્ર દાવો લાવવા માટે પણ હકદાર છે, જે મજરે (સેટ ઓફ) અથવા સામા દાવાની

વિષયવસ્તુ બનતો હોય;

(પ) સામો દાવો અથવા મજરે દાખલ કરવામાં આવ્યો હોય તો પણ, કોર્ટ યોગ્ય કેસમાં, તે મજરે અથવા સામા દાવાની અલગથી સુનાવણી (ટ્રાયલ) કરવાનો નિર્દેશ આપી શકે છે;

(ઙ) મૂળ દાવો રદ (ખાંડીત) થવાથી અથવા પરત ખેંચી લેવાવાથી, જે પ્રતિવાદીએ મજરે કે સામો દાવો રજૂ કર્યો છે તેની સુનાવણી થવામાં કોઈ બાધા આવશે નહીં અને તેની સુનાવણી એવી જ રીતે કરવામાં આવશે જાણે કે પ્રતિવાદી દ્વારા કોઈ સ્વતંત્ર દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હોય.

૨૯. તેમ છતાં, લિમીટેશન એક્ટની કલમ ૩માં જોગવાઈ મુજબ, સેટ ઓફ અથવા પ્રતિદાવાના સ્વરૂપે દાવો દાખલ કરવાની મર્યાદા અવધિની ગણતરી કરવા માટે, એવો દાવો અલગ દાવા તરીકે ગણવામાં આવશે અને તે દાખલ કરવામાં આવ્યો હોવાનું માનવામાં આવશે –

(એ) મજરે (સેટ ઓફ)ના કિસ્સામાં, જે દાવામાં મજરે (સેટ ઓફ)ની દલીલ કરવામાં આવી હોય તે જ તારીખે;

(બી) સામા દાવાના કિસ્સામાં, જે તારીખે સામો દાવો અદાલતમાં કરવામાં આવે તે તારીખે.

૩૦. સિવિલ પ્રોસીજર કોડમાં નિર્ધારિત શરતોનું પાલન થવા પર સામાવાળા દ્વારા અધિકારરૂપે ઉઠાવી શકાય તેવી સમાયોજનની દલીલ અને પ્રતિ દાવા સિવાય, સમન્યાયિક સમાયોજનના સ્વરૂપની દલીલ, ભલે તે સંહિતામાં નિર્ધારિત ન હોય, તેમ છતાં સામાન્ય કાયદા હેઠળ વિચારણીય છે; જોકે, આવી દલીલ અધિકારના મુદ્દા તરીકે ઉઠાવી શકાય તેવી નથી. સમન્યાયિક સમાયોજનની દલીલ કાનૂની સમાયોજનની દલીલ કરતાં નીચલા સ્તરે આવે છે. જોકે, જ્યારે પરસ્પર દાવાઓ એક જ વ્યવહાર પરથી ઉત્પન્ન થતા નથી, ત્યારે સમન્યાયિક સમાયોજનના સ્વરૂપની દલીલ ઉપલબ્ધ રહેતી નથી (જુઓ ભૂપેન્દ્ર નારાયણ સિંહા બહાદુર વિ. બહાદુર સિંહ અને અન્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૫૨ એસ.સી. ૨૦૧).

૩૧. બીજી તરફ, સમાયોજનની દલીલ એવો હક છે જે સામાવાળાને કાયદા દ્વારા માન્ય અને ઉપલબ્ધ તમામ દલીલો નાણાંકીય દાવા સામે બચાવરૂપે ઉઠાવવા માટે અપાયેલો છે અને સમાયોજનની દલીલના અમલીકરણ માટે લેખિત નિવેદન પર કોઈ અદાલતી ફી ભરવાની રહેતી નથી. જો દેવાની વસૂલી માટે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હોય, તો સામાવાળા બચાવરૂપે ચુકવણી અથવા સમાયોજન અથવા સેટ-ઓફ અથવા પ્રતિદાવાની દલીલ લઈ શકે છે. ચુકવણી એ લેખિત નિવેદન દાખલ થતાં પહેલાં દેવાની તૃપ્તિ અથવા તેનું નિર્વાપણ થયાની દલીલ છે.

પરંતુ, સમાયોજનનો અર્થ એ જ પક્ષો વચ્ચે અને એ જ હેસિયતમાં પરસ્પર માંગ અસ્તિત્વમાં હોવા તરફ સૂચવે છે. ચુકવણી અને સમાયોજન વચ્ચેનો ભેદ એ તથ્યમાં રહેલો છે કે ચુકવણીના કૃત્યમાં એક પક્ષ બીજા પક્ષ સાથે વ્યવહાર કરે છે, જ્યારે સમાયોજનની દલીલમાં પક્ષો વચ્ચે થયેલ કરારના અનુસંધાને લેખિત નિવેદન દાખલ થતાં પહેલાં પક્ષ પોતે કરેલું કૃત્ય હોય છે, તેમ છતાં લેખિત નિવેદનમાં દલીલ ઉઠાવી બંનેનો લાભ દાવો કરવામાં આવે છે. ઉદાહરણ તરીકે, એ એ બી ને રકમ એક્સ ધીરાણે આપી હોય અને એ શરતે કે જો એ દ્વારા સી ને ચૂકવવાની રકમ, એ ના વતી બી દ્વારા ચૂકવવામાં આવે, તો બી એ સી ને ચૂકવેલી તેવી રકમ, બી દ્વારા એ ને રકમ એક્સ પરત ચુકવતી વખતે સમાયોજિત થવી જોઈએ. એ દ્વારા બી વિરુદ્ધ રકમ એક્સ ની વસૂલી માટે દાખલ કરાયેલા દાવામાં, બી એ ને સીધી રીતે રકમ વાચ ની ચુકવણી અને સી ને રકમ ઝેડ ના સમાયોજનની દલીલ લઈ શકે છે અને એવો દાવો કરી શકે છે કે વાચ + ઝેડ = એક્સ અને તેથી બી તરફથી એ ને કોઈ રકમ ચૂકવવાની બાકી રહેતી નથી.

૩૧.૧ સમાયોજનની દલીલ, તેમ છતાં, સેટ-ઓફ અથવા પ્રતિદાવાની દલીલથી અલગ માનવાની રહે છે. ચુકવણીની જેમ સમાયોજન પણ એવી દલીલ છે જે આવી દલીલ અદાલત સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવે તે તારીખ પહેલાંના સમયગાળાથી સંબંધિત હોય છે. ચુકવણી, સમાયોજન અને

તેવા સ્વરૂપની દલીલ બચાવમાં હક્કરૂપે ઉઠાવી શકાય છે. જો આવી દલીલ સ્વીકારવામાં આવે, તો તેની અસર એ થાય છે કે દાવાની તારીખે જ વાદીનો દાવો ઘટાડાય છે અથવા સંપૂર્ણપણે લુપ્ત થઈ જાય છે. સમાયોજનની દલીલ સામાવાળા દ્વારા કરવામાં આવેલ દાવો નથી, જ્યારે સામો દાવો અથવા સેટ-ઓફની દલીલ સામાવાળા દ્વારા કરવામાં આવેલ દાવો છે અને તે વાદીનો દાવો સમાપ્ત કરતી નથી. જો આવો સામો દાવો અથવા સેટ-ઓફ સફળ થાય, તો અદાલત દ્વારા એવો દાવો માન્ય રાખવામાં આવ્યો હોય છતાં, તે સામાવાળાને વાદીના દાવાનું પાલન કરવાની ફરજમાંથી મુક્ત કરે છે.

૩૨. ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમને એવું જણાય છે કે જ્યારે વાદીએ સામાવાળા સામે “અગાઉથી ઉછીના આપેલ રકમ”ની વસૂલાત માટે દાવો દાખલ કર્યો હોય, ત્યારે સામાવાળા સાદા લેખિત નિવેદન દ્વારા કાયદેસર રીતે એવો દાવો કરી શકે છે કે આવી રકમ આપવામાં જ આવી નથી, અથવા રકમ આપવામાં આવી હોય તો પણ સામાવાળાએ ઉક્ત રકમની ચુકવણી કરી દીધી છે. સામાવાળા એવો બચાવ પણ લઈ શકે છે કે તે કર્જ નહોતું, પરંતુ પક્ષકારો વચ્ચેના ખુદા અને પરસ્પર હિસાબ મુજબ વાદીએ કરેલી વાસ્તવિક ચુકવણી હતી અને રકમ આવા હિસાબમાંથી ચૂકવવામાં આવી હતી, અને પરિણામે, જો

એવો હિસાબ પતાવટ થયેલો હોય, તો એવું પ્રગટ થશે કે વાદીને કોઈ રકમ ચૂકવવાપાત્ર નથી. અંતમાં, ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ, તે એવો બચાવ પણ લઈ શકે છે કે પક્ષકારો વચ્ચે જુદો કરાર હતો કે વાદી દ્વારા અન્યથા ચૂકવવાપાત્ર રકમનું સમાયોજન વાદીએ સામાવાળાને અગાઉથી આપેલી રકમ સામે કરવામાં આવવું જોઈએ.

૩૩. અમારી સમક્ષ રહેલા આ મામલામાં, સામાવાળાએ પોતે જ તેમના દાવાને માત્ર અતિરિક્ત ચુકવણી તરીકે ગણ્યો નથી, પરંતુ અદાલત ફીની આવશ્યક રકમ ભરપાઈ કરીને તેને પ્રતિદાવાનો આકાર આપ્યો છે અને તેમના કહેવા મુજબ, ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સોના વેચાણના અગાઉના વ્યવહારમાં કેટલીક રકમો વાદી દ્વારા ચુકવવાની બાકી છે અને આવા ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સોના વેચાણ અને ખરીદી સંબંધે પક્ષકારો વચ્ચેનો હિસાબ પતાવ્યો નથી, જેના પરિણામે સામાવાળાએ અતિરિક્ત ચુકવણી કરી છે. તેથી, સામાવાળાના કહેવા મુજબ, જે રકમ વાદી દ્વારા સામાવાળાને ચૂકવવાપાત્ર હોવાનું આક્ષેપિત કરવામાં આવે છે તે સામાવાળાને અપાયેલ ઋણની અગાઉથી ચુકવેલી રકમના વ્યવહારમાંથી ઉત્પન્ન થતી નથી, પરંતુ ઈ.સ. ૧૯૯૮માં આરંભ થયેલા ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સના વેચાણ અને ખરીદીના ભિન્ન વ્યવહાર સંબંધિત છે.

૩૪. સર્વોચ્ચ અદાલતે ભુપેન્દ્ર નારાયણ સિંઘા બહાદુર વિ. બહાદુર સિંહ

અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં દર્શાવ્યા મુજબ, જ્યારે પરસ્પર દાવાઓ એ જ વ્યવહારમાંથી ઉત્પન્ન થતા નથી ત્યારે સમન્યાયી સમાયોજનની પ્રકૃતિનો બચાવ ઉપલબ્ધ રહેતો નથી. આ સંબંધમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચેના અવલોકનો સંબંધિત છે અને નીચે ઉદ્ઘૂત કરવામાં આવે છે:—

૮. ... જે વ્યક્તિએ અન્યના હકના નાણાં ગેરરીતે અટકાવી રાખ્યા હોય, તે પોતાના પક્ષે સમતાના કોઈપણ સિદ્ધાંતોનો આશરો લઈ શકતો નથી અને આ સમયગાળા દરમિયાન તેને ચૂકવવાપાત્ર થયેલી રકમો તેમાંથી કપાત કરવાની માગણી પણ કરી શકતો નથી. દુષ્કર્મ કરનારને પોતાનું દુષ્કૃત્ય દૂર કરવા અને તેનો લાભ ન લેવા કહેવામાં કંઈપણ અયોગ્ય કે અન્યાયપૂર્ણ નથી. આવી વ્યક્તિને, સમતાના કોઈપણ સિદ્ધાંતોના આધારે, એવી રકમોની વસૂલાત માટે સહાય આપી શકાય નહીં કે જેઓની વસૂલાત માટે તે કાયદાની યોગ્ય પ્રક્રિયામાં પગલાં લઈ શકતો હતો, પરંતુ કોઈ અકલ્પિત કારણસર તેણે તેવા પગલાં લીધા નહીં હોય અને એવો દાવો હવે મર્યાદાના કારણે અવરોધિત પણ થઈ ગયો હોય.

૩૫. તેથી, દલીલખાતર એવું માન્ય રાખવામાં આવે કે વિવાદાસ્પદ

ઝાણની રકમ આગળ ધપાવવામાં આવે તે પહેલાં ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સની વેચાણ અને ખરીદી બાબતે વાદી દ્વારા સામાવાળાને કોઈક રકમ ચૂકવવાપાત્ર હતી, તો પણ માત્ર તે કારણસર, ધિરાણ આપવામાં આવેલ અને બાકી રહેલ નાણાંની વસૂલાત માટે વાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી હાલની કાર્યવાહીમાં ગેરફટક્ય કરનાર સામાવાળા, ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સના પૂર્વવર્તી વેચાણ વ્યવહાર સંબંધે કથિત રીતે બાકી હોવાનું કહેવાતી રકમ અંગે સમન્યાયી સમાયોજનનો બચાવ ઉઠાવી શકતા નથી. અમે અગાઉથી જ દર્શાવી ચૂક્યા છીએ કે ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સના વેચાણમાંથી વધારાની રકમ અંગેનો સામો દાવો સામાવાળાએ અદાલતી ફી ચૂકવીને દાખલ કર્યો હતો અને એવો સામો દાવો મર્યાદાકાળથી અવરોધિત હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યો હતો, અને દાવાની એવી નામંજૂરી સામે સામાવાળાએ કોઈ અપીલ દાખલ કરી નથી. સ્થિતિ એવી હોય ત્યારે, જે રકમ અંતે કાયદેસર રીતે વસૂલ ન કરી શકાય તેવી હોવાનું ઠરાવવામાં આવી છે, તે માત્ર આ સરળ કારણસર સમાયોજન સ્વરૂપે બચાવ તરીકે આગળ મૂકી શકાય નહીં કે એવી રકમ એ જ પક્ષકારો વચ્ચેના ભિન્ન વ્યવહારને સંબંધિત છે.

૩૬. તેથી, અમે એવું નિષ્કર્ષે પહોંચીએ છીએ કે અમારી સમક્ષ રહેલી અપીલોમાં, સામાવાળાને, સમાયોજનની દલીલ રૂપે, કોઈપણ રકમ રજૂ કરવાની પરવાનગી આપવી જોઈએ નહીં, ભલે એવી રકમ વિવાદિત ઝાણ

આપતા પહેલાં ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સોની વેચાણ અને ખરીદીના વ્યવહારમાંથી વાદી દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર હોવાનું જણાતું હોય, કારણ કે સામાવાળાએ અતિચૂકવણીના સમાન મુદ્દાને ઉઠાવતાં તેમના પ્રતિ દાવાની નામંજૂરી સામે કોઈ અપીલ દાખલ ન કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

૩૭. હવે અમે દાવામાં વાદી દ્વારા કરવામાં આવેલ દાવાના ગુણદોષમાં પ્રવેશ કરવાની રજૂઆત કરીએ છીએ.

૩૮. સામાવાળાએ એવી દલીલ લીધી છે કે તેઓ પાંચ ભાગીદારો ધરાવતી નોંધાયેલ ભાગીદારી પેઢી છે અને સામાવાળા નં. ૩ વાસ્તવિક સક્રિય ભાગીદાર છે તથા અન્ય લોકો વ્યવહારમાં સંકળાયેલા નહોતા. તેમણે વધુમાં એક વિલક્ષણ દલીલ લીધી છે કે આ વ્યવહારો સામાવાળા નં. ૩ ની જાણ બહાર કરવામાં આવ્યા હતા અને સામાવાળા નં. ૧ ના એક કર્મચારી, જે વાદી સાથેની મિલીભગતમાં હતો, તે વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા ખોટા દાવાનો મુખ્ય કારક છે.

૩૯. આવા દાવાના સમર્થનમાં, તેમ છતાં, સામાવાળાએ સામાવાળા નં. ૩ ના મૌખિક નિવેદન સિવાય કોઈ પુરાવો રજૂ કર્યો નથી અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલ પર આધાર રાખ્યો છે, જેઓને, સામાવાળાના કહેવા મુજબ, અનુપશ્ચાત સામાવાળા નં. ૧ ના હિસાબો તૈયાર કરવા

માટે, જેમાં ડીઈપીબી લાઈસન્સના વેચાણ અને ખરીદીના વ્યવહારમાંથી ઉત્પન્ન થયેલા હિસાબનો પણ સમાવેશ થાય છે, સોંપણી કરવામાં આવી હતી. પરંતુ, ઉક્ત ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને સામાવાળાએ તપાસ્યા નહોતા અને તેથી વાદીને ઉક્ત ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટની જિરહ કરવાની કોઈ તક મળી નહોતી. અમારી સમક્ષ આવેલા કેસમાં, સામાવાળા નં. ૧ તરફથી જારી કરાયેલા મોટા પ્રમાણના ક્રેડિટ નોટ્સ આંકડપે નોંધાયા છે, જેનાથી નાણાંની અત્રિમ ચુકવણી તથા અગાઉના વિવિધ વ્યવહારોની ચૂકવણીઓ દર્શાય છે. આ બાબતે કોઈ વિવાદ નથી કે વાદીએ અત્રિમ આપેલી રકમ ખરેખર સામાવાળા નં. ૧-પેઢી દ્વારા પ્રાપ્ત કરવામાં આવી હતી, પરંતુ સામાવાળાના એકમાત્ર સાક્ષી, એટલે કે સામાવાળા નં. ૩ ના કહેવા મુજબ, તેમને તે તમામ વ્યવહારોની જાણ નહોતી અને તેઓ હિસાબી પદ્ધતિથી પણ પરિચિત નહોતા, જોકે સામાવાળા નં. ૧ કરોડો રૂપિયાના વિવિધ વ્યવહારોમાં સંકળાયેલ છે, એવું ઉક્ત સાક્ષીના પુરાવાથી પ્રગટ થાય છે. વધુમાં, જો સામાવાળા એક અથવા વધુ કર્મચારીઓ દ્વારા થયેલી કપટની દલીલ ઉઠાવા માંગતા હોય, તો એવો તથ્ય સાબિત કરવાની જવાબદારી સામાવાળાની જ છે. સામાવાળા નં. ૩ નું માત્ર એટલું નિવેદન કે સામાવાળા નં. ૧ અથવા તેના ભાગીદારોને જાણ કર્યા વિના સામાવાળાના કર્મચારીઓએ વાદીના પક્ષમાં ક્રેડિટ નોટ્સ જારી કર્યા હતા, વર્તમાન કેસના તથ્યોમાં માન્ય રાખી શકાય તેમ નથી, જ્યારે સામાવાળાએ એવો કોઈ દાખલાસર વિગતો રજૂ કર્યો નથી કે

જેમાં ખુલાસો થતો હોય કે જેમણે કથિત રીતે તેમને છેતર્યા હતા એવા તેમના કર્મચારી વિરુદ્ધ સામાવાળાએ કોઈ દીવાની અથવા ફોજદારી કાર્યવાહી હાથ ધરી છે. શ્રી ઠાકોરની આ રજૂઆતથી પણ અમે પ્રભાવિત થતા નથી કે ડીઈપીબી લાઈસન્સોના વેચાણના વ્યવહારોના ખાતામાં મોટી રકમ બાકી અને ચૂકવવાપાત્ર હતી. ડીઈપીબી લાઈસન્સોને લગતા દસ્તાવેજો પણ સામાવાળાની તરફથી લેખિત સ્વીકાર દર્શાવે છે અને ભાગીદારોમાંથી એકનું માત્ર એટલું નિવેદન કે આવા સ્વીકારો વાદી સાથેની સાંઠગાંઠમાં કરવામાં આવ્યા હતા, તેનાથી સામાવાળાએ નાણાં પરત કરવાની પોતાની જવાબદારીમાંથી મુક્તિ મેળવી શકતા નથી, જ્યારે નિર્વિવાદ રીતે નાણાં સામાવાળાના ખાતામાં જમા કરવામાં આવ્યા હતા અને સામાવાળાએ પ્રતિદાવાની દલીલ એ રીતે આગળ ધરી છે કે અત્રિમ આપેલી તે રકમ પણ અતિરિક્ત ચૂકવણીથી સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી. વાદીની તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી પારીખની આ રજૂઆતથી અમે પ્રભાવિત છીએ કે વર્તમાન કેસના તથ્યોમાં, જો સામાવાળા નં. ૩ ને તે તમામ વ્યવહારોની જાણ નહોતી, તો પ્રોમિસરી નોટ નોટો આપવા તેમજ સુરક્ષાના ઉપાય તરીકે આરબીઆઈના પ્રમાણપત્રો જમા કરાવવાની કોઈ જ પ્રસંગતા નહોતી અને તે તમામ દસ્તાવેજો પર સામાવાળા નં. ૩ એ પોતે જ હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. જો રૂ. ૬૭ લાખ અને થોડી વધુ રકમ ખરેખર વાદી દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર બાકી હતી, તો સામાવાળાએ એટલી મોટી રકમની સુરક્ષા આપવાની કોઈ જ

પ્રસંગતા નહોતી, જ્યારે સામાવાળાના કહેવા મુજબ, દેવામાં વાદી જ હતો.

૪૦. યદ્યપિ મુખ્ય સોગંદનામામાં, સામાવાળા તરફથી એકમાત્ર સાક્ષીએ એવો દાવો કર્યો હતો કે ભાગીદારો સિવાય કોઈ કર્મચારી અથવા વ્યક્તિને ભાગીદારી ફર્મના વ્યવહારોમાં પ્રવેશ કરવા અથવા ફર્મ ઉપર કોઈ જવાબદારી ઊભી કરવા અથવા કોઈ કરાર અમલમાં મૂકવા અથવા ખાતરીઓ આપવા અથવા ફર્મની તરફથી સહી કરવા માટે કોઈ સત્તા આપવામાં આવી નહોતી, અને જો આવો કોઈ કરાર રજૂ કરવામાં આવે, તો તે ફર્મ પર બાધ્યકારક ગણાતો નહીં, તેમ છતાં, પ્રતિપરીક્ષામાં તેણે સ્વીકાર્યું હતું કે ડી.ઈ.પી.બી. લાયસન્સના વ્યવહારોમાં ભાગીદારો સંકળાયેલા નહોતા અને તેના સ્ટાફના લોકો ડી.ઈ.પી.બી. લાયસન્સ ખરીદવાની અને તે વેચવાની પ્રક્રિયામાં કાર્યરત હતા. ઉક્ત સાક્ષીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે જ્યારે તે વ્યક્તિઓએ લાયસન્સ મેળવવાની અને તે વેચવાની પ્રક્રિયા અનુસરેલી હતી, ત્યારે આવી પરિસ્થિતિમાં તેમણે તેની મંજૂરી મેળવેલી હતી. તેણે વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે ડી.ઈ.પી.બી.નો લાભ લેવા માટેની મંજૂરી મેળવવાની પ્રક્રિયા તેને જાણીતી પણ નહોતી, પરંતુ તેનું સ્ટાફ તે કાર્ય કરતું હતું. તેણે વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે વર્ષ ૨૦૦૧ પહેલાં, તમામ વ્યવહારોમાં રમેશ ચામે ડી.ઈ.પી.બી.ના હસ્તાંતરણ પત્રમાં ચકાસણી આપેલી હતી. જ્યારે ઉક્ત સાક્ષીને આંક ૨૯૭

બતાવવામાં આવ્યો, ત્યારે તેણે સ્વીકાર્યું હતું કે તેમાં રમેશ કે. ચામની સહી દેખાતી હતી અને બેંક દ્વારા પ્રતિચકાસણી કરવામાં આવી હતી. જ્યારે ડી.ઈ.પી.બી. હસ્તાંતરણ સંદર્ભ નં. ૨૪૧૪૦૦૦૦૫૧૯ તેને બતાવવામાં આવ્યો, ત્યારે તેણે સ્વીકાર્યું હતું કે તેમાં રમેશ ચામની સહી હતી અને બેંકે પ્રતિચકાસણી કરી હતી. એ જ રીતે જ્યારે તેને અન્ય બે ડી.ઈ.પી.બી. હસ્તાંતરણ પત્રો બતાવવામાં આવ્યા, ત્યારે તેણે સ્વીકાર્યું હતું કે તે બધા તેના કાર્યાલય સાથે સંબંધિત હતા. તેણે આંક ૩૦૦નો પણ ઉલ્લેખ કરીને સ્વીકાર્યું હતું કે તે જ અને તેનો ચેક, જે આંક ૩૦૩ છે, તેમાં રમેશ ચામની સહી હતી અને ભાગીદાર તરીકે રબર સ્ટેમ્પ પણ હતો, જોકે તેના મુજબ રમેશ ભાગીદાર નહોતો. તેણે વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે તમામ ચેક્સના પરત મેમોમાં પૂરતા નાણાં ન હોવાનો ઉલ્લેખ કરેલો હતો. આંક ૨૯૯નો ઉલ્લેખ કરતાં તેણે સ્વીકાર્યું હતું કે તેમાં અશોક પોરીયાની સહી હતી અને તેને નાણાંકીય વ્યવસ્થાપક તરીકે વર્ણવવામાં આવ્યો હતો. જોકે, તેણે જણાવ્યું હતું કે તેમની ફર્મમાં આવું કોઈ પદ નથી. તેણે એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે આંક ૧૨૦માં રમેશની સહી હતી અને તે સહીની નીચે તેની પોતાની સહી પણ દેખાતી હતી. ડેબિટ નોટો, એટલે કે આંક ૨૦૨, ૨૦૪, ૨૦૬, ૨૦૮ વગેરે અંગે તેણે સ્વીકાર્યું હતું કે તે તમામ દસ્તાવેજોમાં રમેશની સહી અસ્તિત્વમાં હતી. જ્યારે આંક ૧૦૯ થી ૧૧૮, એટલે કે વચનચિઠ્ઠીઓ, તેને બતાવવામાં આવી, ત્યારે તેણે સ્વીકાર્યું હતું કે તે તેણે જ અમલમાં મૂકી હતી અને તેમાં તેણે રૂપિયા

ઉધાર લીધા હોવાનું જણાવેલું હતું. ચેક્સ, જે આંક ૧૧૦ થી આંક ૧૧૮ છે, તે જોતા તેણે તે ચેક્સ જારી કર્યાનું સ્વીકાર્યું હતું અને એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે પરત મેમો, આંક ૧૩૩ થી આંક ૧૪૯, પૂરતા નાણાંના અભાવે જારી કરવામાં આવ્યો હતો. તેણે વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે દાવો દાખલ થયા પછી, સામાવાળાએ અગાઉના હિસાબ મુજબ તેમની પાસેથી કોઈ રકમ બાકી હોવાનું દલીલ કરતાં વાદીને કોઈ પત્ર લખ્યો નહોતો.

તેમણે વધુમાં એ પણ સ્વીકાર્યું કે તે પહેલાં પણ આવો કોઈ પત્ર લખવામાં આવ્યો ન હતો.

૪૧. ઉપરોક્ત સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેને યાદ નહોતું કે રમેશ અને અશોક પોરિયાએ જૂન, ૨૦૦૧ પહેલાં ડીઈપીબી અંગેના વ્યવહારો માટે વાટાઘાટ કરી હતી અને તે વ્યવહારો આખરી કર્યા હતા. જ્યારે તેનું ધ્યાન આંક ૨૦૦ તરફ દોરવામાં આવ્યું, ત્યારે તેણે જણાવ્યું કે આસોકે તારીખ ૯ માર્ચ, ૨૦૦૧ના તેના હસ્તાક્ષર હેઠળના પત્રમાં ઉલ્લેખિત વ્યવહાર કર્યો હતો. તેણે એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે એ જ રીતે આસોક અને રમેશે વાદી સાથે અન્ય વ્યવહારો પણ કર્યા હતા. તેમ છતાં, તેણે જણાવ્યું હતું કે તેઓ ઉપરોક્ત મુજબના વ્યવહારોમાં પ્રવેશ્યા હશે અને આંક ૨૭૪ તથા આંક ૨૭૫, ઉપરોક્ત વ્યવહારો સંબંધિત ડેબિટ નોટ અને ક્રેડિટ નોટ્સ, પણ આપવામાં આવ્યા હતા. તેણે વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે રૂપિયા ૧,૨૮,૬૯,૮૪૧/-ની જમા ક્રેડિટ નોટ્સ દ્વારા આપવામાં

આવી હતી અને જો ક્રેડિટ નોટ આપવામાં આવે, તો તે હદ સુધીની રકમ વાદીના ખાતામાં ઉધાર તરીકે નોંધાય છે. ઉક્ત સાક્ષીને પ્રતિપૂરણમાં પૂછાયેલા એક ચોક્કસ પ્રશ્નના જવાબમાં કે તારીખ ૦૪/૦૬/૨૦૦૨, ૦૬/૦૭/૨૦૦૨ અને ૩૧/૦૭/૨૦૦૨ના રોજ વાદીના હિતમાં હસ્તાંતરિત કરવામાં આવેલ અન-ડિમેટ (ભૌતિક) શેર્સશેર્સશેર્સ અંગે, તેણે જણાવ્યું હતું કે તેને તારીખો યાદ નહોતી. વધુ પ્રશ્ન પર કે આર. બી. આઈ. બોન્ડ્સ સાથે જોડાયેલા વ્યાજ વોરન્ટો તારીખ ૦૧/૦૭/૨૦૦૨, ૧૮/૧૨/૨૦૦૨ અને ૦૧/૦૧/૨૦૦૩ના રોજ વાદીને હસ્તાંતરિત કરવામાં આવ્યા હતા કે નહીં, તેણે હકારાત્મક જવાબ આપ્યો હતો, પરંતુ જણાવ્યું હતું કે તેને તારીખોની જાણ નહોતી.

જરૂર. તેથી, અમારી સામેના પ્રકરણમાં, તે સુસ્થાપિત થાય છે કે બચાવમાં લેવાયેલો સામા દાવા સંપૂર્ણપણે ખોટો છે. સામાવાળાના એકમાત્ર સાક્ષી છેતરપિંડીનો બચાવ સાબિત કરી શક્યા નથી અને તે જ સમયે, વાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલ દસ્તાવેજ પુરાવાથી તે સ્થાપિત થયું છે કે ૨૩/૦૭/૨૦૦૧ અને ત્યારબાદ દાવા અરજીમાં જે રીતે દાવો કરાયો છે તે મુજબ વાદીએ આગળ ધિરાણરૂપે આપેલી રકમ પ્રાપ્ત કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તેની પરત ચુકવણી કરવામાં આવી નહોતી; અને તેથી, આ એવો યોગ્ય પ્રકરણ છે જેમાં વાદી, વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે આપેલી હુકમનામાની રાહત મેળવવા હકદાર થવો જોઈએ,

આ ફેરફાર સાથે કે વાર્ષિક ૧૨%ના દરે વ્યાજ માત્ર હુકમનામાની રકમ પર જ નહીં પરંતુ રૂપિયા ૭૦ લાખની તે રકમ પર પણ ચૂકવવાપાત્ર હોવું જોઈએ, જેને વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે સમાયોજિત કરવાની આજ્ઞા આપી છે, કારણ કે આર. બી. આઈ. બોન્ડમાં સંકળાયેલી રકમ વાદીના પક્ષે સામાવાળા દ્વારા હસ્તાંતરણ નોંધ આપવામાં ન આવે ત્યાં સુધી વાદીને તે રકમ ઉપાડવાની કોઈ સવલત નથી, જ્યારે તે પર વાદીને ચૂકવાયેલ વ્યાજ તો વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે દાવામાં માંગવામાં આવેલી મૂળ રકમ તરફ પહેલેથી જ સમાયોજિત કરી દીધું છે.

૪૩. પરિણામે, અમે સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરાયેલ અપીલ ફગાવીએ છીએ અને વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલ અપીલને મંજૂર કરીએ છીએ, જેથી દાવાની સ્થાપનાની તારીખથી લઈને સામાવાળા બોન્ડસના હસ્તાંતરણ નોટ વાદીના પક્ષે અમલમાં મૂકે ત્યાં સુધી આર. બી. આઈ. બોન્ડની રૂપિયા ૭૦ લાખની રકમ પર વાર્ષિક ૧૨%ના દરે વ્યાજ સહિત બાકી રકમની વસૂલાત થઈ શકે.

૪૪. તેથી, અમે વાદીએ દાખલ કરેલી ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૪૫૭૪/૨૦૦૮ ઉપરોક્ત હદ સુધી મંજૂર કરીએ છીએ અને સામાવાળાએ દાખલ કરેલી ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૫૩૦૦/૨૦૦૭ ને ખર્ચ સાથે નામંજૂર કરીએ છીએ, જે

ખર્ચ અમે રૂ. ૫૦,૦૦૦/- (માત્ર રૂપિયા પચાસ હજાર) તરીકે નિર્ધારિત કરીએ છીએ.

૪૪.૧ મુખ્ય અપીલોમાં ઉપરોક્ત રીતે કરવામાં આવેલા હુકમને ધ્યાનમાં લેતાં, દિવાણી અરજી હવે બાકી રહેતી નથી, અને તે અનુરૂપ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

એસ.ડી./-

(ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય, સી.જે.)

એસડી/-

(જે.બી. પારડીવાળા, ન્યાયાધીશ)

વધુ હુકમ:

આ ચુકાદો જાહેર કરવામાં આવ્યા બાદ, સામાવાળા-અપીલકર્તાઓ તરફે શ્રી અજય મહેતા સાથે હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર ઠાકોરે આ ચુકાદાના અમલ પર સ્થગિતી માટે અરજ કરી છે. અરજદાર-સામાવાળા તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડી.વી. પરીખે, જો સામાવાળા-અપીલકર્તાઓને આ ચુકાદા વિરુદ્ધ અપીલ દાખલ કરી શકે તે માટે છ અઠવાડિયાનો સમય આપવામાં આવે, તો તે

અરજનો વિરોધ કરતા નથી.

તેથી, અમે આજથી છ અઠવાડિયાની અવધિ માટે આ ચુકાદાના અમલીકરણ પર સ્ટે આપીએ છીએ.

જો અરજી કરવામાં આવે, તો આ ચુકાદાની પ્રમાણિત નકલ પક્ષકારોને ૧૨/૦૮/૨૦૧૩ સુધી આપવામાં આવે.

હસ્તાક્ષર/ -

(ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય, સી.જે.)

એસ.ડી./ -

(જે.બી. પારડીવાળા, જે.)

વિષય:વાદી દ્વારા ટૂંકા ગાળાની આર્થિક સહાય અને ડી.ઈ.પી.બી. લાઈસન્સ ના વ્યવહારોના કરાર ભંગ બદલ બાકી લેણાંની વસૂલાત.

The translation of this judgment has been provided by

M/s Hyperlink E-Solutions Pvt. Ltd.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all

practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.